

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

OD NOTRANJNIH ZADEV
DO VARSTVOSLOVJA –
ZGODBA O NASTAJANJU
IN RAZVOJU
FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

OD NOTRANJJIH ZADEV
DO VARSTVOSLOVJA –
ZGODBA O NASTAJANJU IN RAZVOJU
FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE

Uredniki

Andrej Sotlar, Anja Zahirović, Maja Modic, Barbara Erjavec

SEPTEMBER 2023

Naslov	Od notranjih zadev do varstvoslovja – zgodba o nastajanju in razvoju Fakultete za varnostne vede
Uredniki	Andrej Sotlar, Anja Zahirovič, Maja Modic, Barbara Erjavec (vsi Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Jezikovni pregled	Barbara Erjavec (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Tehnično urejanje	Deidra Jovanovic s.p., Grafično oblikovanje in marketing Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
Oblikovanje	Deidra Jovanovic s.p., Grafično oblikovanje in marketing
Založnik	Univerza v Mariboru Univerzitetna založba Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija https://press.um.si , zalozba@um.si
Izdajatelj	Univerza v Mariboru Fakulteta za varnostne vede Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija https://fvv.um.si , fvv@um.si
Izdaja	Prva izdaja
Vrsta publikacije	E-knjiga
Dostopno na	https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/807
Izdano	Maribor, september 2023

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba
/ University of Maribor, University Press

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna (CC BY-NC-ND).

Uporabnikom je dovoljeno reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo.

Vsa gradiva tretjih oseb v tej knjigi so objavljena pod licenco Creative Commons, razen če to ni navedeno drugače. Če želite ponovno uporabiti gradivo tretjih oseb, ki ni zajeto v licenci Creative Commons, boste morali pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorskih pravic.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

378(497.4Maribor)(082)(0.034.2)

UNIVERZA v Mariboru. Fakulteta za varnostne vede (Ljubljana)

Od notranjih zadev do varstvoslovja - zgodba o nastajanju in razvoju Fakultete za varnostne vede [Elektronski vir] / uredniki Andrej Sotlar ... [et al.]. - 1. izd. - E-publikacija. - Maribor : Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023

Način dostopa (URL): <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/807>

ISBN 978-961-286-776-8

doi: [10.18690/um.fvv.7.2023](https://doi.org/10.18690/um.fvv.7.2023)

COBISS.SI-ID 162411523

ISBN 978-961-286-776-8 (pdf)

ISBN 978-961-286-777-5 (trda vezava)

DOI <https://doi.org/10.18690/um.fvv.7.2023>

Cena	Brezplačni izvod
Odgovorna oseba založnika	prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru
Citiranje	Sotlar, A., Zahirovič, A., Modic, M. in Erjavec, B. (ur.). (2023). <i>Od notranjih zadev do varstvoslovja – zgodba o nastajanju in razvoju Fakultete za varnostne vede</i> . Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. doi: 10.1890/um.fvv.7.2023

Kazalo

<i>Brez preteklosti ni prihodnosti</i>	9
<i>Pogled kronistov</i>	11
<i>Zgodba o fakulteti</i>	13
<i>Razvoj študijskih programov</i>	41
<i>Značilnosti raziskovalne dejavnosti</i>	63
<i>Študent naj bo</i>	79
<i>Knjižnica</i>	87
<i>Strokovne službe</i>	91
<i>Insignije</i>	95
<i>Naš dom</i>	107
<i>Seznam zaposlenih 1973–2023</i>	111

Brez preteklosti ni prihodnosti

Spominska publikacija proslavlja izjemno pomemben mejnik Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru – petdeset let delovanja, ustvarjanja, izobraževanja, raziskovanja in deljenja znanja.

Ob tej priložnosti se oziramo nazaj in se zahvaljujemo vsem, ki so s svojim trudom, znanjem in predanostjo soustvarjali našo zgodbo, hkrati pa omogočili, da na današnjih trdnih temeljih z optimizmom zremo v prihodnost. Začetki naše fakultete segajo v leto 1973, ko so naši predhodniki s polno mero poguma in zagnanosti sprejeli izziv, da ustvarijo ustanovo, posvečeno izobraževanju, raziskovanju in napredku v varnostnih vedah. Skozi desetletja smo prehodili dolgo pot, prežeto z vzponi in padci, a vseskozi smo vztrajali in se razvijali v skladu s potrebami družbe ter vedno novimi varnostnimi izzivi.

V spominski publikaciji so zapisane zgodbe, ki so soustvarjale našo fakulteto. Od dolga leta enega študijskega programa do širokega spektra interdisciplinarnih programov, ki jih ponujamo danes. Od prvih pionirskih raziskav, ki so odstirale nova obzorja v varnostnih vedah, do izjemnih dosežkov naših raziskovalcev, ki nas postavljajo na zemljevid mednarodne znanstvene scene. Danes je Fakulteta za varnostne vede priznana institucija, ki izobražuje nove generacije varnostnih strokovnjakov, soustvarja sodobno varnostno kulturo in sodeluje pri oblikovanju varnostne politike. V naših predavalnicah in hodnikih vlada ustvarjalno vzdušje, kjer se študenti učijo od najboljših profesorjev in raziskovalcev, prejemajo znanje in veščine ter se pripravljajo na izzive, ki jih prinaša sodobni svet.

Stavba fakultete nas že od vsega začetka gostoljubno sprejema in nam ponuja priložnost za osebno in strokovno rast, srečevanje s študenti in obujanje spominov. Žal je po dolgih letih prilagajanja vizobraževalne in raziskovalne namene utrujena. Zato načrtujemo in se pripravljamo na njeno celovito obnovo in nadgradnjo. Priprave na izvedbo potekajo, pojavljajo se izzivi, ki nas še bolj utrjujejo v zavedanju, da novi dom nujno potrebujemo. Z njim bo Fakulteta za varnostne vede dobila tudi simbol svojega statusa: veliko, svetlo in moderno zgradbo – prav takšno, kot si jo po petdesetih letih služenja družbi in državi tudi zasluži.

Ko se ozremo v prihodnost, vidimo mnoge izzive, s katerimi se bomo soočali. Svet se spreminja s svetlobno hitrostjo, tehnologija nas obdaja na vsakem koraku in s tem prihajajo tudi nova tveganja in grožnje. Naša fakulteta ima priložnost ostati gonilna sila v raziskovanju in razvoju novih znanj, ki bodo prispevala k večji varnosti in stabilnosti v družbi.

Prihodnost je polna priložnosti. Naša naloga je, da ohranimo zagnanost, inovativnost in znanstveni duh, ki so nas vodili skozi preteklost. Le tako bomo kos izzivom prihodnosti in ostali odgovorni do družbe, ki nas potrebuje, zakaj le varna družba je uspešna družba!

Ob praznovanju petdesetletnice Fakultete za varnostne vede se zahvaljujem in čestitam kronistom, ki so zapisali spominsko monografijo, vsem, ki ste prispevali k razvoju naše fakultete v preteklosti, vsem, ki ste del njene sedanosti, in vsem, ki boste z nami soustvarjali njeno prihodnost. Skupaj smo močnejši, skupaj bomo oblikovali boljše in varnejšo prihodnost in skupaj se bomo veselili prihodnjih dosežkov fakultete.

Igor Bernik, dekan

Pogled kronistov

Zgodovina Fakultete za varnostne vede in njenih predhodnic je tako zanimiva, da se je zgodba, ki je pred vami, pripovedovala kar sama od sebe. Treba jo je bilo samo še zapisati. No, skorajda. Zgodbo so vendarle pripovedovali številni sodobniki in soustvarjalci njenega razvoja, na nas, kronistih, pa je bilo, da smo jih znali vprašati prave stvari. In upamo, da smo jih.

Zgodbo o petdesetletnem razvoju fakultete smo zgradili na osnovi pričevanj direktorja Oddelka za notranje zadeve pri Višji upravni šoli (Pavle Forjan) in osmih dekanov (Peter Jeglič, Boris Žnidarič, Anton Dvoršek, Tomaž Čas, Milan Pagon, Darko Maver, Gorazd Meško, Andrej Sotlar), ki smo jih po potrebi dopolnili s podatki iz drugih virov. Razen pri zadnjem dekanu, smo od preostalih že imeli pisne zapise, pripravljene za predhodne spominske publikacije. Nekatere dekane smo prosili še za dodatna pojasnila, zelo koristna je bila tudi razprava, ki smo jo imeli ob promociji zbornika o petdesetletni raziskovalni dejavnosti fakultete. Poglavlji o študijskih programih in raziskovalni dejavnosti temeljita prav na prispevkih tega zbornika.

Fakulteta za varnostne vede se od drugih fakultet razlikuje tudi po razvoju študentske populacije, saj je bila šola dolga leta namenjena samo delavcem Republiškega sekretariata za notranje zadeve, študij pa je bil organiziran »iz dela«. Šele sredi devetdesetih let je šola postala popolnoma odprta za vse kandidate, ki so izpolnjevali razpisne pogoje. Občutke študentov smo zato predstavili v njihovih petih pričevanjih v petih različnih obdobjih razvoja fakultete.

Ko pomislimo na fakulteto, po navadi najprej pomislimo na študente in profesorje. Toda

fakulteta so tudi mnogi drugi, ki skrbijo, da lahko prvi normalno študirajo in jim drugi nemoteno prenašajo znanje. Zato smo predstavili tudi knjižnico in druge strokovne službe ter posebej izpostavili pomembnost institucije tajnika fakultete, kot stebra zakonitosti in stabilnosti fakultete.

Akademski prostor je tudi prostor simbolike, ki jo najbolj poosebljajo akademske insignije. Zato smo se odločili, da poglavje namenimo tudi insignijam dekana in predstavimo nastanek ter pomen dekanske toge in verige skozi oči oblikovalk. Podobno smo storili s predstavitvijo stavbe, v kateri deluje fakulteta. Prav nič nam ni bilo podarjeno, dekani so se morali vedno boriti za pridobivanje ustreznih prostorov in njihovo opremljenost, sedaj pa smo prišli tako daleč, da smo lahko predstavili, kakšna bo stavba fakultete po obnovi.

Spominsko monografijo zaključuje seznam zaposlenih na Fakulteti za varnostne vede in njenih predhodnicah med letoma 1973 in 2023. Po razpoložljivih podatkih je bilo v tem obdobju na fakulteti v celoti ali delno zaposlenih 135 oseb. To so bili nosilci razvoja institucije, ki pa so jim pomagali tudi številni zunanji honorarni sodelavci z drugih fakultet in iz prakse. Verjamemo, da jih je bilo vsaj še enkrat toliko!

Nam, ki smo si nadeli ime kronisti, je bilo v veliko čast in veselje zapisati najpomembnejše, kar se je v zvezi s Fakulteto za varnostne vede zgodilo v petdesetih letih. Zagotovo obstaja še nešteto zgodb in nešteto podatkov, ki bi si zaslužili ovekovečenje, a če kdo, potem se v akademskem svetu zavedamo, da obstajata samo dve knjigi: popolna in tista druga – dokončana! Hvala vsem in vsakomur, ki ste nam pri tem pomagali.

*Kronisti
Andrej Sotlar, Anja Zahirović, Maja Modic in
Barbara Erjavec*

Zgodba o fakulteti*

Sedemdeseta leta 20. stoletja

Družbeni (pod)sistemi za uspešno delovanje in razvoj potrebujejo ustrezno izobražene in usposobljene kadre. Z varnostnim sistemom ni nič drugače. Pravzaprav so tu tovrstne potrebe še večje, saj imajo organizacije za zagotavljanje varnosti pristojnosti in pooblastila, s katerimi posegajo v temeljne človekove pravice in svoboščine. Zato morajo biti zaposleni v teh organizacijah ne le strokovno podkovani, temveč tudi vzgojeni v duhu zakonitega, legitimnega in humanega ravnanja. Vse to in še več velja tudi za vodstvene in vodilne kadre.

Slovenija, ki je bila vse do leta 1991 del Jugoslavije, je relativno pozno, a v luči kasnejših osamosvojitvenih teženj še pravi čas vzpostavila izobraževalni sistem za vodstvene delavce organov za notranje zadeve. Kot se spominja Pavle Forjan, so vodilni v takratnem Republiškem sekretariatu za notranje zadeve namreč uvideli, da izobraževanje za potrebe slovenske policije zunaj Slovenije (npr. na Višji šoli za notranje zadeve v Beogradu) ni ustrezno, saj so bili tam predvsem pravni predmeti prilagojeni zakonodaji republike Srbije, ki se je razlikovala od zakonodaj drugih republik. Tako centralistično naravnani študij zato ni mogel biti v interesu drugih republik, katerih zakonodaja se je zelo hitro razvijala in razlikovala v urejanju posameznih pravnih zadev. Zato je bila sprejeta odločitev, da se tudi v Sloveniji vzpostavi višješolski študij za področje notranjih zadev. Glede na takratno zakonodajo, ko je bilo mogoče višje ali visoke šole ustanavljati le z zakonom, so

PAVLE FORJAN, DIREKTOR ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE PRI VIŠJI UPRAVNI ŠOLI V LETIH 1973–1980

* Poglavlje temelji na izpovedih dekanov v Sotlar in drugi (2013), ki so jim dodana nova pričevanja in aktualni podatki.

poiskali rešitev, po kateri je bil leta 1973 na Višji upravni šoli, kasnejši članici Univerze v Ljubljani, ustanovljen Oddelek za notranje zadeve, katerega direktor in s tem predhodnik kasnejših dekanov je postal izkušeni delavec kriminalistične službe in Republiškega sekretariata za notranje zadeve Pavle Forjan.

Šlo je za zanimivo rešitev izobraževanja, kjer je Višja upravna šola opravljala formalnosti, kurikulum, izbira predavateljev in študentov, financiranje idr. pa je bilo v pristojnosti Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Pri tem moramo omeniti veliko pomoč vodilnih na Višji upravni šoli in Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Tudi v kasnejših letih in desetletjih je bila pomoč predavateljev z drugih fakultet zelo pomembna za razvoj fakultete, pri čemer velja omeniti vsaj še Fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo (sedanjo Fakulteto za družbene vede Univerze v Ljubljani), v zadnjem desetletju in pol pa Fakulteto za elektrotehniko in računalništvo Univerze v Mariboru. Ni bilo dovolj, da je šola spoštovala zakonodajo s področja visokega šolstva – visoki standardi so se zagotavljali tudi s sodelovanjem s širšim akademskim prostorom.

Jeseni leta 1973 je začela s študijem prva generacija študentov notranjih zadev. Danes to štejemo kot začetek študija varstvoslovja in obeležujemo kot dan Fakultete za varnostne vede. Na začetku so se na šoli izobraževali predvsem operativni delavci s področja javne varnosti in delavci službe državne varnosti, kar se je odražalo tudi v predmetniku in izboru predavateljev. Splošne pravne predmete so tako predavali profesorji Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, kazensko pravo predavatelji s sodišča in tožilstva, ostale splošne predmete profesorji Višje upravne šole, strokovne predmete pa predavatelji iz vrst operativnih delavcev Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Ko je diplomirala prva generacija, je postalo jasno, da bo šolanje obstalo. In ne samo to – s Pravno fakulteto je bil sklenjen dogovor, ki je omogočal, da so diplomanti višješolskega programa lahko nadaljevali študij na takratni drugi stopnji na Pravni fakulteti in pridobili diplomu univerzitetnih diplomiranih pravnikov. Mnogi izmed njih so v kasnejših letih in desetletjih prevzeli najodgovornejše funkcije v policiji in Ministrstvu za notranje zadeve.

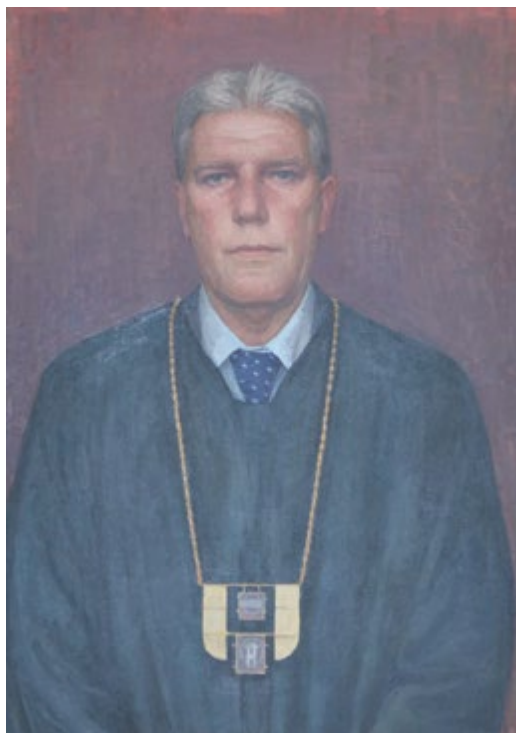
DIREKTOR PAVLE FORJAN S SODELAVCI IN PRVO GENERACIJO ŠTUDENTOV ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE V ŠTUDIJSKEM LETU 1973/1974

Osemdeseta leta 20. stoletja

V osemdeseta leta 20. stoletja je višješolsko izobraževanje za potrebe notranjih zadev vstopilo s pomembnimi izkušnjami, a vendar tudi s korenitimi institucionalnimi spremembami. Izobraževalno okrilje, ki ga je vse od začetka nudila Višja upravna šola, je bilo leta 1981 zamenjano z ustanovitvijo Višje šole za notranje zadeve. Za prvega dekana je bil imenovan Peter Jeglič (1981–1986), ki se spominja takratnih dilem glede prihodnosti tovrstnega izobraževanja. Kopja so se lomila predvsem okrog (strateškega) vprašanja, ali naj bo višja šola namenjena zgolj internim potrebam organov za notranje zadeve ali pa naj postane del širšega, javnega visokošolskega sistema. Na koncu je vendarle prevladalo stališče, da se mora Višja šola za notranje zadeve povezati v javni šolski sistem. V organizacijskem smislu je Višja šola za notranje zadeve ostala del Republiškega sekretariata za notranje zadeve, toda hkrati je postala članica Univerze v Ljubljani. Tako je že zelo zgodaj prevzela visokošolske standarde, ki jih je določala univerza, še posebej tiste, ki so se nanašali na obseg, vsebino in obliko izvajanja izobraževalnega procesa ter na pogoje za opravljanje izobraževalnega dela. Tudi to je pripomoglo, da se je fakulteta dve desetletji kasneje lažje pridružila Univerzi v Mariboru kot polnopravna članica.

Še pred začetkom prvega študijskega leta Višje šole za notranje zadeve je bila opravljena evalvacija študijskega programa. Opredeljena so bila specifična strokovna področja notranjih zadev, ki so narekovala vzpostavitev lastne predavateljske strukture. To je vodilo v načrtno podiplomsko izobraževanje zaposlenih, kar je kmalu pripeljalo do prvih lastnih habilitiranih visokošolskih učiteljev. Pojavili so se tudi zametki mednarodnega sodelovanja, sicer sprva v okviru tedanje Jugoslavije (npr. z višjima šolama za notranje zadeve iz Zagreba in Beograda ter fakulteto za varnost iz Skopja), kar je privedlo do skupnih posvetov in publikacij. Tako je bil leta 1984 v Ljubljani organiziran strokovni posvet, ki se ga je udeležila domala vsa tedanja strokovna in znanstvena javnost s področja varnosti iz slovenskega in jugoslovanskega okolja. »Pravo« mednarodno sodelovanje pa se je začelo konec

PETER JEGLIČ, DEKAN VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE V LETIH 1981–1986

KOLEKTIV VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE LETA 1982
(RISBA: BORIS TROBEC)

VIŠJA ŠOLA ZA NOTRANJE ZADEVE JE OD VSEGA ZAČETKA TESNO SODELOVALA S PRAVNO FAKULTETO UNIVERZE V LJUBLJANI. PREDAVATELJI PRAVNE FAKULTETE SO PREDAVALI NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE, DIPLOMANTI SLEDNJE PA SO LAHKO NADALJEVALI ŠTUDIJO NA DRUGI DODIPLOMSKI STOPNJI PRAVNE FAKULTETE. NA SLIKI: DEKANA PETER JEGLIČ IN IVAN KRISTAN

osemdesetih, ko je Višja šola za notranje zadeve navezala stike z vodstvi visokih policijskih šol iz Wiesbadna in Münstra. V ta čas sodi tudi več obiskov izobraževalnih institucij varnostnih organov Republike Italije in Republike Avstrije.

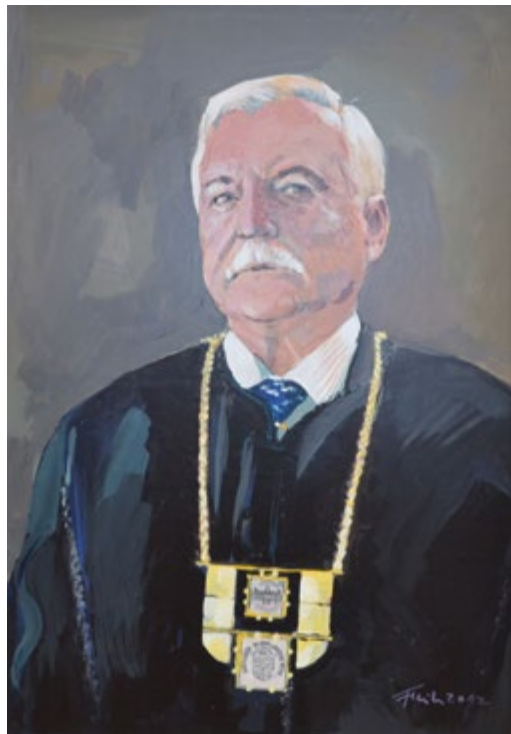
Sredi osemdesetih let je postalo jasno, da bo nadaljnji razvoj izobraževalne in strokovne dejavnosti Višje šole za notranje zadeve odvisen tudi od načrtno lastne raziskovalne dejavnosti. Za slednjo je bilo v tistih letih značilno, da je bila povezana z raziskovanjem v okviru magistrskega in doktorskega študija delavcev šole ali pa s sodelovanjem posameznikov pri večjih projektih, katerih nosilke so bile druge fakultete. Tako so predstavniki Višje šole za notranje zadeve sodelovali tudi v vsejugoslovanskem projektu s področja »splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite«, ki ga je v Sloveniji vodila takratna Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze v Ljubljani. Takšni in podobni raziskovalni začetki so večali ambicije Višje šole za notranje zadeve na raziskovalnem področju. Pripravljena je bila idejna zasnova znanstvenoraziskovalnega dela šole, vključno z idejo po ustanovitvi raziskovalne enote (centra, inštituta). Žal pa je bila formalna ustanovitev raziskovalne enote realizirana šele čez leta, k čemur so prispevali tudi dokaj nasprotujoči si pogledi na (ne)potrebnost raziskovalnega dela na šoli.

ŽE V OSEMDESETIH LETIH SE JE NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE RAZISKOVALO, ČEPRAV SE TO OD TAKRATNIH VIŠJIH ŠOL NI ZAHTEVALO. NAČRTOVANA JE BILA TUDI USTANOVITEV RAZISKOVALNE ENOTE.

V drugi polovici osemdesetih let je bila Višja šola za notranje zadeve nedvomno najvišja izobraževalna in raziskovalna enota organov za notranje zadeve. Takratni dekan Boris Žnidarič (1986–1990) poda naslednjo podobo šole v časih neposredno pred osamosvojitvijo Slovenije: Višja šola za notranje zadeve je izobraževala kadre za zahtevnejša in odgovornejša delovna mesta v milici (danes uniformirani policiji), kriminalistični službi, službi državne varnosti in v upravnih organih, zlasti za notranje zadeve. Sčasoma je šola postala odprta tudi za izobraževanje srednjega poveljniškega kadra Teritorialne obrambe in zaposlenih v zasebnih varnostnih službah ter v upravnih organih za obrambo. Temeljni obliki študija sta bili študij iz dela, kar pomeni, da so študenti že bili zaposleni, in študij ob delu. V prvo skupino so sodili študenti, ki so bili v svojem bistvu redni študenti, ki jim je tekla delovna doba, a je bilo njihovo »delo« dejansko študij. V drugo skupino pa so sodili študenti, ki so poleg opravljanja svojega rednega dela študirali v svojem prostem času, torej so bili klasični izredni študenti. Tako za redni kot izredni študij je bilo na voljo 60 mest v vsakem letniku. Ne samo izredni, kot bi pričakovali, tudi redni študenti so bili praviloma nekoliko starejši, saj so za seboj že imeli nekaj let delovne dobe, za nadaljevanje kariere pa so potrebovali višjo izobrazbo. Praktične izkušnje in motivacija študentov (plača, delovna doba in napredovanje po končanem študiju) so praviloma prispevali k resnemu študiju in uspešnemu zaključku šolanja. Poleg tega so imeli diplomanti možnost, da se po opravljenih diferencialnih izpitih neposredno vpišejo v 3. letnik Pravne fakultete Univerze v Ljubljani.

Pedagoški in drugi strokovni kader je večinoma izhajal iz operativnih in drugih služb organov za notranje zadeve. To je predstavljalo določeno prednost, saj so predavatelji poznali organiziranost, delovanje in organizacijsko kulturo organov za notranje zadeve, zato so lahko predavanja podkrepili s praktičnimi primeri. Slabše je bilo s pedagoško-andragoški znanji, vendar je bilo tudi to premoščeno, saj je večina predavateljev zaključevala podiplomske študije in se habilitirala v ustrezne nazive visokošolskih delavcev, skladno s habilitacijskimi pogoji Univerze v Ljubljani. S tem so postopoma prevzemali tudi nosilstva predmetov od zunanjih predavateljev. Ko je doktoriral prvi delavec in se je na Višji šoli

BORIS ŽNIDARIČ, DEKAN VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE V LETIH 1986–1990

za notranje zadeve zaposlil doktor znanosti z druge fakultete, je začelo nastajati jedro domače znanstvene strukture.

Višja šola za notranje zadeve je nadaljevala s prirejanjem vsedravnih znanstvenih in strokovnih posvetov, začela so nastajati prva učna gradiva in monografije, kar je pomenilo začetek lastne izdajateljske dejavnosti. Seveda pa vse ni bilo idealno, še posebej je to veljalo za prostore. Predavalnice, upravni prostori in kabineti so bili nad restavracijo Doma Maksa Perca, v prostore, ki jih ima fakulteta danes pa se je Višja šola za notranje zadeve širila postopoma. Od nekdanje Šole za miličnike sta bila najprej pridobljena

V OSEMDESETIH LETIH JE BIL NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE VZPOSTAVLJEN SKROMEN KABINET ZA INFORMATIKO – ČETRTO STOLETJA KASNEJE JE FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE MED PRVIMI V DRŽAVI ZAČELA RAZVIJATI PODROČJE INFORMACIJSKE VARNOSTI.

KOLEKTIV VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE Z GOSTI OB PRAZNOVANJU 15. OBLETNICE VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE LETA 1988

prostora za knjižnico in kabinet za informatiko, v kasnejših letih pa se je preselila celotna šola. Tudi umeščenost Višje šole za notranje zadeve v izobraževalni center organov za notranje zadeve včasih ni bila najboljša rešitev, saj so obstajale precejšnje razlike v pogledih med zaposlenimi v Kadetski šoli, ki je bila osrednja institucija znotraj izobraževalnega centra, in v univerzitetno okolje vpetimi delavci višje šole. V kasnejših letih je Višja šola za notranje zadeve pridobila višjo stopnjo samostojnosti v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Višja šola za notranje zadeve je aktivno sodelovala tudi v razpravah o nadaljnjem razvoju takratnih višjih šol. V ta namen je bila oblikovana posebna delovna skupina dekanov nekaterih višjih šol, katere član je bil tudi dekan Višje šole za notranje zadeve.

ČASI, KO JE KRIMINALISTIČNI TEČAJ POTEKAL ŠE NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE: DEKAN BORIS ŽNIDARIČ PODELUJE PRIZNANJA OB USPEŠNO ZAKLJUČENEM TEČAJU LETA 1990.

Višja šola za notranje zadeve pa ni samo izobraževala kasnejših vodstvenih in vodilnih kadrov za potrebe organov za notranje zadeve, ampak je tudi sama predstavljala kadrovske baze za vodstvene položaje v Republiškem sekretariatu za notranje zadeve. Kar nekaj predavateljev je tik pred osamosvojitvijo prevzelo najodgovornejše naloge v sekretariatu in policiji in jim lahko pripišemo precejšnje zasluge, da je bilo področje notranjih zadev dobro pripravljeno na osamosvojitve oz. da je uspešno delovalo v času osamosvojitvene vojne in neposredno po njej.

Devetdeseta leta 20. stoletja

Anton Dvoršek, ki je bil dekan Višje šole za notranje zadeve v letih 1990–1993, se spominja, da je sprememba političnega sistema v Sloveniji prinesla kadrovske spremembe v Republiškem sekretariatu za notranje zadeve, kar je povzročilo, da je kar dobra polovica dotedanjega jedra predavateljev Višje šole za notranje zadeve, ki so skupaj oblikovali podobo šole v osemdesetih letih, prevzela vodilna mesta na kasnejšem Ministrstvu za notranje zadeve. K sreči sta od tam prišla dva habilitirana predavatelja in kmalu za tem še pet asistentov, tako da je bilo v študijskem letu 1992/1993 na šoli zaposlenih devet visokošolskih učiteljev (tretjina jih je imela doktorske nazive) in pet asistentov, ob tem pa je še enkrat toliko predavateljev prihajalo s Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Tesna povezanost s Pravno fakulteto ni bila pomembna samo zaradi možnosti nadaljevanja študija za diplomante Višje šole za notranje zadeve na tej fakulteti, ampak je šoli zagotavljala tudi potreben ugled. Za pedagoški kader in študente je skrbelo tudi ne prav številno osebje strokovnih služb. Finančne in kadrovske zadeve so bile v rokah Ministrstva za notranje zadeve, ostalo delo pa je opravilo pet delavcev: tajnik šole, knjižničarka, referentka za študijske zadeve, informatik in tajnica dekana.

ANTON DVORŠEK, DEKAN VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE V LETIH 1990–1993

SPOMLADI LETA 1990 JE V SLOVENIJI PRIŠLO DO VELIKIH POLITIČNIH SPREMEMB, KI SO NAPOVEDOVALE TUDI GLOBOKE DRUŽBENE SPREMEMBE. NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE SO ZATO DECEMBRA 1990 PRIPRAVILI POSVET IN OKROGLO MIZO NA TEMO VARNOSTI IN DRUŽBENOPOLITIČNIH SPREMEMB. Z LEVE: ANTON GRIZOLD, FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE UNIVERZE V LJUBLJANI, IGOR BAVČAR, REPUBLIŠKI SEKRETAR ZA NOTRANJE ZADEVE, PETER JEGLIČ, VIŠJA ŠOLA ZA NOTRANJE ZADEVE, JANEZ PEČAR, PRAVNA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI, IN SLAVKO DEBELAK, REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE.

To je bil čas, ko je na šoli potekal Projekt razvoja Višje šole za notranje zadeve do leta 2000. Cilj projekta je bil, da se na osnovi proučitve potreb po visokošolsko izobraženih kadrih v Ministrstvu za notranje zadeve in v zunanjih varnostnih strukturah oblikuje tak razvojni model višje oz. visokošolskega policijskega izobraževanja, ki bo po vsebini sodoben, racionalen, notranje konsistenten ter fleksibilen do zunanjega okolja. Ob tem naj bi bila proučena možnost vpisovanja na študij tudi drugih kandidatov s končano peto stopnjo izobrazbe, brez zahtev po predhodni praksi, torej zunanjih študentov. Pri tem so na Višji šoli za notranje zadeve izhajali tako iz že opravljene evalvacije izobraževalnega programa in izkazanih potreb okolja zunaj Ministrstva za notranje zadeve (Ministrstva za obrambo, zasebnega varstva, lokalne samouprave). Strateškim načrtom Višje šole za notranje zadeve pa ni šla na roko diskrepanca med sistemsko zakonodajo s področja visokega šolstva (v tistem času je šele nastajal zakon o visokem šolstvu, ki je predvideval izločitev višjih šol iz visokošolskega sistema izobraževanja oziroma preoblikovanje višjih šol v visoke šole) in organizacijo Ministrstva za notranje zadeve, ki je višješolsko izobraževanje opredelila le v okviru delovanja izobraževalnega centra organov za notranje zadeve (kamor je bila Višja šola za notranje zadeve tudi organizacijsko dejansko umeščena). Kljub temu je šola leta 1992 sprejela

lastni statut, oblikovala organe šole ter artikulirala zahteve po ločenem zagotavljanju potrebnih sredstev za svoje delovanje. Prvič se je pojavila potreba po izbirnih predmetih, ki bi zagotavljali več specifičnih strokovnih znanj posameznim enotam policije (uniformirane, kriminalistične) in upravnemu delu Ministrstva za notranje zadeve. Želje predavateljev na eni strani ter omejitve glede obsega programa na drugi strani so privedle do razmišljanj o potrebi po nadgradnji višje šole v visoko šolo ali celo fakulteto. Takratni (skromni) kadrovske potenciali so narekovali postopnost, ki so jo na Višji šoli za notranje zadeve želeli zapolniti tudi z oblikovanjem dodatnih programov izpopolnjevanja (takrat je npr. že tekel t. i. »kriminalistični tečaj« oz. program za kriminaliste začetnike) in programom specializacije, ki je bil v kasnejših letih udejanjen, izkušnje pa uporabljene tudi pri oblikovanju magistrskega programa. Spomladi leta 1993 je bil pripravljen Načrt prehoda Višje šole za notranje zadeve v visoko strokovno šolo, pri čemer so se pojavljale tako ideje o večji samostojnosti šole znotraj Ministrstva za notranje zadeve kot celo o popolni osamosvojitvi, vendar slednji možnosti vodilni na Ministrstvu za notranje zadeve, z izjemo nekdanjih zaposlenih na šoli, niso bili posebej naklonjeni, saj so se bali, da bi »civilna« šola zanemarila potrebe po specifičnih izobraževalnih vsebinah za policijsko zagotavljanje varnosti.

PO POSVETU LETA 1990 JE NASTAL ZBORNIK
S PRISPEVKI, KI SO JIH NAPISALI UGLEDNI
TEORETIKI IN PRAKTIKI S PODROČJA VARNOSTI.

Počasi so se začeli izboljševati tudi materialno-tehnični pogoji za delovanje in razvoj šole. Predvsem je šola prišla do prostorov, ki jih še danes uporablja. Predavatelji so dobili svoje računalnike, ki so bili kmalu povezani v mrežo, česar takrat večina fakultet še ni poznala. Potrebno računalniško opremo je dobila tudi knjižnica, ki je temeljito posodobila sistem poslovanja. Računalniško opremo so nam poleg domačih zavidali tudi kolegi s tujih policijskih izobraževalnih institucij. Višja šola za notranje zadeve se je vključila v Srednjeevropsko policijsko akademijo (MEPA), sodelovala pri oblikovanju in izvedbi njenega programa in bila vključena v vodenje akademije. Preko akademije je navezala stike z drugimi visokimi policijskimi šolami iz Poljske, Madžarske, Avstrije in Češke, ki pa so bile organizacijsko zelo zaprte, zato je bilo sodelovanje omejeno.

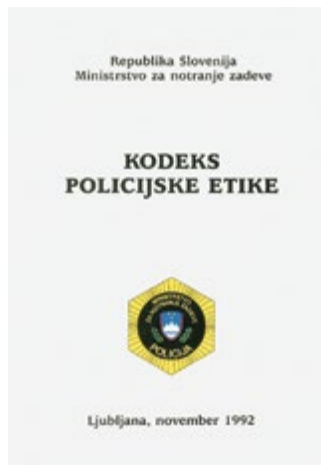
Višja šola za notranje zadeve se je od podobnih policijskih šol razlikovala tudi po raziskovalnih ambicijah. Zamisli iz sredine osemdesetih let so bile vsaj formalno udejanjene leta 1992, ko je bila ustanovljena Raziskovalna enota kot posebna organizacijska enota višje šole. Šlo je za relativno pomembno prelomnico, saj v tistem času raziskovalno delo za višje šole ni bilo obvezno, niti ni bilo opredeljeno v Zakonu o notranjih zadevah, ki je opredeljeval delovanje Ministrstva za notranje zadeve, katerega del je bila Višja šola za notranje zadeve. Lahko rečemo, da je raziskovalna enota predstavljala zametek inštituta, ki je bil ustanovljen več kot desetletje kasneje. Tudi zametek kateder sodi v tisto obdobje. Na podlagi Statuta Višje šole za notranje zadeve je bilo leta 1992 ustanovljenih pet predmetnih skupin, naslednje leto pa je Svet Višje šole za notranje zadeve imenoval predmetna področja in določil njihove vodje. Tako je nastalo pet predmetnih področij, in sicer za:

- kriminalistiko, kriminologijo in kazensko pravo (vodja Anton Dvoršek),
- policijsko organizacijo, operativo in policijsko vodenje (vodja Milan Vršec),
- varnostni sistem (vodja Andrej Anžič),
- policijsko pravo (vodja Tomaž Čas) in
- psihologijo, informatiko, tuje jezike in športno vzgojo (vodja Peter Umek).

Višja šola za notranje zadeve je orala ledino še na enem področju. Leta 1992 je bil namreč v okviru proučevanja policijske etike oblikovan Kodeks policijske etike, ki pa je na žalost doživel skoraj več zanimanja pri naših partnerjih v tujini, kot med samimi slovenskimi policisti, vsaj ne v smislu njegovega prepotrebnega ponotranjenja.

Leta 1993 je dekan Višje šole za notranje zadeve postal Tomaž Čas, ki je šolo vodil do leta 1995, se pravi v času po sprejemu Zakona o visokem šolstvu (1993), ki je namesto višjih šol uzakonil visoke strokovne šole, in ko je bilo treba Višjo šolo za notranje zadeve preoblikovati v Visoko šolo za notranje zadeve. V ta namen je bila ustanovljena projektna skupina, ki so jo sestavljali delavci šole in predstavniki Ministrstva za notranje zadeve. Sestanki in razgovori so potekali tudi s predstavniki Univerze v Ljubljani in Ministrstva za šolstvo in šport, kjer so se izoblikovala nekatera nova stališča

LETA 1992 JE KOT REZULTAT RAZISKOVALNEGA DELA NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE NASTAL PRVI KODEKS POLICIJSKE ETIKE V SLOVENIJI.

TOMAŽ ČAS, DEKAN VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE V LETIH 1993–1995

LETA 1993 JE VIŠJA ŠOLA ZA NOTRANJE ZADEVE PRAZNOVALA 20. OBLETNICO. OB TEJ PRILOŽNOSTI JE POTEKALO VEČ DOGODKOV, MED DRUGIM TUDI POSVET »POLICIJA NA PREHODU V 21. STOLETJE«. NA SLIKI SO REFERENTI Z MINISTROM ZA NOTRANJE ZADEVE IVO BIZJAKOM IN DEKANOM TOMAŽEM ČASOM.

SLOVESNOSTI FAKULTETE VEDNO OBIŠČEJO TUDI NOSILCI VISOKIH POLITIČNIH FUNKCIJ V DRŽAVI. PROSLAVE OB 20. OBLETNICI VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE STA SE UDELEŽILA PREDSEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE MILAN KUČAN IN MINISTER ZA NOTRANJE ZADEVE IVO BIZJAK.

glede prehodov iz višjih v visoke šole, saj je bila Višja šola za notranje zadeve prva višja šola, ki se je lotila prehoda. Izoblikovana je bila strategija in izdelan poseben rokovnik za vse faze dela. Tako je bila opravljena samoevalvacija za vse predmete in primerjava našega programa z nekaterimi programi tujih visokih policijskih šol oziroma policijskih akademij. Na tej osnovi so za potrebe novega triletnega visokošolskega programa nosilci predmetov in njihovi asistenti pripravili predloge novih in ukinitvev nekaterih starih predmetov. V letu 1994 je tako nastal nov, triletni program »Varnost in notranje zadeve« Visoke šole za notranje zadeve s petimi usmeritvami, in sicer:

- policijsko-operativno,
- kriminalistično,
- notranje-upravno,
- varnostno-obrambno in
- zasebno-varnostno.

Študijski program je bil posredovan v soglasje Svetu za visoko šolstvo pri Vladi Republike Slovenije. Program je obravnavala Komisija za humanistične in družboslovne vede ter ekspertna skupina, v kateri je bil tudi predstavnik iz Madžarske. Po pozitivnih mnenjih je Svet za visoko šolstvo dal soglasje k programu in s tem omogočil razpis za vpis študentov na Visoko šolo za notranje zadeve že v študijskem letu 1995/1996. Tako se je Višja šola za notranje zadeve leta 1995 kot prva od slovenskih višjih šol preoblikovala v visoko strokovno šolo po Zakonu o visokem šolstvu in istega leta postala pridružena članica Univerze v Ljubljani.

Seveda ob preoblikovanju v visoko šolo druge dejavnosti niso zastale. Zelo odmevne so bile prireditve ob 20. obletnici šole, ko je nastala tudi cela vrsta zanimivih publikacij. Vodstvo šole se je udeleževalo konferenc vodstev visokih policijskih šol Srednje in Vzhodne Evrope, hkrati pa ohranjalo tesne stike s Pravno fakulteto v Ljubljani in drugimi visokošolskimi institucijami ter Univerzo v Ljubljani, katere rektor je veliko pomagal pri preoblikovanju višje šole v visoko. Spremembe so se začele dogajati tudi pri študentih, saj se je začela šola odpirati. Tako smo leta 1993 prvič vpisali v prvi letnik 28 študentov (13 na redni študij in 15 na izredni študij), ki niso bili delavci policije oziroma Ministrstva za notranje zadeve. S tem je

Višja šola za notranje zadeve začela uresničevati staro obljubo javnosti in Univerzi v Ljubljani, da bo odprla vrata tudi za druge študente. Že v nekaj letih se je podoba študentske populacije popolnoma spremenila, saj med rednimi študenti ni bilo več policistov, so pa bili slednji dobro zastopani na izrednem študiju. Tako je tudi danes, saj se veliko policistov, ki zaključijo Višjo policijski šolo v Tacnu, vpisuje v drugi letnik naših strokovnih programov po merilih za prehode.

V letih 1995–1998 je bil dekan Milan Pagon, ki je kasneje šolo vodil še v dveh mandatih. Šlo je za obdobje, ko je bilo treba implementirati ključne spremembe na izobraževalnem področju (uvedba triletnega študijskega programa) in hkrati nadaljevati razmislek o organizacijski umeščeni sedaj že Visoke šole za notranje zadeve. Odprtje vpisa za študente, ki niso bili uslužbenci Ministrstva za notranje zadeve, večji vpis študentk, mlajša študentska populacija ipd. so tudi navzven dajali podobo čisto prave visokošolske ustanove. V organizacijskem smislu pa je šola stala na razpotju. Na eni strani so bili vse močnejši pritiski Ministrstva za visoko šolstvo in Univerze v Ljubljani, češ, da interna šola, ki je organizacijsko del Ministrstva za notranje zadeve, ne more biti članica univerze, niti ne more podeljevati javnoveljavnih diplom. Na drugi strani pa vztrajanje mnogih na Ministrstvu za notranje zadeve in v Policiji, da mora šola bodisi ostati v okviru Ministrstva za notranje zadeve, bodisi oditi popolnoma, pri čemer bo od Ministrstva za notranje zadeve odvisno, ali bo svoje kadre izobraževala na Visoki šoli za notranje zadeve ali kje drugje. Začasna rešitev je bila takšna, da je šola postala pridružena članica Univerze v Ljubljani, hkrati pa se je začela oblikovati vizija, da postane fakulteta in del univerze. Kot se spominja Milan Pagon, morebitni odhod pod okrilje univerze tudi vsem zaposlenim na Visoki šoli za notranje zadeve ni bil po godu, saj so nekateri želeli ostati v ‚varnem‘ zavetju Ministrstva za notranje zadeve.

KOLEKTIV VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE LETA 1993

MILAN PAGON, DEKAN VISOKE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE OZ. VISOKE POLICIJSKO-VARNOSTNE ŠOLE V LETIH 1995–1998 IN VISOKE POLICIJSKO-VARNOSTNE ŠOLE OZ. FAKULTETE ZA POLICIJSKO-VARNOSTNE VEDE OZ. FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE V LETIH 2001–2007.

LETA 1996 SE JE VISOKA ŠOLA ZA NOTRANJE ZADEVE PREIMENOVALA V VISOKO POLICIJSKO-VARNOSTNO ŠOLO. K PREIMENOVANJU ŠOLE SODI TUDI OBLIKOVANJE NJENE CELOSTNE PODOBE ŠOLE. KOCKA Z GRBOM ŠOLE JE V NASLEDNJIH LETIH POSTALA ENO NAJBOLJ ZAŽELENIH PROTOKOLARNIH DARIL.

KONFERENCA, KI NAS JE POSTAVILA NA SVETOVNI ZEMLJEVID: DEKAN MILAN PAGON NAGOVARJA UDELEŽENCE PRVE BIENALNE KONFERENCE POLICING IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE LETA 1996 V LJUBLJANI.

V tem obdobju (leta 1996) so namesto predmetnih področij nastale katedre, šola pa se je preimenovala – iz Visoke šole za notranje zadeve je nastala Visoka policijsko-varnostna šola. Nov naziv je tudi na simbolni ravni odražal spremenjene razmere, saj je začela šola izobraževati za širše področje, kot so notranje zadeve. To je po drugi strani odprlo vprašanje študijskega področja Visoke policijsko-varnostne šole in prihodnje fakultete. Področje prejšnjega visokošolskega programa, notranje zadeve, je bilo preozko, nihče pa ni imel ideje, kakšno ime bi sploh prišlo v poštev. Vodstvo fakultete je zato na prelomu tisočletja k sodelovanju povabilo dva priznana slovenista in jezikoslovca, Jožeta Toporišiča in Bredo Pogorelec. Skupaj z njima so ‚iznašli‘ izraz varstvoslovje. Tudi okrog tega izraza so se pojavljali številni pomisleki, češ da ga nihče ne pozna, da deluje nenavadno, celo smešno ipd. A izraz je ostal in se do danes dodobra zakoreninil tako znotraj družboslovnih znanosti kot med varnostnimi strokovnjaki in tudi v laični javnosti. Študijsko področje oz. nova veda je kmalu dobila tudi svojo znanstveno revijo – Varstvoslovje (leta 1999). Prvič je bilo poskrbljeno tudi za celotno podobo Visoke policijsko-varnostne šole, ki jo je zasnoval arhitekt Tomaž Vidic.

Za nadaljnji razvoj in mednarodno prepoznavnost je leta 1996 prišlo do izjemno pomembnega dogodka. Takrat je bila namreč organizirana prva mednarodna konferenca na temo policijske dejavnosti v Srednji in Vzhodni Evropi (Policing in Central and Eastern Europe). Za organizacijo konference, ki poteka vsaki dve leti, in jo od leta 2012 dalje poznamo pod nazivom Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe, je bilo treba uporabiti vse mednarodne stike in povezave, ki so jih imeli sodelavci šole. Po enoletnih pripravah se je novembra 1996 v Ljubljani zbralo več kot 200 udeležencev iz več kot 20 držav s petih celin, med njimi predstavniki ameriškega FBI, predsednik John Jay College of Criminal Justice s sodelavci in predsednik nemške Polizei-Führungsakademie iz Münstra. 64 prispevkov, predstavljenih na konferenci, je bilo objavljenih v zborniku, ki so ga udeleženci prejeli ob prihodu na konferenco. Vsi prispevki iz zbornika so objavljeni tudi na spletnih straneh ameriškega National Criminal Justice Reference Service (NCJRS). Konferenca je postavila Visoko policijsko-varnostno šolo na mednarodni

ŽE IZ NAZIVA VISOKA POLICIJSKO-VARNOSTNA ŠOLA JE MOČ SKLEPATI, DA JE ŠOLA SREDI DEVETDESETIH LET PRESTOPILA OZKE OKVIRE DRŽAVNE POLICIJSKE DEJAVNOSTI. REZULTAT TEGA NISO BILE SAMO NOVE ŠTUDIJSKE USMERITVE (KOT NPR. VARNOSTNO-OBRAMBNA IN ZASEBNOVARNOSTNA), AMPAK TUDI POSVETI. MED NJIMI SO ZAGOTOVO IZSTOPALI POSVETI O ZASEBNEM VAROVANJU IN DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI, KI JIH JE VISOKA POLICIJSKO-VARNOSTNA ŠOLA S PARTNERJI ORGANIZIRALA V LETIH 1997–2000.

zemljevid institucij, ki se ukvarjajo s področjem policijskih, kriminoloških in podobnih ved, hkrati pa omogočila kolegom z Visoke policijsko-varnostne šole navezavo stikov z institucijami in posamezniki v ostalih državah.

Na prelomu tisočletja (1998–2001) je šolo vodil Darko Maver, ki je bil poprej njen dolgoletni zunanji sodelavec, na mesto dekana pa je prišel z mesta državnega podsekretarja na Ministrstva za notranje zadeve, kjer je skrbel za mednarodno sodelovanje policije in ministrstva. Prvič se je torej zgodilo, da dekan ni postal pred tem zaposleni na šoli, vendar je imel Darko Maver za sabo že zavidanja vredno znanstveno kariero s področja proučevanja kriminalistike, hkrati pa tudi strokovno-vodstvene izkušnje s tega področja, saj je bil v času osamosvajanja Slovenije direktor Uprave kriminalistične službe Ministrstva za notranje zadeve. Predlog odhajajočega dekana Milana Pagona, da se sooči z izzivom dekana, je bil zato posrečen in do neke mere tudi logičen. In kot se spominja Darko Maver, izzivi niso bili majhni, saj je bil pred Visoko policijsko-varnostno šolo postavljen ambiciozen in zahteven cilj: preiti na univerzitetni študij in se vključiti v univerzo. To je pomenilo veliko sprememb, ki so se nanašale predvsem na prenovno visokega strokovnega in izdelavo novega univerzitetnega študijskega programa, organizacijski prehod izpod okrilja Ministrstva za notranje zadeve pod Univerzo v Ljubljani (takšna je bila prva ideja), novo organizacijo in sistemizacijo šole, ureditev financiranja, kadrovske okrepitve, prehod s pretežno pedagoške tudi na raziskovalno dejavnost

DARKO MAVER, DEKAN VISOKE POLICIJSKO-VARNOSTNE ŠOLE V LETIH 1998–2001

PO SERIJI AD HOC KONFERENC JE NASTOPIL ČAS ZA ORGANIZACIJO TRADICIONALNE VSAKOLETNE KONFERENCE. POIMENOVALI SMO JO DNEVI VARSTVOSLOVJA, PRVI PA SO POTEKALI NA BLEDU MED 1. IN 3. JUNIJEM LETA 2000. NA SLIKI: DEKAN FAKULTETE ZA POLICIJSKO-VARNOSTNE VEDE DARKO MAVER NA OTVORITVI KONFERENCE.

Pred Visoko policijsko-varnostno šolo je bil postavljen ambiciozen in zahteven cilj: preiti na univerzitetni študij in se vključiti v univerzo.

predavateljev, še večjo odprtost študija za vse študente ipd. Marsikakšna sprememba, ki je bila začeta v tem obdobju, je bila dokončno realizirana šele v naslednjih letih, so pa bili izdelani študijski programi in leta 2000 je v organizaciji Visoke policijsko-varnostne šole začela pot osrednja nacionalna konferenca s področja varnosti – Dnevi varstvoslovja, ki se je doslej odvila že štiriindvajsetkrat! Potem, ko se je nekaj let odvijala na Bledu in nekajkrat v Ljubljani, je kasneje postala prepoznavna (tudi) po tem, da se vsako leto odvija v drugem kraju in v drugi slovenski pokrajini (Bled, Ljubljana, Moravske Toplice, Portorož, Kranjska Gora, Maribor, Ankaran, Dolenjske Toplice, Laško, Podčetrtek).

ŽE PRVE DNEVE VARSTVOSLOVJA SO »ZA SVOJE« VZELI TUDI NAŠI PARTNERJI IZ PRAKSE. NA SLIKI Z DESNE: PREDSTAVNIKI POLICIJE, MINISTRSTVA ZA PRAVOSODJE, MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE IN SLOVENSKE OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNE AGENCIJE.

Enaindvajseto stoletje

Leta 2001 je dekan ponovno postal Milan Pagon in na tem mestu ostal do leta 2007 (gre za dva mandata: 2001–2003 in 2003–2007), ko je prevzel vodenje druge članice Univerze v Mariboru. Ker na univerzi zadnja leta velja pravilo, da je ista oseba lahko dekan samo v dveh mandatih, bo Milan Pagon verjetno šel v zgodovino fakultete kot dekan z najdaljšim stažem (9 let). Vodenje šole je prevzel v času, ko so se nadaljevali ključni procesi za nadaljnji razvoj institucije – priprava fakultetnega programa, preoblikovanje visoke šole v fakulteto in vključitev v univerzo. Prav preoblikovanje v fakulteto in pridružitve Univerzi v Mariboru leta 2003 tudi sam ocenjuje kot najpomembnejša mejnika njegovega ponovnega dekanovanja. Čeprav o tem nikoli ni želel javno govoriti, smo v naslednjih letih izvedeli vsaj nekaj malega o tem, kaj vse je moral skupaj s svojimi najožjimi sodelavci prestati, ko so poskušali fakulteto umestiti najprej v Univerzo v Ljubljani in kasneje v Univerzo v Mariboru. K sreči je imela fakulteta podporo pri takratnem rektorju Univerze v Mariboru, Ivanu Rozmanu. Ko je Državni zbor RS 2. oktobra 2003 sprejel Odlok o preoblikovanju Univerze v Mariboru, je bila ustanovljena Fakulteta za policijsko-varnostne vede, članica Univerze v Mariboru. Vse do danes je Univerza v Mariboru edina univerza v Sloveniji, ki ima v svojih vrstah fakulteto, ki se v celoti izobraževalno (na vseh stopnjah) in raziskovalno ukvarja s fenomenom varnosti.

Preoblikovanje v fakulteto v okviru univerze je na novo definiralo raziskovalno delo, ki je dodaten zagon dobilo z ustanovitvijo Inštituta za varstvoslovje (2004), hkrati pa je omogočilo tudi nadaljnji razvoj študijskih programov in kadrov. V relativno kratkem času so bili potrjeni številni programi (npr. prenovljen triletni visokošolski program »Varstvoslovje VS«, nov štiriletni univerzitetni program »Varstvoslovje UN«, programi specializacije »Informacijska varnost«, »Kriminalistično preiskovanje«, »Policijski management« in »Poslovno varnostni management« ter magistrski in doktorski bolonjski program »Varstvoslovje«. Fakulteta se je začela tudi kadrovsko krepiti, z novimi zaposlitvami, predvsem pa z razvojem lastnega kadra, ki je po dokončanju magisterijev in

SENATNA SOBA UNIVERZE V MARIBORU LETA 2003:
KONSTITUTIVNA SEJA SENATA FAKULTETE ZA POLICIJSKO-
VARNOSTNE VEDE PO NJENI PRIDRUŽITVI UNIVERZI V
MARIBORU.

PRAZNOVANJE 30. OBLETNICE IZOBRAŽEVANJA S PODROČJA
VARSTVOSLOVJA SOVPADA S PRIDRUŽITVIJO FAKULTETE ZA
POLICIJSKO-VARNOSTNE VEDE UNIVERZI V MARIBORU. DEKAN
MILAN PAGON IN REKTOR IVAN ROZMAN IMATA ZATO DOVOLJ
RAZLOGOV ZA VESELJE OB POGLEDU NA TORTO VELIKANKO.

KOLEKTIV FAKULTETE ZA POLICIJSKO-VARNOSTNE VEDE
LETA 2004

GORAZD MEŠKO, DEKAN FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE V
LETIH 2007–2015

doktoratov ter pridobitvi ustreznih habilitacijskih nazivov prevzemal vedno večji delež nosilcev predmetov od zunanjih sodelavcev. Fakulteta se je konec leta 2006 preimenovala v naziv, ki ga nosi še danes – postala je Fakulteta za varnostne vede in s tem tudi z nazivom pokazala, da ne izobražuje in raziskuje samo na področju notranjih zadev ali policijske dejavnosti (kot je to bilo zanjo značilno v prvi polovici njenega razvoja), temveč pokriva širok spekter varnostnih in z varnostjo povezanih vprašanj in problemov.

Leta 2007 je dekan postal Gorazd Meško, ki je bil dekan v dveh mandatih (2007–2011 in 2011–2015). Kot se spominja, je njegov prvi mandat zaznamoval čas sprememb filozofije visokega šolstva, idealov bolonjske reforme o uporabnosti znanj, na raziskovanju temeljčnega poučevanja, mednarodnega povezovanja, izmenjav študentov in osebja, ne le pedagoškega in raziskovalnega, temveč tudi nepedagoškega idr. Spremenila so se merila za raziskovalno uspešnost, tudi habilitacijska merila so postajala vse strožja. Fakulteta za varnostne vede se je prilagajala novim pedagoškim izzivom in iskala svoje mesto na raziskovalnem področju v nacionalnem in mednarodnem okolju.

KO LJUBLJANA GOSTI MARIBOR: DEKAN GORAZD MEŠKO IN REKTOR IVAN ROZMAN
NA KOLEGIJU DEKANOV, KI JE POTEKAL NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE.

V študijskem letu 2007/2008 je fakulteta začela z izvedbo bolonjskih programov na vseh treh stopnjah študija, leta 2010 pa je bil akreditiran tudi visokošolski program Informacijska varnost. Ob velikem interesu za študij na vseh programih Fakultete za varnostne vede smo se potrudili zagotavljati kakovosten pedagoški proces in študentom nuditi čim boljše teoretično znanje, ki smo ga dopolnjevali s primeri iz domače in mednarodne prakse na področju varnosti. Študenti so bili deležni številnih študijskih obiskov institucij, podjetij in civilnih pobud na področju zagotavljanja varnosti. V tem času smo začeli tudi z intenziviranjem mednarodne izmenjave študentov v okviru programa Erasmus, v letih 2006–2009 pa izvajali projekt izmenjave študentov kriminologije med avstralskimi univerzami (Griffits, Monash, Flinders in Western Sydney) in univerzami iz EU (Keele, Velika Britanija, Grenoble, Francija in Univerza v Mariboru, Slovenija). V okviru projekta je bilo na izmenjavi na avstralskih univerzah petnajst študentov Fakultete za varnostne vede, medtem ko je petnajst avstralskih študentov opravilo semester študija v Sloveniji. Ta projekt je imel močan vpliv na razvoj poučevanja vsebin v angleškem jeziku in na nabiranje izkušenj za delo z mednarodnimi študenti v kasnejših letih. Poleg tega so bili na študijskih obiskih na Fakulteti

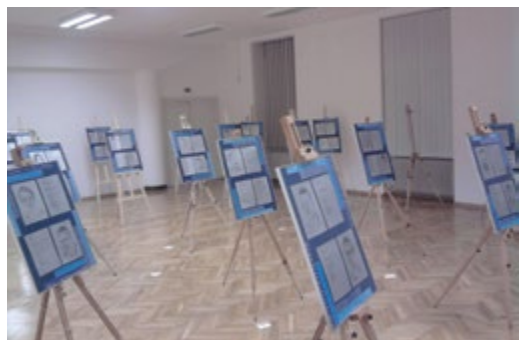
za varnostne vede številni kolegi z evropskih in ameriških univerz, ki so ponesli v svet dober glas o našem delu.

Leta 2010 je bil ustanovljen Karierni center, ki nudi bodočim študentom, študentom in diplomantom celostno podporo pri študijskem in kariernem odločanju. Skupaj s Kariernim centrom Univerze v Mariboru študentom svetujemo pri načrtovanju poklicne poti in pomagamo graditi njihove zaposlitvene kompetence že v času študija, našim diplomantom pa skušamo olajšati prehod v prvo zaposlitev. Alumni klub Fakultete za varnostne vede je zaživel v študijskem letu 2012/2013. Združuje diplomante vseh študijskih programov različnih generacij Fakultete za varnostne vede in njenih predhodnic. Namen Alumni kluba je, da tudi po študiju diplomanti ohranijo stike s kolegi, predavatelji, spoznajo svoje potencialne delodajalce ter se strokovno in tudi sicer izpopolnjujejo. V okviru Alumni kluba vabimo diplomante na različne dogodke in konference, ki jih organiziramo na fakulteti ter na ta način poskrbimo za dodatno strokovno izpopolnjevanje diplomantov.

DEKAN GORAZD MEŠKO IN REKTOR DANIJEL REBOLJ
SPREJEMATA UDELEŽENCE SLOVESNOSTI OB 40. OBLETNICI
ŠTUDIJA IN RAZISKOVANJA NA PODROČJU VARSTVOSLOVJA.

40. OBLETNICO SO POPESTRILI TUDI ŠTUDENTI, KI SO POD
VODSTVOM ALEKSANDRE GRADIŠNIK PRIPRAVILI RAZSTAVO
PORTRETOV ZAPOSLENIH, KI JIH JE NARISALA ŠTUDENTKA ANA
ŠIRCELJ.

Prelomnica na področju raziskovalnega dela Fakultete za varnostne vede se je zgodila z udeležbo v evropskem raziskovalnem projektu FP6 CRIMPREV – Assessing Deviance, Crime and Prevention in Europe (2006–2009), kjer smo imeli v vodstvu projekta svojega predstavnika in smo sodelovali v treh delovnih skupinah. Sodelovanje v projektu CRIMPREV je vplivalo na razvoj mednarodne raziskovalne dejavnosti Fakultete za varnostne vede, saj so bili mednarodni raziskovalni projekti v času pred tem prej izjema kot pravilo. Potem so sledili številni drugi mednarodni projekti. Na področju raziskovalnega dela, ki ga financira Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, smo sodelovali v ciljnih raziskovalnih projektih, poseben dosežek pa je bil temeljni raziskovalni projekt Ekološka kriminaliteta – kriminološki, viktimološki, kriminalnoproventivni, psihološki in pravni vidiki (2009–2012), ki je bil prvi temeljni raziskovalni projekt Fakultete za varnostne vede. Leta 2013 je sledil še drugi temeljni raziskovalni projekt Legitimnost policijske dejavnosti in kazenskega pravosodja, ki smo ga razširili na območje Vzhodne Evrope in v raziskovanje vključili številne akademske ustanove. Tik pred novim letom, decembra 2014 smo prejeli vest, da je Fakulteta za varnostne vede prvič v svoji zgodovini dobila Programsko skupino, ki smo jo poimenovali Varnost v lokalnih skupnostih (2015–2018), njen vodja pa je postal Gorazd Meško. Programska skupina se pod nazivom Varnost v lokalnih skupnostih – primerjava ruralnih in urbanih okolij nadaljuje tudi v obdobju 2019–2024.

KOLEKTIV FAKULTETE ZA
VARNOSTNE VEDE LETA 2013

Fakulteta se je izkazala tudi kot kredibilen organizator domačih in mednarodnih znanstvenih oziroma strokovnih srečanj. Poleg konferenc Dnevi varstvoslovja in Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe, velja omeniti, da smo leta 2009 s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani in Inštitutom za kriminologijo organizirali evropsko kriminološko konferenco, ki se je jej udeležilo več kot 650 udeležencev. Tradicionalno vsako pomlad poteka t. i. kriminalistični posvet, prava poživitev pa so, skladno z novim študijskim programom in področjem raziskovanja, konference s področja informacijske varnosti. Te v zadnjih letih potekajo tako v obliki nacionalnih kot mednarodnih posvetov. Leta 2011 je na Fakulteti za varnostne vede potekala prva mednarodna kriminalistična konferenca Criminalistics/Criminal Investigation in Europe: State of the Art and Challenges for the Future. Namen konference je bil predstaviti kriminalistiko kot znanost, prikazati njeno povezanost z drugimi znanostmi, razpravljati o izzivih razvoja kriminalistike in o problemih, s katerimi se v praksi soočajo preiskovalci, ter na tem področju vzpostaviti mrežo strokovnjakov. V letih 2007–2015 se je intenziviralo sodelovanje s številnimi partnerskimi univerzami v Evropski uniji, na Zahodnem Balkanu, Severni Ameriki, Rusiji in na Japonskem. Sodelovanje je večplastno in sega

od skupnih raziskovalnih projektov do izmenjav študentov, profesorjev in strokovnih sodelavcev, do soorganizacije konferenc, članstva v strokovnih združenjih in uredniških odborih znanstvenih revij. Kar zadeva slednjih, ne moremo mimo velike vloge, ki jo imajo sodelavci Fakultete za varnostne vede v uredniškem odboru Revije za kriminalistiko in kriminologijo, ki jo izdaja Ministrstvo za notranje zadeve. Revija je bila leta 2008 kot prva slovenska revija s področja kriminologije in penologije vključena v Social Science Citation Index, od leta 2010 pa ima tudi faktor vpliva. Poleg tega so bili sodelavci fakultete gostujoči uredniki kar nekaj tematskih števil uglednih mednarodnih revij.

Seveda pa ključni partnerji Fakultete za varnostne vede ostajajo nacionalne institucije, ki delujejo na širšem področju zagotavljanja varnosti in družbenega nadzorstva. Še posebej je treba izpostaviti sodelovanje z Ministrstvom za notranje zadeve, Generalno policijsko upravo, Ministrstvom za pravosodje, Upravo Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvom za obrambo, Varuhom človekovih pravic, Komisijo za preprečevanje korupcije, Zbornico za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, Detektivsko zbornico Republike Slovenije, drugimi nevladnimi organizacijami na področju varnosti in kriminalitete ter gospodarskimi organizacijami.

FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE
JE V ZADNJIH LETIH PODPISALA
SPORAZUME O SODELOVANJU
S ŠTEVILNIMI ORGANIZACIJAMI
S ŠIRŠEGA PODROČJA
ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI.
SPORAZUMI OMOGOČAJO
SISTEMSKO SODELOVANJE NA
PODROČJU IZOBRAŽEVANJA,
RAZISKOVANJA, IZVEDBE PRAKSE
ŠTUDENTOV IPD. NA SLIKI: DEKAN
GORAZD MEŠKO IN GENERALNI
DIREKTOR POLICIJE STANISLAV
VENIGER MED PODPISOVANJEM
SPORAZUMA LETA 2014.

ANDREJ SOTLAR, DEKAN FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE
V LETIH 2015–2023

Vse pa na začetku drugega desetletja 21. stoletja za Fakulteto za varnostne vede vendarle ni teklo gladko. Huda svetovna gospodarska in finančna kriza je povzročila, da so morale članice Univerze v Mariboru »optimizirati« svoje študijske programe, kar je v praksi pomenilo, da je morala fakulteta ukiniti nekatere predmete oziroma vsebine več predmetov združevati v enega in podobno. Drugi ukrep za racionalizacijo poslovanja pa je bil, da smo, skladno z Zakonom o uravnoteženju javnih financ, morali svoje sodelavce, ki so izpolnili pogoje, prositi, da se upokojijo. Čeprav so mnogi s fakulteto še vedno sodelovali, se je na ta način izgubljeni kadrovski potencial Fakultete za varnostne vede še dolgo poznal. Kljub vsemu pa je bilo v upokojitvah tudi nekaj dobrega – fakulteta je namreč dobila prva zaslužna profesorja: Petra Umka (2013) in Darka Mavra (2014).

Leta 2015 je dekan Fakultete za varnostne vede postal Andrej Sotlar in jo vodil dva mandata, do leta 2023. Že v prvih dneh njegovega mandata se je vodstvo fakultete soočilo z oceno potresne, statične in požarne ogroženosti stavbe Fakultete za varnostne vede, ki ni bila rožnata, prav nasprotno. Zato je bilo razreševanje prostorske problematike fakultete rdeča nit obeh dekanskih mandatov. Še toliko bolj, ker je bilo treba najprej zaključiti denacionalizacijski postopek, ki je v zvezi s stavbo, v kateri izvaja dejavnost Fakulteta za varnostne vede, tekkel že dolga leta. Le vztrajnosti Fakultete za varnostne vede gre zahvala, da se celotni kompleks prostorov na Kotnikovi ulici 8 (tako tistih, ki jih uporablja Fakulteta za varnostne vede, kot tistih, ki jih uporablja Ministrstvo za notranje zadeve) denacionalizacijskim upravičencem ni vračal v naravi, ampak preko odškodnine. Sami stavbi in načrtih v zvezi s njo smo v nadaljevanju posvetili posebno poglavje.

Po dobrih štirih desetletjih razvoja je imela fakulteta izoblikovane vse ključne procese, zato se je lahko začela ukvarjati predvsem z zagotavljanjem njihove kakovosti. V študijsko leto 2015/2016 je vstopila s sprejetjem nekaterih temeljnih vodil, ki naj prispevajo k višji stopnji etičnosti, moralnosti in kakovosti ravnanj študentov, profesorjev in nepedagoških delavcev fakultete. Tako je Študentski svet Fakultete za varnostne vede sprejel Kodeks vedenja študentov, Akademski zbor je sprejel Načela za krepitev kakovosti pedagoškega dela na Fakulteti za varnostne vede, dekan pa Pravila komuniciranja na Fakulteti za varnostne vede. Ne moremo trditi, da je to zasluga prav teh načel in pravil akademskega vedenja, vendar je dejstvo, da vse do danes na fakulteti nismo imeli omembe vrednega ekscesa, ki bi se nanašal na obnašanje in komuniciranje študentov ali zaposlenih!

Slabo leto po začetku dela je Programska skupina predstavila prve raziskovalne rezultate, in sicer na konferenci Varnost v lokalni skupnosti, ki je novembra leta 2015 potekala v Ljubljani. Kot se je izkazalo, je šlo za prvo v nizu tradicionalnih nacionalnih konferenc na to temo – tudi ta se seli po Sloveniji, do sedaj pa jih je bilo organiziranih že osem!

Decembra leta 2015 je Katedra za kriminalistiko organizirala prvo t. i. »Kriminalistično sredo«. Gre za neformalna srečanja, katerih cilj je povezati teorijo in prakso ter v sproščenem vzdušju spodbuditi diskusijo o aktualnih tematikah s področja kriminalistike in forenzičnih znanosti. Srečanja so postala tradicionalna, potekajo nekajkrat letno. Do sedaj se je odvilo 11 takšnih srečanj, ki vedno vzbudijo veliko zanimanja med vrhunskimi strokovnjaki iz prakse, profesorji, študenti, zainteresirano laično javnost in tudi mediji.

Tudi mednarodna vpetost fakultete je postajala vse večja – podpisali smo nove sporazume s fakultetami v Srednji, Vzhodni in Zahodni Evropi in tako dodatno diverzificirali naše mednarodno sodelovanje. Intenzivirali smo sodelovanje z drugimi fakultetami Univerze v Mariboru pri prijavih na mednarodne in domače projekte. V letu 2016 smo vstopili v Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo (SRIP) Pametna mesta in skupnosti, kjer smo med vodilnimi v vertikalni

Varnost. Še tesneje in bolj sistematično smo se povezali z vsemi ključnimi subjekti zagotavljanja nacionalne varnosti in s civilno družbo. To se odraža tako v sporazumih o sodelovanju (npr. z Generalno policijsko upravo, Upravo RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Detektivsko zbornico RS, gospodarskimi družbami) kot tudi v organizaciji Dnevo nacionalne varnosti, prve tovrstne prireditve pri nas. Gre za strokovno srečanje, ki ga na pobudo nevladne organizacije IVK Inštituta za varnostno kulturo od leta 2016 vsako leto soorganizirajo omenjeni inštitut, Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru in Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani. Srečanje vsako leto podpreta tudi Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za obrambo.

»KRIMINALISTIČNA SREDA« – DOGODKI NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE, KI POPULARIZIRAJO KRIMINALISTIKO, SO PRILJUBLJENI TAKO MED STROKOVNJAKI KOT LAIKI. PRVA KRIMINALISTIČNA SREDA Z NASLOVOM »PREPOZNAVANJE RESNICE IN LAŽI« JE BILA IZVEDENA DECEMBRA 2015.

USTANOVNA SEJA PROGRAMSKEGA SVETA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE LETA 2017

V letu 2017 smo prenovili poslanstvo in vizijo fakultete ter sprejeli Strategijo razvoja Fakultete za varnostne vede 2017–2023. Na tej osnovi vodstvo fakultete vsako leto pripravi program dela. Prvič v zgodovini fakultete smo zapisali tudi njen slogan, ki se glasi »Varna družba je uspešna družba«. Povsem samozavestno se namreč zavedamo svojega položaja v slovenski družbi in naše odgovornosti, da skupaj z drugimi deležniki prispevamo k uresničevanju zaveze iz slogana.

Leta 2017 je potekala »follow up« notranja institucionalna evalvacija Fakultete za varnostne vede, ki je pokazala velik napredek na vseh področjih delovanja fakultete. Tako kot smo bili po eni strani veseli odličnih ocen evalvatorjev, smo po drugi strani zelo resno vzeli tudi njihova priporočila za odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti, stalno izboljševanje stanja in realizacijo naših priložnosti. V ta namen smo pripravili nabor ustreznih ukrepov. Eden izmed njih je bil tudi že nekaj časa načrtovana ustanovitev Programskega sveta fakultete. Konstitutivna seja Programskega sveta je potekala septembra leta 2017, vanj pa smo povabili predstavnike organizacij s področja zagotavljanja notranje varnosti, pravosodja,

obrambe, zaščite in reševanja ter informacijske in korporativne varnosti, s katerimi fakulteta že sicer najpogosteje sodeluje oziroma bi morala še tesneje sodelovati. Programski svet služi izmenjavi informacij in idej ter usklajevanju stališč, ki jih fakulteta potrebuje pri sprejemanju strateških odločitev, na primer pri spremembi in/ali razvoju novih študijskih programov, določanju in ocenjevanju kompetenc diplomantov, oblikovanju raziskovalnih prioritet in/ali kapacitet kakor tudi pri skupnem reševanju varnostnih problemov na osnovi iniciative deležnikov iz okolja. Programski svet se tradicionalno sestaja na Dnevih varstvoslovja, njegovi člani pa so v letu 2023 (poleg predstavnikov fakultete) tudi predstojniki ključnih služb nacionalnovarnostnega sistema – generalni direktor policije, načelnik Generalštaba Slovenske vojske, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, generalni državni tožilec Republike Slovenije, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, predsednik Zbornice za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, predsednik Detektivske zbornice Republike Slovenije in drugi.

LETA 2018 SMO
OBELEŽILI 45. OBLETNICO
DELOVANJA FAKULTETE
ZA VARNOSTNE VEDE IN
NJENIH PREDHODNIC.
NA SLOVESNOSTI JE
UDELEŽENEC POZDRAVIL
TUDI NOVI REKTOR
UNIVERZE V MARIBORU
ZDRAVKO KAČIČ.

Na osnovi informacij, ki smo jih pridobili preko vsakoletnih (samo)evalvacij, iz anket med študenti in diplomanti ter v kontaktih z zunanjimi deležniki – zaposlovalci naših diplomantov, smo v zadnjih letih korenito prenovili magistrski program in z uvedbo modulov ojačali predvsem vsebine s področja informacijske in korporativne varnosti. Podobno smo storili z doktorskim programom, ki je determiniran s Pravilnikom o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru. V tem smislu smo prešli na štiriletni doktorski program, ki pa omogoča individualiziran študij, skladno z raziskovalnimi interesi aspiracijami doktorskih kandidatov. Kriteriji za študij in doktoriranje na eni strani ter predavanje in mentoriranje na drugi strani so z vključitvijo doktorskega programa Varstvoslovje v Doktorsko šolo Univerze v Mariboru postali visoki in terjajo tako od študentov kot profesorjev kontinuirano raziskovalno dejavnost, podkrepljeno s kakovostnimi objavami znanstvenih del.

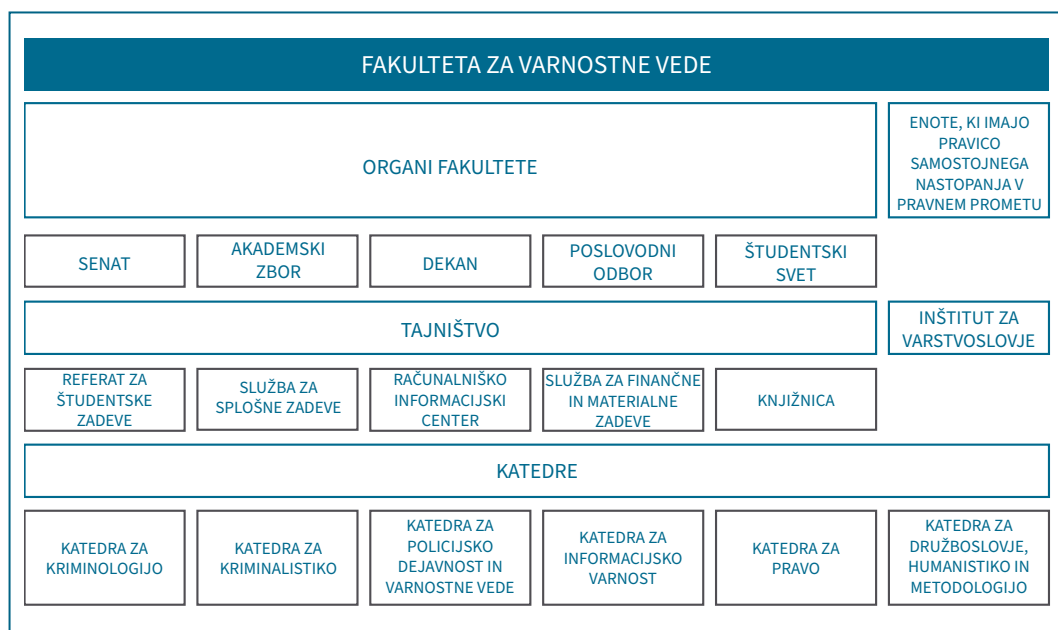
V zadnjih letih smo zelo intenzivirali raziskovalno delo – vse več kolegov je uspešnih pri kandidiranju na razpisih za pridobitev domačih in mednarodnih projektov, zaradi zanesljivosti in verodostojnosti pa je fakulteta iskana partnerica v različnih

raziskovalnih konzorcijih. Kmalu bomo praznovali 20. obletnico delovanja Inštituta za varstvoslovje. Če primerjamo razsežnosti raziskovalnega dela pred petnajstimi in več leti s sedanjim časom, ne potrebujemo posebnih znanstvenih dokazov, da bi ugotovili, kaj inštitut pomeni za razvoj raziskovanja na Fakulteti za varnostne vede. Brez strukturiranega in usmerjenega pristopa ter počasi razvijajočega se podpornega okolja danes v zvezi z raziskovalnimi projekti, ki so jih pridobili sodelavci fakultete in inštituta, ne bi govorili v množini, pa naj gre za mednarodne projekte, programsko skupino, temeljne in cilje raziskovalne projekte ali projekte z gospodarstvom in javno upravo. Samo v zadnjih petih letih so raziskovalci Fakultete za varnostne vede, poleg sodelovanja v programski skupini in pilotnem projektu za reformo visokega šolstva za zelen in odporen prehod v družbo 5.0, izvajali 3 temeljne raziskovalne projekte, 10 ciljnih raziskovalnih projektov, 11 mednarodnih raziskovalnih in drugih projektov ter še več projektov za gospodarstvo, javno upravo, lokalno samoupravo in projektov za pridobitev praktičnih kompetenc študentov. To dokazuje, da je na katedrah nastala kritična masa visokošolskih učiteljev/raziskovalcev, ki lahko pridobijo in

kompetentno izvedejo posamezne projekte. Hkrati je vedno več sodelovanja in povezovanja tudi med katedrami oziroma pod pokroviteljstvom Inštituta za varstvoslovje. Tudi administrativna podpora raziskovalcem končno daje rezultate, ki smo si jih vedno želeli, pa nam to zaradi institucionalne šibkosti nekako ni uspelo. V letu 2022 smo prvič pridobili tudi sredstva za upravljavsko in podporno dejavnost znanstvenoraziskovalni dejavnosti, s pomočjo katerih vzpostavljamo ustrežnejše administrativno-podporno okolje raziskovalni dejavnosti, ki bo raziskovalne time še v večji meri razbremenilo zamudnih birokratsko-administrativnih opravil. Zaradi vsega naštetega se na Fakulteti za varnostne vede nikoli nismo ukvarjali z dilemo, ali smo raziskovalna fakulteta ali ne. Dilema je lažna, kajti tako, kot je znanost univerzalna ali pa je ni, je tudi univerza po svoji

biti raziskovalna ali pa neupravičeno nosi tak naziv. V praksi to pomeni, da imajo na naši fakulteti visokošolski učitelji in sodelavci polno pedagoško obvezo, hkrati pa vsi od prvega do zadnjega sodelujejo v raziskovalnih projektih, znanstvene ugotovitve pa objavljajo in sproti vnašajo v svoja predavanja, neodvisno od relativno dolgotrajnih postopkov večjih sprememb kurikula.

Po kadrovskem »opustošenju« v času gospodarske krize se je počasi, a zanesljivo izboljševala kadrovska podoba. Deloma na račun pridobivanja ustreznih habilitacij naših sodelavcev (v tem obdobju ni bilo niti enega neuspešnega habilitacijskega postopka delavca Fakultete za varnostne vede), deloma pa z novimi zaposlitvami. Kot odlična se je pokazala poteza, da smo najprej za določen in kasneje za nedoločen čas zaposlili nekaj asistentov in s tem

ORGANIGRAM FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE UNIVERZE V MARIBORU LETA 2023

V LETIH 2020–2022 JE CELOTNO ŽIVLJENJE IN DELO ZAZNAMOVALA PANDEMIJA COVIDA-19. TUDI DAN FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE JE LETA 2020 POTEKAL OB UPOŠTEVANJU STROGIH ZAŠČITNIH UKREPOV.

razbremenili nosilce predmetov. Vsi ti asistenti so danes docenti ali izredni profesorji in uspešno razvijajo svoja področja. Tudi mladi raziskovalci so v veliki večini uspešno zaključili doktorski študij. V času zaključevanja pričujoče publikacije (avgusta leta 2023) je bilo na šestih katedrah (Katedra za kriminalistiko, Katedra za kriminologijo, Katedra za policijsko dejavnost in varnostne vede, Katedra za pravo, Katedra za informacijsko varnost, Katedra za družboslovje, humanistiko in metodologijo), na Inštitutu za varstvoslovje in v strokovnih službah Fakultete za varnostne vede zaposlenih 42 ljudi, in sicer 26 visokošolskih učiteljev in sodelavcev (6 rednih profesorjev, 10 izrednih profesorjev, 5 docentov, 2 predavatelja, 3 asistenti), 2 raziskovalki (med njima mlada raziskovalka) in 14 strokovnih delavcev. Kljub vsemu pa vsega pedagoškega, raziskovalnega in strokovnega dela ne bi zmogli opraviti brez pomoči zunanjih habilitiranih predavateljev in predavateljev iz prakse.

Žal tudi v zadnjem obdobju ni bilo vse v naših rokah. Ko smo že mislili, da je po letih varčevanja v visokem šolstvu nastopil čas za nov zagon, je spomladi leta 2020 kot strela z jasnega udarila pandemija covid-19 in za približno dve leti spremenila naša življenja in seveda tudi vse procese na fakulteti. Odgovorno in s ponosom lahko zatrdimo, da smo brez velikih besed, pregovarjanj ali zahtev praktično čez noč prilagodili načine in metode našega dela, pri tem pa zelo pazili, da ne bi negativno vplivali na vsebino

dela in naše poslanstvo. S striktnim izvajanjem in spoštovanjem ukrepov za preprečevanje širjenja virusa in ob veliki meri razumevanja vseh zaposlenih in študentov nam je na fakulteti uspelo preprečiti izbruh okužb in izpeljati vse zastavljene naloge na izobraževalnem in raziskovalnem področju, vključno z izvedbo konferenčne dejavnosti. Ponovno se je pokazalo, da je Fakulteta za varnostne vede »majhna« samo po številu zaposlenih, prostorih, kjer deluje, in sredstvih, ki jih prejema iz proračuna, po vsem drugem pa gotovo ne. V kriznih razmerah, ki jih je povzročila pandemija, se je še enkrat več razkrila fleksibilnost in iznajdljivost fakultete. To samo dokazuje, da v resnici ni velikih in majhnih fakultet – so samo tiste, ki so razmišljajoče, hitro učeče in drzne, ter tiste, ki to niso. Po dolgem obdobju študija in dela na daljavo smo v študijskem letu 2021/2022 veliko naporov usmerili v to, da smo študente in zaposlene ponovno utirili v preizkušene in akreditirane načine študija in poučevanja. Ob svojem glavnem poslanstvu pa smo zavzeto sodelovali tudi v procesu reakreditacije Univerze v Mariboru in pri vzorčni evalvaciji našega doktorskega programa.

Naša največja skrb je bila v zadnjih letih vendarle povezana z zagotavljanjem varnih in funkcionalnih prostorov za kakovostno izobraževanje in raziskovanje o čemer teče beseda v posebnem poglavju. Toda človek, še posebej, če naj bo celovita intelektualna osebnost, potrebuje še

ZADNJA LETA SE JE NA FAKULTETI RAZMAHNILA TUDI KULTURNA DEJAVNOST. NAJBOLJ POGOSTE SO RAZSTAVE IN GLASBENI NASTOPI. OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU LETA 2019 JE POTEKALA ZELO ODMEVNA RAZSTAVA PONAREDKOV UMETNIN Z NASLOVOM »LEPOTA LAŽNEGA SIJAJA«, KI JO JE NA OGLED POSTAVIL MUZEJ POLICIJE IZ ZAGREBA. NA SLIKI Z LEVE: OTVORITVE RAZSTAVE SO SE UDELEŽILI TUDI DEKAN FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE ANDREJ SOTLAR, NAČELNIK POLICIJSKE AKADEMIJE IZ ZAGREBA DUBRAVKO NOVAK, NAMESTNIK GENERALNE DIREKTORICE SLOVENSKE POLICIJE JOŽE SENICA, VODJA MUZEJA POLICIJE IZ ZAGREBA HELENA BIOČIČ, DIREKTOR SLOVENSKE POLICIJSKE AKADEMIJE DANIJEL ŽIBRET IN DEKAN VISOKE POLICIJSKE ŠOLE IZ ZAGREBA KRUNOSLAV BOROVEC.

V OKVIRU KNJIŽNEGA KLUBA SO ČLANI BRALI TUDI KRIMINALKO TADEJA GOLOBA. MOJSTER KRIMINALNIH ROMANOV JE BIL GOST TUDI NA DNEVIH VARSTVOSLOVJA 2023, KJER GA JE V POSEBNI RUBRIKI KONFERENCE »POGOVOR OB KAVI« PRIJAZNO »ZASLIŠALA« MAJA MODIČ, VODJA KONFERENCE.

nekaj onkraj materialnega. Zato se je Fakulteta za varnostne vede v zadnjih letih začela tudi kulturno prebujati, kar je že ob prvi izvolitvi v svojem inavguralnem nagovoru napovedal Andrej Sotlar. Fakulteta tako spodbuja kulturni potencial, ki se skriva med študenti in zaposlenimi. Marsikatero prireditev so s svojimi nastopi obeležili prav študenti. Poleg tega se je dobro prijela praksa organiziranja razstav in obiskov kulturnih ustanov ob Prešernovem dnevu – slovenskem kulturnem prazniku. Ledino je orala predavateljica Tinkara Pavšič Mrevlje z razstavo svojih fotografij leta 2017, v naslednjih letih pa so se ji pridružili tudi študenti. Vsekakor ne moremo mimo medijsko izredno odmevne razstave zaseženih ponaredkov umetnin z naslovom Lepota lažnega sijaja, ki jo je leta 2019 na pobudo Fakultete za varnostne vede v prostorih fakultete postavila Policijska akademija iz Zagreba. Od leta 2020 na fakulteti deluje tudi Knjižni klub, v okviru katerega se periodično srečujejo zaposleni in študenti ter razpravljajo o prebranih leposlovnih delih domačih in tujih avtorjev.

Junija leta 2023 je za mandatno dobo štirih let dekanske obveznosti prevzel Igor Bernik. Je strokovnjak s področja informacijske varnosti – študijskega in raziskovalnega področja, ki ga je fakulteta začela najkasneje razvijati, ki pa je v informacijski dobi vse bolj pomembno. Morda je kar nekaj simbolike v tem, da smo pred pol stoletja začeli z (zelo oprijemljivimi) notranjimi zadevami, v drugo polovico stoletja razvoja Fakultete za varnostne vede pa vstopamo v sedlu paradnega konja kibernetične dobe. Kdo ve, kako bodo videti študijska in raziskovalna področja ob 100. obletnici fakultete, prepričani pa smo, do bodo potrebe po varnosti v družbi še vedno obstajale, zato bo morala obstajati tudi fakulteta, ki bo izobraževala in raziskovala na tem področju.

IGOR BERNIK, DEKAN FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE,
IZVOLJEN ZA OBDOBJE 2023–2027

Razvoj študijskih programov**

V nadaljevanju je predstavljen razvoj študijskih programov s področja varstvoslovja po posameznih obdobjih, ki jih zamejujejo ime in status šole oz. fakultete od leta 1973 do leta 2023.

Oddelek za notranje zadeve pri Višji upravni šoli v Ljubljani (1973–1981)

Za potrebe višješolskega izobraževanja na področju notranjih zadev je bil leta 1973 ustanovljen Oddelek za notranje zadeve pri Višji upravni šoli v Ljubljani. Predmetnik prve generacije študentov v študijskem letu 1973/1974 je predstavljen v tabeli 1. Prvih šest let je bil organiziran le študij iz dela, kar je pomenilo, da je bil namenjen delavcem organov za notranje zadeve. Zahteve po dodatnem znanju iz stroke pa tudi dinamika izobraževanja so terjale dopolnjevanje in posodabljanje vsebin učnih enot in samega predmetnika. Tako je bil predmetnik v študijskem letu 1975/1976 dopolnjen s predmetoma kriminologija in sodna medicina, predmet psihologija pa je po nadgradnji postal predmet psihologija in psihopatologija. S študijskim letom 1979/1980 je bilo poleg izobraževanja iz dela uvedeno še izobraževanje ob delu, kar je omogočilo študij tudi udeležencem z drugih institucij (Teritorialna obramba, upravni organi za notranje zadeve, pravosodni organi, JLA itd.). Najbolj pereče težave so bile povezane s pomanjkanjem učnega gradiva v slovenskem jeziku. Kljub zavezi predavateljev, da vsak poskrbi za učno gradivo, tega ni uspelo storiti vsem, vsaj ne v prvih študijskih letih.

TABELA 1: PREDMETNIK 1. GENERACIJE ŠTUDENTOV ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE PRI VIŠJI UPRAVNI ŠOLI (1973/1974)

1. letnik	2. letnik
Osnove marksistične filozofije	Obdelava podatkov
Uvod v pravoznanstvo	Politična ekonomija z ekonomiko SFRJ
Družbenopolitični sistem SFRJ	Psihologija
Organizacija javne uprave in notranjih zadev	Preventivna dejavnost organov za notranje zadeve
Mednarodno javno pravo	Sociologija
Upravni postopek in upravni spor	Upravno materialno pravo
Varstvo javnega reda	Kazensko materialno pravo – posebni del
Varnostni sistem SFRJ	Kriminalistika
Kazensko procesno pravo	Varstvo ustavnega reda
Kazensko materialno pravo – splošni del	Tuj jezik
Kriminalistika	
Temelji splošne ljudske obrambe	
Tuj jezik	

** Poglavlje povzema ključne ugotovitve poglavja o izobraževalnih programih na področju varstvoslovja v letih 1973–2023 (Modic, 2023).

Višja šola za notranje zadeve (1981–1995)

V študijskem letu 1980/1981 je bila v okviru Republiškega sekretariata za notranje zadeve ustanovljena Višja šola za notranje zadeve, ki je bila konec leta 1981 vpisana v razvid izobraževalnih organizacij in vključena v Univerzo v Ljubljani. Organizacijski premiki so terjali tudi vsebinske spremembe učnih enot in predmetnikov, ki jih je bilo treba dopolniti s splošnoizobraževalnimi vsebinami, hkrati pa ohraniti primerno sorazmerje s strokovnimi vsebinami. V tabeli 2 je predstavljen predmetnik izobraževalnega programa s področja varnosti in notranjih zadev za študijsko leto 1985/1986. Predmetnik je obsegal 23 predmetov, razporejenih v dva letnika študija. Način študija je bil mogoč iz dela in ob delu, pri čemer je bil za slednji način izveden manjši obseg neposrednega pedagoškega dela (1.800 ur proti 490 uram neposrednega pedagoškega dela v načinu ob delu). Poleg navedenih učnih enot so študenti opravljali še naslednje aktivnosti: telesna vzgoja, svobodne katedre, kultura pisnega in ustnega izražanja, usposabljanje za opravljanje nalog v različnih varnostnih razmerah in letna delovna praksa.

TABELA 2: PREDMETNIK VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE UNIVERZE V LJUBLJANI (1985/1986)

1. letnik	2. letnik
Sociologija	Kazensko pravo
Filozofija	Kazensko procesno pravo
Psihologija in psihopatologija	Mednarodno pravo
Uvod v pravo in pravna logika	Osnove lastninskih razmerij
Upravni postopek in upravni spor	Kriminalistika
Upravno pravo	Sodna medicina
Sistem državne uprave in notranjih zadev	Obveščevalna in subverzivna dejavnost
Ustavno pravo	Varnostni sistem SFRJ
Politična ekonomija z osnovami ekonomskega sistema SFRJ	Varstvo ustavne ureditve
Družbena samozaščita in splošna ljudska obramba	Tuj jezik
Kriminologija	
Informatika	
Organiziranje in vodenje	

Naslednji mejniki razvoja Višje šole za notranje zadeve so vezani na prenovo študijskega programa leta 1991, ko se je Slovenija demokratizirala in osamosvojila.

TABELA 3: PREDMETNIK VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE UNIVERZE V LJUBLJANI (1991/1992)

1. letnik	2. letnik
Sociologija	Policijsko upravno pravo
Filozofija	Informatika
Psihologija	Organiziranje in vodenje
Uvod v pravoznanstvo in pravna logika	Kazensko pravo
Upravni postopek in upravni spor	Kazensko procesno pravo
Ustavno pravo	Mednarodno pravo
Politična ekonomija z osnovami ekonomskega sistema	Osnove lastninskih razmerij
Varnostni sistem	Varstvo ustavne ureditve
Kriminalistika I. in II.	Tuji jezik
Druge oblike izobraževalnega dela	
Telesna vzgoja	
Kultura pisnega in ustnega izražanja	
Usposabljanje (10-dnevno)	
Zaključna vaja (6-dnevna)	

V študijskem letu 1993/1994 je bil razpis za vpis objavljen v skupnih objavah Ministrstva za šolstvo in šport, kar je omogočilo vpis zunanjih kandidatov – interes je bil velik in po preizkusu znanja je bilo poleg delavcev Ministrstva za notranje zadeve sprejetih tudi 28 zunanjih kandidatov. Predmetnik je obsegal 18 predmetov, razporejenih v dva letnika študija. Način študija je bil redni in ob delu, pri čemer je slednji način obsegal dobro petino neposrednega pedagoškega dela v primerjavi z rednim načinom študija.

Visoka šola za notranje zadeve, pridružena članica Univerze v Ljubljani (1995–1996)

V letu 1993 so po sprejemu Zakona o visokem šolstvu sledili prvi postopki za oblikovanje Višje šole za notranje zadeve v visokošolsko institucijo. Novi študijski program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe »Varnost in notranje zadeve« je bil s soglasjem Vlade Republike Slovenije potrjen leta 1995. Šola je postala pridružena članica Univerze v Ljubljani, hkrati pa je organizacijsko ostala v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Triletni program je poleg skupnih predmetov vseboval pet usmeritev, med katerimi so izbirali študenti v 3. letniku.

TABELA 4: PREDMETNIK VIŠOKE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE, PRIDRUŽENE ČLANICE UNIVERZE V LJUBLJANI (1995/1996)

1. letnik	2. letnik
Sociologija	Upravno pravo
Osnove lastninskih razmerij	Kazensko pravo
Psihologija I.	Kazensko procesno pravo
Uvod v pravoznanstvo	Varstvo ustavne ureditve
Varnostni sistem	Kriminalistika II.
Družbeno nadzorstvo	Upravni postopek in upravni spor
Kriminalistika I.	Metodologija z elementi statistike
Kriminologija	Osnove organiziranja in vodenja
Ustavno pravo	Mednarodno pravo
Javna uprava	Psihologija II.
Informatika z računalništvom	Tuji jezik II.
Tuji jezik	Športna vzgoja
Športna vzgoja	
3. letnik – skupni predmeti	Policijsko-operativna usmeritev
Menedžment in organizacijsko vedenje	Splošne operativne zadeve policije
Policijska pooblastila	Mejna problematika in tujci
Psihopatologija	Preprečevanje in preiskovanje prometne delinkvence
Varnost prometa	Izbrana poglavja s področja preiskovanja kaznivih dejanj
Tuji jezik III.	Informacijsko telekomunikacijski sistem v policiji
Pisno in govorno sporočanje	
Andragogika	
Osnove ekonomike in poslovanja	
Normativna ureditev zasebne varnosti	
Športna vzgoja	
Kriminalistična usmeritev	Notranje-upravna usmeritev
Preiskovanje gospodarske kriminalitete	Nadzor nad delovanjem državne uprave in upravna etika
Preiskovanje organizirane kriminalitete	Lokalna uprava
Kriminalistična tehnika	Normativna dejavnost uprave
Kriminalistična psihologija	Osebni status posameznika
Informacijsko telekomunikacijski sistem v policiji	Posebni upravni postopki
Varnostno-obrambna usmeritev	Zasebnovarnostna usmeritev
Obveščevalne službe	Zasebno varovanje
Taktika dela varnostne službe	Sistem varovanja v podjetju
Metode in sredstva dela	Načrtovanje in ekonomika varovanja podjetja
Strategija posrednega nastopanja	Varnostni menedžment
Slovenski obrambno-varnostni sistem	Tehnika in tehnologija varovanja

Visoka policijsko-varnostna šola, pridružena članica Univerze v Ljubljani (1996–2003)

Leta 1996 se je Visoka šola za notranje zadeve preimenovala v Visoko policijsko-varnostno šolo, pridruženo članico Univerze v Ljubljani. Šola je namreč izobraževalno pokrivala čedalje širše področje. V študijskem letu 1996/1997 je začela z izvedbo 3. letnika visokošolskega študija za diplomante višjih šol. Predmetnik je bil sicer enak tistemu iz prejšnjega študijskega leta (tabela 4), z eno spremembo – v 3. letniku je bil ukinjen predmet Menedžment in organizacijsko vedenje, dodan pa je bil predmet Teorija policijskega dela. Obveznosti študentov so obsegale še izdelavo seminarske naloge v vsakem letniku, v prvem letniku 70-urno usposabljanje v Gotenici in enomesečno prakso na terenu, v drugem letniku enomesečno prakso na terenu, v tretjem letniku pa 164-urno prakso na terenu in diplomsko nalogo. V študijskem letu 1999/2000 sta bila namesto predmeta Metodologija z osnovami statistike uvedena dva predmeta – Metodologija in Osnove statistike.

NABITO POLNA NAJVEČJA
PREDAVALNICA – INFORMATIVNI
DAN NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE
VEDE VSAKOKRAT RAZKRIJE VELIKO
ZANIMANJE ZA ŠTUDIJ PRI NAS.

KO DIJAKOM NA INFORMATIVNEM
DNEVU PRIKAŽEMO OGLED KRAJA
KAZNIVEGA DEJANJA, SE ŠTEVILNI ŽE
VIDIJO V VLOGI KRIMINALISTOV IN
KOMAJ ČAKAJO, DA JESENI ZAČNEJO
ŠTUDIRATI NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE
VEDE. NA SLIKI BOŠTJAN SLAK S
ŠTUDENTI »KRIMINALISTI«.

Fakulteta za policijsko-varnostne vede Univerze v Mariboru (2003–2006)

Leta 2003 se je Visoka policijsko-varnostna šola preoblikovala v Fakulteto za policijsko-varnostne vede, članico Univerze v Mariboru. V študijskem letu 2004/2005 se je prvič začel izvajati štiriletni univerzitetni študijski program Varstvoslovje in podiplomski študij v obliki štirih specialističnih programov. Prenovljen je bil tudi triletni visokošolski strokovni program. Študijski programi, ki so se izvajali od leta 2004 naprej (do sprememb v študijskih letih 2006/2007, ko je bil uveden magistrski program oziroma 2007/2008, ko so se začeli izvajati bolonjski študijski programi), so bili naslednji:

- visokošolski strokovni program Varstvoslovje (študij je trajal tri leta),
- univerzitetni program Varstvoslovje (študij je trajal štiri leta) in
- štirje programi specialističnega študija – Informacijska varnost, Kriminalistično preiskovanje, Policijski management, Poslovno varnostni management (študij je trajal leto in pol).

Oba dodiplomska programa sta bila organizirana kot redni in izredni študij, specialistični programi pa le kot izredni študij.

UTRINEK S PREDAVANJ –
BENJAMIN FLANDER V ZNAČILNI
PREDAVATELJSKI DRŽI

Prenovljen predmetnik visokošolskega strokovnega programa Varstvoslovje je v prvem letniku ohranil predmete Sociologija, Psihologija, Kriminologija, tuji jezik in Športna vzgoja. Predmet Osnove lastninskih razmerij je nadomestila Ekonomika poslovanja, Varnostni sistem je postal Nacionalnovarnostni sistem, Uvod v pravoznanstvo in Ustavno pravo pa Uvod v pravo s temelji državne ureditve. Na novo je bila v prvi letnik uvedena Statistika, ostali predmeti pa so bili prestavljeni (Družbeno nadzorstvo, Kriminalistika, Javna uprava in Informatika z računalništvom) v višje letnike. Del predmetnika prvega letnika je bilo tudi praktično usposabljanje v trajanju 60 ur. V drugem

PREDAVANJA NA FAKULTETI ZA
VARNOSTNE VEDE POGOSTO
POPESTRILJO PREDAVATELJI IZ TUJINE.
NA SLIKI PREDSTAVNICA FBI Z DUNAJSKE
PODRUŽNICE.

letniku Kazensko pravo in Kazensko procesno pravo nadomestita predmeta Osnove kazenskega prava Republike Slovenije in Osnove kazensko procesnega prava Republike Slovenije, na novo je dodan predmet Človekove pravice in pooblastila (prej Policijska pooblastila v 3. letniku) in Raziskovanje varnostnih pojavov (prej Metodologija z elementi statistike; Statistika sedaj v 1. letniku). Predmeta Upravno pravo in Javna uprava sedaj pokriva istoimenski združen in obsežnejši (120 ur) predmet. Kriminalistika je bila predstavljena iz prvega v drugi letnik, Menedžment in organizacijsko vedenje pa iz tretjega v drugi letnik. Tuj jezik in Športna vzgoja sta ostala tudi v drugem letniku, prav tako Praktično usposabljanje v obsegu 60 ur. Tretji letnik je bil v večji meri pred drugačen, vseboval je štiri skupne predmete, poleg teh pa še Športno vzgojo in Praktično usposabljanje (prej 10 predmetov). Drugače kot v prejšnjem predmetniku, kjer so študenti izbrali eno izmed petih usmeritev, so po novem izbrali pet izmed 16 naslednjih izbirnih predmetov:

- Preprečevanje in preiskovanje prometne delinkvence,
- Splošne operativne zadeve policije,
- Mejne zadeve in migracije,
- Kriminalistična psihologija,
- Organizirani kriminal,
- Kriminalistična strategija,
- Obveščevalno-varnostne službe,
- Metode dela obveščevalno-varnostnih služb,
- Zasebno varstvo in zasebnovarnostni management,
- Sistem varovanja v podjetju,
- Tehnika in tehnologija varovanja,
- Preiskovanje gospodarske kriminalitete,
- Kriminalistična tehnika,
- Odnosi z javnostmi,
- Informacijska varnost in
- Penologija.

Predmetnik univerzitetnega študijskega programa Varstvoslovje je predstavljen v tabeli 5. Pogoji za vpis so bili že ob uvedbi omejeni na opravljeno splošno maturo oziroma katerikoli štiriletni srednješolski program, končan pred 1. 6. 1995.

PREDAVANJE VELEPOSLANIKA
JAPONSKE V SLOVENIJI. NEKAJ LET
KASNEJE SE LAHKO FAKULTETA
POHVALI Z IZMENJAVAMI
ŠTUDENTOV IN PROFESORJEV Z
JAPONSKIMI FAKULTETAMI.

TABELA 5: PREDMETNIK UNIVERZITETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARSTVOSLOVJE (2004/2005)

1. letnik	2. letnik
Varnostni sistem	Evropske varnostne integracije
Družbeno nadzorstvo	Kadrovski management
Osnove organizacijskih teorij	Organizacijsko vedenje
Sociologija	Računalništvo in informatika
Psihologija	Metodologija družboslovnega raziskovanja
Pravoznanstvo z ustavnim pravom	Temelji ekonomije
Statistika v raziskovanju	Javna uprava
Tuji jezik (angl., nem. ali ita.)	Etika in človekove pravice
Športna vzgoja 1	Športna vzgoja 2
3. letnik – skupni predmeti	4. letnik – skupni predmeti
Kriminalistika 1	Kriminalistika 2
Kriminologija	Teorija policijskega dela
Kazensko pravo	Pooblastila
Kazensko procesno pravo	Kriminalna prevencija
Psihologija varnostnih pojavov	Strateški management
Upravno pravo in upravni postopek	Izbirni predmeti (študent izbere 3)
Viktimologija	Penologija
Tuji jeziki 2 (ang., nem.)	Zasebna varnost
	Kriminalistična psihologija
	Obveščevalno-varnostne službe
	Kriminalistična tehnika
	Kineziologija v policiji
	Organizacija in upravljanje policije

Specialistični programi so bili sestavljeni iz osmih oziroma devetih predmetov, od katerih so bili štirje predmeti izbirni, pri čemer je študent lahko izbral po dva predmeta iz ostalih specialističnih programov. Študij je študent zaključil s specialistično nalogo.

TABELA 6: PREDMETNIK PODDIPLOMSKIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV SPECIALIZACIJE (2004/2005)

Informacijska varnost – obvezni predmeti	Kriminalistično preiskovanje – obvezni predmeti
Osnove informacijske varnosti	Posebne metode preiskovanja kaznivih dejanj
Varnost in zaščita v elektronskem poslovanju	Kriminalitetna politika in kriminalistična strategija
Kazensko-pravni okviri zaščite in varnosti podatkov in sistemov	Dokazovanje v kazenskem postopku
Varnostni standardi za ravnanje z informacijskimi sistemi	Kriminalistično tehnično preiskovanje
Izbirni predmeti	Izbirni predmeti
Nadzor dostopa do informacijskega sistema	Organiziran kriminal in terorizem
Kriptografski sistemi in algoritmi	Korporacijska delinkvenca
Ukrepi v primeru »informacijske nesreče«	Preprečevanje kriminalitete in viktimologija
Računalniški kriminal	Kognitivni intervju
	Nove oblike gospodarskega kriminala
Polijski management – obvezni predmeti	Poslovno varnostni management – obvezni predmeti
Strateški management v policiji	Integralni sistemi varovanja
Kadrovski management v policiji	Strateško in operativno vodenje varnostnih organizacij
Operativni management v policiji	Ekonomika varovanja in zavarovanja
Človekove pravice in policijska pooblastila	Trženje varnostnih storitev
Izbirni predmeti	Izbirni predmeti
Polijske specialnosti	Poslovno varnostna kultura in etika
Informacijski sistem za podporo odločanju	Risk management – upravljanje s tveganji
Ekonomija in finance za policijski management	Gospodarsko vohunstvo
Socialni management v neprofitnem sektorju	Varovanje tajnih podatkov in varnostno preverjanje
	Kineziologija v policiji
	Organizacija in upravljanje policije

Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru (od leta 2006 naprej)

Fakulteta za policijsko-varnostne vede se je v letu 2006 preimenovala v Fakulteto za varnostne vede. Istega leta se je začel izvajati magistrski študijski program.

V študijskem letu 2007/2008 so se na fakulteti začeli izvajati bolonjski programi na prvi, drugi in tretji stopnji študija. Fakulteta za varnostne vede je tako prvič v zgodovini študentom ponudila celotno paletu izobraževalnih programov na vseh stopnjah študija in s tem postala polnokrvna članica univerzitetne skupnosti.

TABELA 7: PREDMETNIK MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARSTVOSLOVJE (2006/2007)

1. letnik – obvezni predmeti	2. letnik – obvezni predmeti
Ustavno kazensko procesno pravo	Kritično razmišljanje in reševanje problemov
Elementi kriminalitetne politike – zatiranje in preprečevanje kriminalitete ter zagotavljanje javne varnosti	Metodologija družboslovnega raziskovanja in multivariatne statistične metode
Izbirni predmeti – študent izbere 6 predmetov	Modul 1: Policijska dejavnost
Operativni policijski management	Strateški management v varnostnih organizacijah
Profiliranje v kriminalističnem preiskovanju	Primerjalni vidiki policijske dejavnosti
Dokazno pravo	Modul 2: Kriminalistika
Forenzične znanosti	Kriminalistični spoznavni proces
Odkrivanje izbranih oblik transnacionalne kriminalitete	Kriminalistična strategija omejevanja kriminalitete
Izbrana poglavja iz viktimologije	Modul 3: Aplikativna kriminologija
Odklonskost na delovnem mestu	Sociološki in filozofski vidiki v kriminologiji
Nasilje in kazniva dejanja z elementi nasilja – izbrana poglavja	Kaznovalna politika in penologija
Droge in kriminaliteta	Modul 4: Obveščevalno-varnostna dejavnost
Sistemski vidiki varovanja tajnih podatkov	Obveščevalno-varnostna dejavnost
Nadzorstvo obveščevalno – varnostnih sistemov	Psihosocialni vidiki obveščevalno-varnostne dejavnosti
Gospodarsko vohunstvo	Modul 5: Varnost poslovnih procesov
Poslovno – varnostna kultura in poslovanje	Industrijska, gospodarska in poslovna varnost
Management varnostnih procesov	Zasebnovarnostna industrija
Zavarovalništvo in varnost	Modul 6: Mirovni procesi in humanitarno pravo
Aplikativne in integrativne znanstvene študije na področju zagotavljanja javne varnosti in odzivanja na kriminaliteto	Humanitarne intervencije in mirovne operacije
	Evropsko in mednarodno pogodbeno kazensko pravo

Leta 2010 je bil akreditiran nov visokošolski strokovni študijski program prve stopnje Informacijska varnost.

TABELA 8: PREDMETNIK VISOKOŠOLSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA INFORMACIJSKA VARNOST (2012/2013)

1. letnik	2. letnik – obvezni predmeti
Psihologija	Osnove informacijske varnosti
Osnove sociologije za varstvoslovce	Kriminalistično preiskovanje
Osnove kriminologije	Metodologija z elementi statistike
Osnove ekonomike	Management in organizacijsko vedenje
Uvod v pravo s temelji državne ureditve	Varstvoslovna terminologija v informatiki
Nacionalno varnostni sistem	Kazensko pravni vidiki informacijske varnosti
Osnove informatike in računalništva	E-storitve, e-vsebine in e-sodelovanje
Upravno pravo in javna uprava	Modul 1: Varstvoslovje
Šport 1	Preiskovanje informacijskih kaznivih dejanj
Strokovna praksa	Varno elektronsko poslovanje
	Modul 2: Informacijski sistemi
	Arhitekture IS
	Kriptografija
3. letnik – obvezni predmeti	
Upravljanje informacijske varnosti in varnostne politike	
Digitalna forenzika	
Varnost omrežij in interneta	
Izbirni predmeti	
Revizija informacijskih sistemov	
Zagotavljanje zanesljivosti in razpoložljivosti IS	
Tehnično varovanje	
Varne spletne aplikacije in storitve	
Mednarodne varnostne integracije in informacijska varnost	
Standardi na področju inf. varnosti in upravljanje digitalnih identitet	
Projektni management informacijske varnosti	

Aktualni študijski programi Fakultete za varnostne vede

Fakulteta za varnostne vede je v študijskem letu 2022/2023 izvajala pet študijskih programov, in sicer:

- visokošolski program Varnost in policijsko delo,
- visokošolski program Informacijska varnost,
- univerzitetni program Varstvoslovje,
- magistrski program Varstvoslovje in
- doktorski program Varstvoslovje.

ŠTUDENTI V ČASU
ŠTUDIJA POSLUŠAJO TUDI
PREDAVANJA PREDSTOJNIKOV
NAJPOMEMBNEJŠIH ORGANIZACIJ
ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI
V REPUBLIKI SLOVENIJI. NA
SLIKI PREDAVANJE NAČELNICE
GENERALŠTABA SLOVENSKE
VOJSKE GENERALMAJORKE
ALENKE ERMENC NA FAKULTETI
ZA VARNOSTNE VEDE LETA 2019.

Visokošolski študijski program Varnost in policijsko delo

Diplomanti visokošolskega strokovnega programa Varnost in policijsko delo imajo teoretična in praktična znanja za izvajanje zahtevnih strokovnih opravil na področju zagotavljanja varnosti in za vodenje varnostnih organizacij. Študij traja tri leta in se izvaja kot redni in izredni, diplomant pridobi naziv diplomirani varstvoslovec (VS).

ŠTUDENTI FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE SO MED NAJŠTEVILČNEJŠI UDELEŽENCI DVOTEDENSKEGA VOJAŠKEGA TABORA, KI GA ORGANIZIRA SLOVENSKA VOJSKA. FAKULTETA ŠTUDENTOM, KI USPEŠNO ZAKLJUČIJO TABOR, PRIZNA OPRAVLJENO PRAKTIČNO USPOSABLJANJE. NA SLIKI: OBISK BERNARDE TOMINC NAŠIH ŠTUDENTOV MED ZAKLJUČNO VAJO NA VOJAŠKEM TABORU.

TABELA 9: PREDMETNIK VISOKOŠOLSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARNOST IN POLICIJSKO DELO (2022/2023)

1. letnik	2. letnik
Temelji pravnega sistema in državne ureditve	Kazenskopравни sistem RS
Nacionalnovarnostni sistem	Kriminalistika
Temelji vodenja in upravljanja varnostnih organizacij	Osnove kriminologije s penologijo
Psihologija v varstvoslovju	Krizno upravljanje z naravnimi in drugimi nesrečami
Osnove sociologije za varstvoslovce	Upravno pravo in javna uprava
Osnove policijske dejavnosti	Osnove informacijske varnosti
Računalništvo in informatika v varstvoslovju	Mednarodno varnostno sodelovanje
Šport	Organizirana kriminaliteta
Praksa	Strokovna terminologija v angleškem jeziku
3. letnik – obvezni predmeti	
Metode raziskovanja in statistika	
Diplomska naloga	
Izbirni predmeti (študent izbere 5 predmetov)	
Sodna in preiskovalna psihologija	
Zasebno varovanje in detektivska dejavnost	
Gospodarska kriminaliteta	
Nasilje in družba	
Osnove obveščevalne dejavnosti	
Ekološka kriminologija z elementi varstva okolja	
Organizacija policijske dejavnosti in pooblastila	
Tehnično varovanje	
Vedenjski vidiki informacijske varnosti	
Praktično delo	

Visokošolski študijski program Informacijska varnost

Diplomanti visokošolskega strokovnega programa Informacijske varnosti so teoretično in praktično usposobljeni za izvajanje strokovnih, razvojnih in vodstvenih opravil na področjih informatike, informacijskih sistemov in varstvoslovja, predvsem z vidika mehanizmov zagotavljanja varnosti v informacijski družbi. Študij traja tri leta in se izvaja kot redni in izredni, diplomant pridobi naziv diplomirani varstvoslovec informacijske varnosti (VS).

TABELA 10: PREDMETNIK VISOKOŠOLSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA INFORMACIJSKA VARNOST (2022/2023)

1. letnik	2. letnik
Temelji pravnega sistema in državne ureditve	Kazenskopравни sistem Republike Slovenije
Nacionalnovarnostni sistem	Kriminalistika
Temelji vodenja in upravljanja varnostnih organizacij	Osnove kriminologije s penologijo
Psihologija v varstvoslovju	Krizno upravljanje z naravnimi in drugimi nesrečami
Osnove sociologije za varstvoslovce	Upravno pravo in javna uprava
Uvod v razvoj programske opreme	Osnove informacijske varnosti
Računalništvo in informatika v varstvoslovju	Varnost informacijskih sistemov
Šport	Organizirana kriminaliteta
Praksa	Strokovna terminologija v angleškem jeziku

3. letnik – obvezni predmeti
Metode raziskovanja in statistika
Zaščita podatkov in računalniška forenzika
Varnost, zasebnost in zaupanje v mobilnih sistemih
Varnost komunikacij, aplikacij in storitev
Kibernetska varnost
Diplomska naloga
Izbirni predmeti (študent izbere 3 predmete)
Sodna in preiskovalna psihologija
Zasebno varovanje in detektivska dejavnost
Gospodarska kriminaliteta
Nasilje in družba
Osnove obveščevalne dejavnosti
Tehnično varovanje
Vedenjski vidiki informacijske varnosti
Praktično delo

Univerzitetni študijski program Varstvoslovje

Univerzitetni študijski program Varstvoslovje je raziskovalno usmerjen. Diplomanti programa so usposobljeni za prenos in uporabo teoretičnega znanja v prakso ter reševanje strokovnih delovnih problemov, zlasti z iskanjem novih virov znanja in uporabo metod za razumevanje, vodenje in upravljanje zahtevnejših procesov na področju zagotavljanja varnosti. Študij traja tri leta in se izvaja le kot redni študij, diplomant pridobi naziv diplomirani varstvoslovec (UN). V program se lahko vpišejo le kandidati z opravljeno splošno maturo oziroma štiriletnim srednješolskim programom, končanim pred 1. 6. 1995.

TABELA 11: PREDMETNIK UNIVERZITETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARSTVOSLOVJE (2022/2023)

1. letnik	2. letnik
Psihologija v pravosodju in policiji	Kriminalistična metodika
Sociološke teorije v varstvoslovju	Kazensko pravo
Varnostni sistemi in mednarodne varnostne integracije	Teorije policijske dejavnosti
Uvod v razumevanje prava in države	Organizacijsko vodenje in razvoj kadrov
Pravna ureditev javne uprave	Človekove pravice v kazenskem pravosodju
Informatika v varnostnih vedah	Varstvoslovna terminologija v angleškem jeziku
Vodenje in upravljanje varnostnih organizacij	Zagotavljanje varnosti informacij
Kriminologija in viktimologija	Kriminalistična taktika in tehnika
3. letnik – obvezni predmeti	
Raziskovanje varnostnih pojavov	
Opisna in sklepna statistika	
Diplomska naloga	
Izbirni predmeti (študent izbere 6 predmetov)	
Kriminalističnoobveščevalna dejavnost in kriminalistična strategija	
Forenzična psihologija	
Penologija	
Družbeno nadzorstvo	
Metode v obveščevalni dejavnosti	
Pooblastila in organizacija nadzorstvenih organov	
Zasebno varstvo	
Kriminalističnoobveščevalna dejavnost in kriminalistična strategija	
Forenzična psihologija	
Transnacionalna kriminaliteta	
Praktično delo	
Prosti izbirni predmet	

Magistrski študijski program Varstvoslovje

Diplomanti visokošolskega strokovnega programa Informacijske varnosti so teoretično in praktično usposobljeni za izvajanje strokovnih, razvojnih in vodstvenih opravil na področjih informatike, informacijskih sistemov in varstvoslovja, predvsem z vidika mehanizmov zagotavljanja varnosti v informacijski družbi. Študij traja tri leta in se izvaja kot redni in izredni, diplomant pridobi naziv diplomirani varstvoslovec informacijske varnosti (VS).

TABELA 12: PREDMETNIK MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARSTVOSLOVJE (2022/2023)

1. letnik	2. letnik – obvezni predmet
Pravo o prekrških	Metodologija družboslovnega raziskovanja in multivariatne statistične metode
Kriminologija in kriminalitetna politika	Magistrska naloga
Strateško upravljanje varnostnih organizacij	Modul Kriminologija in kriminalistika
Varnost kibernetnega prostora	Viktimologija
Varnost v lokalnih skupnostih	Preiskovanje izbranih oblik kriminalitete
Kriminalistika in forenzične znanosti	Kriminaliteta belih ovratnikov
Preiskovalna psihologija	Izbirni predmet
Zasebnovarnostna industrija	Modul Informacijska varnost
	Varnost pametnih sistemov
	Digitalna forenzika
	Informacijska varnost poslovnih sistemov
	Izbirni predmet
	Modul Korporativna varnost
	Korporativna obveščevalna dejavnost
	Integralna korporativna varnost
	Korporativno upravljanje in forenzični finančni nadzor
	Izbirni predmet
	Izbirni predmeti (študent izbere 2 predmeta)
	Obvladovanje informacijske varnosti
	Odklonskost na delovnem mestu
	Upravne notranje zadeve in azilno pravo
	Migracije, kriminaliteta in varnost
	Oblikovanje strategije preiskovanja kriminalitete

Doktorski študijski program Varstvoslovje

Doktorski študijski program Varstvoslovje je program tretje bolonjske stopnje, usmerjen k individualiziranemu znanstvenoraziskovalnemu delu na področju varstvoslovja. Študij in raziskovanje potekata v okviru sedmih osnovnih področij: kriminologija, policijska dejavnost, kriminalistika, varnostne vede, informacijska varnost, forenzična psihologija in pravni vidiki formalnega družbenega nadzorstva. Ključna je usmerjenost doktorskega študenta v določen raziskovalni problem znotraj omenjenih področij, pri čemer je program znan po svoji interdisciplinarnosti. Študij traja 4 leta in se izvaja v izrednem načinu. Fakulteta za varnostne vede je članica Doktorske šole Univerze v Mariboru, ki ima svoje delovanje opredeljeno s pravilnikom o doktorskem študiju.

TABELA 13: PREDMETNIK DOKTORSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA VARSTVOSLOVJE (2022/2023)

1. letnik	2. letnik
Znanstveno raziskovalne metode v varstvoslovju	Prenosljiva znanja v znanstvenem delu
Individualno raziskovalno delo 1 (individualno delo z izbranim mentorjem za doseg cilja)	Individualno raziskovalno delo s področja varstvoslovja
Individualno raziskovalno delo 2	Individualno raziskovalno delo 3
Izbirni predmet 1 (študent izbere predmet iz nabora)	Izbirni predmet 3
Izbirni predmet 2	
3. letnik	
Prenosljiva znanja – akademska in raziskovalna etika	
Individualno raziskovalno delo 4	
Individualno raziskovalno delo 5	
Izbirni predmet 4	
4. letnik	
Individualno raziskovalno delo 6	
Izdelava in zagovor doktorske disertacije	
Nabor izbirnih predmetov (študent v sodelovanju z mentorjem izbere 4 predmete)	
Finančna in organizirana kriminaliteta v kontekstu hibridnih ogrožanj	
Izbrana poglavja forenzične psihologije	
Izbrana poglavja kibernetike varnosti	
Izbrana poglavja varnosti v mobilnih sistemih	
Kibernetika varnost v zasnovi	
Kriminalistični in sodnomedicinski vidiki odkrivanja, preiskovanja in dokazovanja izbranih kaznivih dejanj	
Kriminologija	
Kriminološki vidiki varstva okolja	
Kritično razmišljanje in reševanje problemov	
Pravni status organizacij in odgovornih oseb na področju varstvoslovja	
Privatizacija varnostne funkcije v sodobni družbi	
Razumevanje sodobnih družb	
Ustavno kazensko procesno pravo za preiskovalce	
Varnost pametnih mest	

Izobraževalna dejavnost in mednarodno sodelovanje

Izobraževalna dejavnost Fakultete za varnostne vede ima tudi močno mednarodno komponento. Pretežno gre za naslednje oblike sodelovanja s tujino:

- študijske izmenjave študentov;
- mobilnost pedagoškega osebja;
- strokovne ekskurzije študentov; in
- študij tujih študentov na Fakulteti za varnostne vede.

Študijske mobilnosti na Fakulteti za varnostne vede potekajo večinoma v sklopu programa Erasmus+ in sporazuma Swiss Mobility, ki vključujeta izmenjavo študentov, fakulteta pa razvija tudi bilateralno sodelovanje z drugimi sorodnimi institucijami po celem svetu. Kot je razvidno iz tabele 14, je v obdobju od 2006/2007 do 2022/2023 v tujino na študijsko izmenjavo odšlo 209 študentov Fakultete za varnostne vede, na fakulteto pa je prišlo 265 tujih študentov. Partnerske institucije, s katerimi je fakulteta izmenjevala študente, pokrivajo skoraj celotno območje Evrope – Belgijo, Veliko Britanijo, Nemčijo, Švedsko, Češko, Slovaško, Poljsko, Italijo, Malto, Španijo, Portugalsko, Madžarsko, Turčijo, Slovaško, Severno Makedonijo itd. Fakulteta je podpisala tudi sporazum Erasmus+ s partnerskimi institucijami v Rusiji in na Japonskem.

Tujim študentom na izmenjavi na Fakulteti za varnostne vede so na voljo predmeti, ki so izvajani v angleškem jeziku (nabor vključuje v povprečju več kot 30 predmetov), študenti pa se seznanijo tudi s praktičnim delom oz. delovanjem različnih institucij v Sloveniji. Tako med študijem v Sloveniji obišejejo različne enote Policije, zavode za prestanje kazenskih sankcij, nevladne organizacije, muzeje itd.

MOBILNOST ERASMUS+ JE ZELO PREPROST NAČIN PRIDOBIVANJA ZNANJA IN IZKUŠENJ NA TUJIH UNIVERZAH. NAŠI ŠTUDENTI TAKO LAHKO OPRAVIJO DEL ŠTUDIJA V TUJINI, ISTOČASNO PA NAŠA FAKULTETA GOSTI ŠTEVILNE TUJE ŠTUDENTE. NA SLIKI: DEKAN ANDREJ SOTLAR IN PREDSTAVNIKI MEDNARODNE PISARNE S ŠTUDENTI NA IZMENJAVI ERASMUS+, KI SO SE UDELEŽILI UVAJALNEGA DNE PRED ZAČETKOM ŠTUDIJA NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE.

TABELA 14: ERASMUS+ MOBILNOST ŠTUDENTOV NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE – ODHAJAJOČI IN PRIHAJAJOČI ŠTUDENTI (2006/2007–2022/2023)

Študijsko leto	Odhajajoči študenti	Prihajajoči študenti
2006/2007	3	3
2007/2008	7	5
2008/2009	6	3
2009/2010	13	4
2010/2011	13	9
2011/2012	3	11
2012/2013	14	15
2013/2014	19	26
2014/2015	11	21
2015/2016	12	20
2016/2017	19	14
2017/2018	12	21
2018/2019	26	29
2019/2020	26	28
2020/2021	2	8
2021/2022	14	27
2022/2023	9	21
Skupaj	209	265

Vrhunec mednarodnega sodelovanja na področju izobraževalnega procesa predstavlja sodelovanje fakultete s tujimi profesorji, ki so sodelovali na doktorskem študiju Fakultete za varnostne vede in prevzemali vlogo somentorjev doktorskih kandidatov. Pri doktorskih nalogah v angleškem jeziku so tako kot somentorji sodelovali oziroma še sodelujejo kolegi z Eastern Kentucky University (ZDA), Michigan State University (ZDA) in Northeastern University (ZDA).

Fakulteta za varnostne vede že vrsto let dopolnjuje svoj izobraževalni program s sodelovanjem s tujimi institucijami v obliki strokovnih ekskurzij. Večinoma gre za obiske naših študentov v tujini, vsako leto pa smo deležni tudi strokovnih ekskurzij študentov in profesorjev iz tujih partnerskih institucij.

MED ŠTUDENTI SO ZELO PRILJUBLJENE EKSKURZIJE V TUJINO. NA SLIKI SKUPINA ŠTUDENTOV NA OBISKU NA COLLEGE OF JUSTICE & SAFETY, EASTERN KENTUCKY UNIVERSITY, ZDA, LETA 2016. ŠTUDENTE SO SPREMLJALI GORAZD MEŠKO, DEKAN ANDREJ SOTLAR IN REKTOR UNIVERZE V MARIBORU IGOR TIČAR.

Mednarodno dimenzijo izobraževalnega procesa zaznamuje tudi mobilnost pedagoškega osebja. Profesorji Fakultete za varnostne vede odhajajo na krajša (do enega meseca) in daljša (več kot mesec) gostovanja na ugledne tuje institucije. Na drugi strani pa na Fakulteto za varnostne vede prihaja približno 10 tujih predavateljev letno.

Na študijskih programih Fakultete za varnostne vede so kot redni ali izredni vpisani tudi študenti iz tujine. Ti se vpišejo na študij po rednem vpisnem postopku. Iz držav članic Evropske unije so to študenti, ki prihajajo iz Italije, Hrvaške, iz držav izven Evropske unije pa predvsem iz Bosne in Hercegovine, Severne Makedonije in Srbije.

TABELA 15: ŠTEVILO TUJIH ŠTUDENTOV, VPISANIH V ŠTUDIJSKE PROGRAME FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
20	22	22	18	27	41	44	46

Namesto zaključka

Pregled razvoja študijskih programov kaže na velike organizacijske in vsebinske premike v zadnjih petih desetletjih. Od oddelka do fakultete; od enega študijskega programa na prvi strokovni stopnji, do petih študijskih programov na vseh treh stopnjah; od varnosti in notranjih zadev do varstvoslovja. Jasno je, da ti premiki niso bili naključni, pač pa so rezultat potreb okolja, vizionarskih idej, odločnih korakov ter trdega in vztrajnega dela posameznikov in celotnih kolektivov fakultete in njenih predhodnic.

PO VLOŽENEM TRUDU PRIDE ZASLUŽENA NAGRADA – PODELITEV DIPLOMSKIH LISTIN JE NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE PRAZNIK POSEBNE VRSTE. TAKLE SO JUNIJA 2023 DIPLOMANTKE IN DIPLOMANTI PO ZAKLJUČKU SLOVESNOSTI MEDSE VZELI DEKANA IGORJA BERNIKA – LEP SPOMIN ZA CELO ŽIVLJENJE.

NAJBOLJŠI ŠTUDENTI, KARIERNO USPEŠNI DIPLOMANTI IN ZUNANJI PREDAVATELJI TER SODELAVCI, KI SO ZASLUŽNI ZA RAZVOJ IN UGLED FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE, SO ZAPISANI NA POSEBNEM MESTU, NA OGLED OBISKOVALCEM FAKULTETE.

Značilnosti raziskovalne dejavnosti***

Prvo obdobje: od leta 1973 do
leta 1992

Od leta 1973 so sodelavci šole opravljali različne oblike raziskovalnega dela, v večini primerov v okviru podiplomskega študija. Zavedanje, da je raziskovalna dejavnost temeljna potreba za polnokrvnost akademske institucije, se je porodilo že zelo zgodaj. Zaradi narave višje šole, ki je bila usmerjena predvsem v prakso, se je raziskovalna dejavnost razvijala počasneje, kot je bilo to načrtovano. Kljub temu je tedanji dekan Peter Jeglič (1981–1986) (Jeglič, 1993; Vršec, 1993) že v osemdesetih letih zapisal, da je bila ustanovitev raziskovalne enote (centra, inštituta) naslednji cilj Višje šole za notranje zadeve, ki so ga hoteli uresničiti v prepričanju, da je to eden temeljnih pogojev za nadaljnji razvoj visokošolskega izobraževanja ter za razvoj raziskovalnega sistema s področja varnosti in notranjih zadev. Vendar se je ustanovitev raziskovalne enote zaradi dokaj nasprotujočih si pogledov glede potrebe po raziskovalnem delu na šoli zavlekla za nekaj let.

Zaposleni so v osemdesetih letih sodelovali v razvojnih projektih na področju izobraževanja kadrov s področja notranjih zadev in varnosti ter družbene samozaščite na ravni tedanje Jugoslavije. Sotlar in drugi (2023) tako navajajo, da so Peter Jeglič, Andrej Anžič in Milan Vršec sodelovali v Medrepubliško-pokrajinskem projektu SLO in DS SFRJ: Pripravljenost družbenopolitičnega sistema SLO in DS v SFRJ, ki je potekal od leta 1984 do leta 1990 pod vodstvom Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo (Vreg, 1988; Vreg idr., 1989; Vreg idr., 1990). Leta 1987 je bila opravljena tudi raziskovalna naloga o narodni zaščiti kot obliki zaščitnega in obrambnega organiziranja v samoupravno zasnovanem varnostnem sistemu (Jeglič, 1987). Decembra leta 1990 je na Višji šoli za notranje zadeve potekal zelo pomemben in odmeven posvet o varnosti v spremenjenih družbenopolitičnih razmerah, na katerem so sodelovali vodilni slovenski teoretiki s področja varnosti. Razprava je bila namenjena strateškim/sistemskim vprašanjem zagotavljanja varnosti družbene skupnosti (Jeglič, 1990). Med drugim je bil predstavljen tudi nov teoretični koncept/model nacionalne varnosti in sistema (Grizold, 1990), ki je v teoriji in praksi zamenjal koncept SLO in DS prejšnje države in prejšnjega socialističnega političnega sistema (Sotlar idr., 2023).

Uvod

Raziskovalna dejavnost Fakultete za varnostne vede je predstavljena v treh obdobjih. Prvo obsega čas od ustanovitve Oddelka za notranje zadeve pri Višji upravni šoli in začetek študija s področja notranjih zadev leta 1973 pa vse do leta 1992, ko je bila ustanovljena Raziskovalna enota na Višji šoli za notranje zadeve. Drugo obdobje obsega čas do leta 2003, ko se je Fakulteta za policisko-varnostne vede priključila Univerzi v Mariboru, tretje pa obdobje zadnjih dvajsetih let, ki ga na začetku zaznamuje ustanovitev Inštituta za varstvoslovje leta 2004. Gre za mejnike in ključne poudarke o razvoju raziskovalne dejavnosti, ki smo jih avtorji smiselno povzeli, priredili in kontekstualizirali po delu dolgoletnega predstojnika Inštituta za varstvoslovje Gorazda Meška Raziskovalno delo Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru v zadnjih petdesetih letih (1973–2023) (Meško, 2023). V manjši meri smo avtorji uporabljali tudi vire in pričevanja drugih avtorjev.

Čeprav se veliko raziskovalnega dela opravi v katedrah, se v tem pregledu osredotočamo predvsem na najpomembnejše projekte – mednarodne, temeljne in ciljne raziskovalne projekte, ki po pravilu presegajo okvire zgolj ene katedre. Kljub temu opozarjamo na pomen raziskovalnih projektov za potrebe gospodarstva in javnega sektorja. Prav tako večinoma izpuščamo številne objave, ki so nastale na osnovi raziskav, saj so le-te zgledno dokumentirane v posebni publikaciji z naslovom Znanstveno raziskovanje in pedagoška dejavnost Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (1973–2023), ki smo jo, tako kot pričujočo, izdali v počastitev 50. obletnice Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru.

*** Poglavje povzema ključne ugotovitve poglavja o raziskovalnem delu na Fakulteti za varnostne vede v letih 1973–2023 (Meško, 2023), v manjši meri pa tudi nekaterih drugih avtorjev. V besedilu smo pustili navedbe virov, kot so jih zapisali omenjeni avtorji, celoten seznam uporabljenih virov pa je v njihovih izvirnih delih.

IZHAJAJOČ IZ TRADICIJE
IZDAJANJA ZBORNIKOV
STROKOVNO-ZNANSTVENIH
RAZPRAV VIŠJE/VISOKE ŠOLE ZA
NOTRANJE ZADEVE OZ. VIŠOKE
POLICIJSKO-VARNOSTNE ŠOLE
JE LETA 1999 NASTALA REVUIJA
VARSTVOSLOVJE. DOSEDANJI
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIKI
SO BILI ANTON DVORŠEK, MILAN
PAGON, GORAZD MEŠKO, BOJAN
DOBOVŠEK IN ANDREJ SOTLAR.

Drugo obdobje: od leta 1992 do leta 2003

Ideja o institucionalizirani obliki raziskovalnega dela na Višji šoli za notranje zadeve je bila realizirana leta 1992, ko je bila ustanovljena Raziskovalna enota, njen predstojnik pa je postal Peter Umek. V tistem času je Izobraževalni center Organov za notranje zadeve skupaj z vodstvom Višje šole za notranje zadeve načrtoval razvoj kadrov za prihodnost, in sicer mlajših kolegov in kolegic, ki so se vpisali na podiplomske študije različnih družboslovnih in humanističnih smeri in so bili načrtovani za jedro institucije v prihodnosti. V devetdesetih letih so se vrstili prvi doktorati zaposlenih, ki so začeli na šoli delati kot diplomanti in magistri. Vsi ti doktorati so bili tudi raziskovalna dela, ki so kasneje služila kot izhodišča za raziskovanje področij, ki smo jih razvijali na kasnejši fakulteti.

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE IN POLICIJA
ŽE VEČ KOT SEDEMDESET LET IZDAJATA REVUIJO ZA
KRIMINALISTIKO IN KRIMINOLOGIJO. MED ZELO
POGOSTIMI PISCI V REVUIJO SO TUDI SODELAVCI
FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE, GORAZD MEŠKO
ŽE DOLGA LETA OPRAVLJA NALOGE GLAVNEGA (SO)
UREDNIKA, MOČNO PA SMO ZASTOPANI TUDI V
TEHNIČNEM UREDNIŠTVU REVUIJE.

Od leta 1991 do leta 2003, ko smo se pridružili Univerzi v Mariboru, so doktorirali številni sodelavci naše šole, eden celo dvakrat in si pridobili najvišjo akademsko izobrazbo (Milan Pagon, 1990 in 1994; Andrej Anžič, 1995; Gorazd Meško, 1998; Tomaž Čas, 1999; Anton Dvoršek, 2000; Bojan Dobovšek in Branko Lobnikar, 2003). Za obdobje med letoma 1992 in 2003 so bili značilni projekti o preprečevanju kriminalitete (podoktorski študij na

Inštitutu za kriminologijo Univerze v Cambridgeu, Velika Britanija (Meško, 2002)), sodelovanje s Svetom Evrope na področju preprečitve nasilja, zagotavljanje varnosti, Evropskim forumom za urbano varnost, sodelovanje z mrežo evropskih univerz na področju preučevanja zalezovanja, Centrom Beccaria za preprečevanje kriminalitete, vse bolj dejavno je postajalo sodelovanje z ameriškimi univerzami – John Jay College of Criminal Justice, Michigan State University, Eastern Kentucky University, Northeastern University idr. Pomembnejši raziskovalni projekti v tem času so bili o regulaciji orožja OZN (1997), nacionalni varnosti in medetničnih konfliktih (1996–1998), begunski in migracijski problematiki (1996–1999), varovanju sodnikov in sodišč (1999), kriminalistični strategiji, organizirani kriminaliteti in korupciji (1999), preprečevanju in zmanjševanju problemov zlorabe drog v šolah (2000–2002), policijskem delu v skupnosti (2001, 2002, 2003) in geografski analizi kriminalitete v Ljubljani (2003). Raziskovalci so začeli izvajati tudi primerjalno študijo o integriteti in odklončnosti v policiji, ki je postala stalnica. Treba je poudariti velik pomen bienalne mednarodne konference Policing in Central and Eastern Europe, ki je imela od 1996 dalje pomembno vlogo pri umeščanju našega raziskovanja v mednarodni prostor in mreženja z raziskovalci s področja kriminologije, kazenskega pravosodja in varnostnih ved. Ne nazadnje je pomembno tudi izdajanje revije Varstvoslovje (1999–) in številnih zbornikov z nacionalnih konferenc. V zvezi s slednjimi ne moremo mimo velikega posveta o posebnih operativnih metodah in sredstvih dela obveščevalnih in varnostnih služb (1996), štirih posvetov o zasebnem varovanju in detektivski dejavnosti (1997–2000) in osrednje nacionalne konference s področja varnosti Dnevov varstvoslovja, ki so svojo pot začeli leta 2000 in se do sedaj odvijajo že štiriindvajsetkrat.

DNEVI VARSTVOSLOVJA SO OSREDNJA NACIONALNA KONFERENCA S PODROČJA VARNOSTI, KI JO ORGANIZIRA FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE. NA NJEJ RAZISKOVALCI PREDSTAVIJO SVOJE UGOTOVITVE IZ RAZISKAV PRETEKLEGA LETA, STROKOVNJAKI PA DELIJO SVOJE IZKUŠNJE IZ PRAKSE. ŠE POSEBEJ DOBRO SO OBISKANE ŠTEVILNE OKROGLE MIZE. KONFERENCA JE V JAVNOSTI ZNANA TUDI PO TEM, DA VSAKO LETO GOSTUJE V DRUGEM KRAJU. LETA 2016 JE BILA V KRANJSKI GORI, NA OTVORITVI PA JE UDELEŽENCE POZDRAVIL PREDSEDNIK VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE MIRO CERAR.

Tretje obdobje: od leta 2004 do leta 2023

Leta 2004 smo ustanovili Inštitut za varstvoslovje, prvi predstojnik je postal Gorazd Meško, predstojniki pa so bili še Peter Umek, Bojan Dobovšek in Bojan Tičar. Leta 2023 je predstojnica Inštituta postala Kaja Prislan Mihelič. Intenzivnejši razvoj raziskovalnega dela se je začel s pridružitvijo Univerzi v Mariboru. Najprej je bila opravljena prenova vseh študijskih programov, pri čemer je bil za raziskovalno delo najpomembnejši doktorski študij, ki ga je fakulteta začela izvajati leta 2007. Vključevanje dodiplomskih, magistrskih in doktorskih študentov v raziskovalne projekte je postala stalnica. Od leta 2008 dalje smo v temeljne in ciljne raziskovalne projekte vključevali mlade raziskovalce, od leta 2015 dalje pa tudi v programsko skupino Varnost v lokalnih skupnostih. Trije mladi raziskovalci so svoje doktorske naloge napisali in zagovarjali v angleščini ob pomoči somentorjev z ameriških univerz.

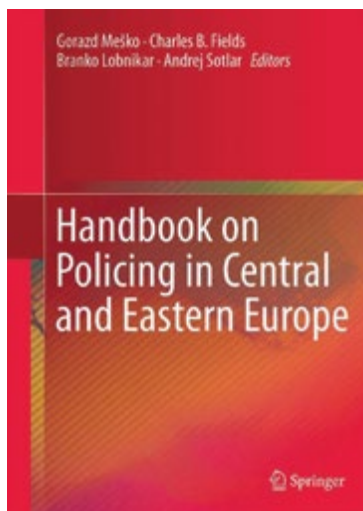
Mednarodni projekti

Kot uvodni raziskovalni projekt Inštituta za varstvoslovje je možno šteti raziskovalni projekt o zalezovanju v okviru programa Daphne (2004–2006), ki je imel za rezultat priročnik za žrtve zalezovanja. Kot enega najbolj pomembnih raziskovalnih projektov je treba omeniti raziskovalni projekt CRIMPREV – Assessing crime and deviance and prevention in Europe (Ocenjevanje kriminalitete in odklončnosti in preventiva v Evropi, 2006–2009), ki je pomenil pomembno prelomnico pri pridruženju evropskemu kriminološkemu raziskovanju. Po zaključku projekta smo bili povezani z večino evropskih kriminoloških institucij, kolegi iz Ameriškega kriminološkega združenja (ASC) pa so naš doktorski program na pobudo profesorja Jacka Greena kot edini neameriški program uvrstili v Association of Doctoral Programs in Criminology and Criminal Justice (ADPCC) (n. d.). Tedaj smo razvili študije o strahu pred kriminaliteto skupaj s kolegi z Univerze v Oxfordu, o legitimnosti policijske dejavnosti in legitimnosti v zaporih skupaj s kolegi z Državne univerze v Michiganu

(MSU) in Državne univerze Arizone (ASU), začel pa se je intenzivnejši razvoj preučevanja zasebnega varovanja skupaj s kolegi z Državne univerze v Michiganu.

Leta 2010 smo podpisali sporazum o sodelovanju z Inštitutom za kriminologijo v Cambridgeu, Velika Britanija, za sodelovanje in izmenjavo raziskovalcev na raziskovalnem projektu SAT/PADS+, katerega namen je bil testiranje teorije o vlogi samonadzora pri prestopniškem vedenju zunaj angleško govorečih držav. Poleg tega smo skupaj s kolegi iz Cambridgea razvijali področje legitimnosti kazenskega pravosodja in razvili model za preučevanje legitimnosti v Sloveniji, s poudarkom na policijski dejavnosti in zaporih. Pred tem smo preliminarne teste teorije legitimnosti v policiji in zaporskem okolju opravili v sodelovanju s School of Criminal Justice Michigan State University, Columbia University in Yale University.

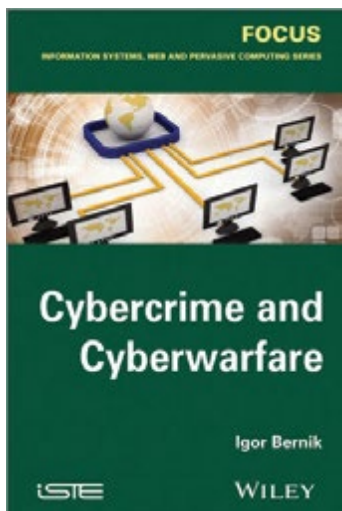
LETA 2013 JE OB VODENJU IN USMERJANJU SODELAVCEV FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE IZŠEL PRIROČNIK O POLICIJSKI DEJAVNOSTI V SREDNJI IN VZHODNI EVROPI, KI VSE DO DANES PREDSTAVLJA TEMELJNI PREGLED RAZVOJA POLICIJSKE DEJAVNOSTI V REGIJI.

Pomembnejši mednarodni raziskovalni projekti v zadnjem desetletju so bili še:

- na raziskovanju utemeljen evropski magistrski program varnosti v lokalnih skupnostih – EEMUS (2012–2013), na katerem sta kot najboljši študentki iz generacije magistrirali študentki Fakultete za varnostne vede,
- projekt o vzpostavljanju evropskega doktorskega programa s področja lokalnega varnostnega menedžmenta – URBIS (2012–2014),
- priročnik o policijski dejavnosti v Srednji in Vzhodni Evropi – Handbook on Policing in Central and Eastern Europe (Meško idr., 2013a), ki še danes velja za temeljni pregled razvoja policijske dejavnosti v tej regiji,
- pilotski projekt o infiltraciji organizirane kriminalitete v legitimne gospodarske dejavnosti v petih državah Evropske unije – ARIEL (2013–2015),
- prva monografija Fakultete za varnostne vede s področja informacijske varnosti, izdana pri mednarodni založbi – Cybercrime and Cyberwarfare (Bernik, 2014),
- projekt o kriminaliteti zoper vodo – Water Crimes (2016–2018),
- projekt o izboljšanju odzivanja prvih posredovalcev na težje oblike nasilja v družini – IMPRODOVA (2018–2021),
- projekt o policijskem ugotavljanju identitete – COST Action CA17102 (2018–2022),
- projekt o preprečevanju in obvladovanju spolnega nadlegovanja v času nočnega življenja – SHINE (2019–2022),
- Viktimološke kulture – COST Action CA18121 (2019–2023),
- mednarodna študija o samonaznanitvi prestopništva 4 – ISRD4 (2020–2024) in
- projekt promocije človekovih pravic in ozaveščanja o perečih evropskih izzivih trgovine z ljudmi, prisilnem delu in nedokumentiranih migrantih – Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (Erasmus+ KA2) (2022–2025).

KLJUB RELATIVNO KRATKEMU OBDOBJU RAZVOJA PODROČJA INFORMACIJSKE VARNOSTI NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE, JE ŽE LETA 2014 IZŠLA PRVA MONOGRAFIJA NJENEGA RAZISKOVALCA O KIBERNETSKI KRIMINALITETI IN KIBERNETSKEM VOJSKOVANJU, KI JE BILA IZDANA PRI MEDNARODNI ZALOŽBI.

RAZISKOVALCI FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE SO V LETIH 2018–2021 SODELOVALI V MEDNARODNEM PROJEKTU HORIZONT 2020 O IZBOLJŠANJU ODZIVANJA PRVIH POSREDOVALCEV NA TEŽJE OBLIKE NASILJA V DRUŽINI. ZA ZAKLJUČEK JE BILA PRI UNIVERZITETNI ZALOŽBI UNIVERZE V MARIBORU IZDANA ZNANSTVENA MONOGRAFIJA.

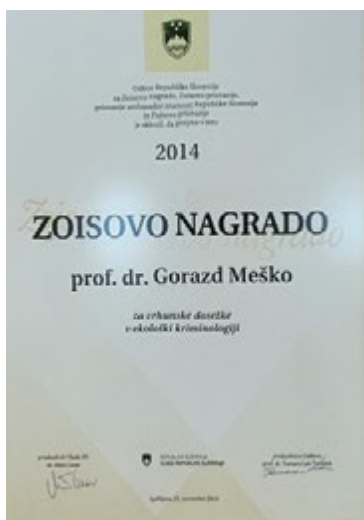

V LETIH 2009–2012 JE NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE POTEKAL TRP O EKOLOŠKI KRIMINALITETI, KI SE JE ZAKLJUČIL Z ZNANSTVENO MONOGRAFIJO.

Poleg tega so potekali tudi nekateri bilateralni projekti in mednarodni projekti, ki prvenstveno niso bili raziskovalno usmerjeni, so pa bili pomembni z vidika razvoja izobraževalne in strokovne dejavnosti (npr. projekt oblikovanja sodelovalnih izobraževalnih virov za udeležbo skupnosti (2016–2018); projekt o digitalnih spretnostih za integracijo in aktivno državljanstvo – DISC (2018–2021)).

Temeljni raziskovalni projekti

Temeljni raziskovalni projekti (TRP) so namenjeni ustvarjanju izvirnega, novega znanja. Na fakulteti smo do sedaj pridobili pet temeljnih raziskovalnih projektov. Leta 2009 smo začeli izvajati prvi TRP Ekološka kriminaliteta – kriminološki, viktimološki, kriminalnopreventivni, psihološki in pravni vidiki. Na tej osnovi smo organizirali tudi prvo nacionalno konferenco o varovanju okolja in ekološki kriminaliteti (2009). Vodja TRP Gorazd Meško je leta 2014, kot edini raziskovalec Fakultete za varnostne vede do sedaj, prejel Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke v ekološki kriminologiji.

ZNANSTVENA SKUPNOST NI PREZRLA PIONIRSKEGA RAZISKOVALNEGA DELA NA PODROČJU EKOLOŠKE KRIMINALITETE IN VODJI TRP GORAZDU MEŠKU LETA 2014 PODELILA ZOISOVO NAGRADO ZA VRHUNSKE DOSEŽKE NA PODROČJU EKOLOŠKE KRIMINOLOGIJE. TO JE BILA PRVA ZOISOVA NAGRADA RAZISKOVALCU S FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE.

Naslednji TRP Legitimnost in zakonitost policijske dejavnosti, kazenskega pravosodja in izvrševanja kazenskih sankcij (2013–2016) je pomenil nadaljevanje dela na področju raziskovanja legitimnosti policijske dejavnosti, kar je vodilo do odlične monografije Trust and Legitimacy in Criminal Justice: European Perspectives (Meško in Tankebe, 2015). Kasneje smo projekt nadaljevali v okviru doktorskega študija, saj je mladi raziskovalec Rok Hacin (2018) na tem projektu skupaj z vodjo projekta oral ledino na področju preučevanja legitimnosti v zaporskem okolju.

Po le nekajletnem intenzivnejšem razvijanju področja informacijske varnosti smo pridobili tudi prvi TRP s tega področja: Varnost uporabnikov kibernetskega prostora – kriminološke, viktimološke in preventivne perspektive (2018–2020).

Tudi četrti TRP je s področja informacijske varnosti: e@ser |Varna uporaba pametnih naprav med starejšimi: nasproti na izobraževanju temelječi prevenciji kibernetske kriminalitete (2020–2024, sodelujejo raziskovalci z Univerze na Primorskem in Univerze v Ljubljani).

Zadnji TRP – MIG@B | Modeliranje mednarodnih migrantskih tokov na Balkanu (2022–2025, sodeluje Fakulteta za informacijske študije iz Novega mesta) pa je raziskovalno izrazito multidisciplinaren, saj klasične družboslovne vede nadgrajuje z informacijskovarnostnimi in naravoslovnimi vedami.

Številne študije Inštituta za varstvoslovje so zasnovane tako, da je iz presečnih študij sledilo nadaljevanje v longitudinalne študije (npr. strah pred kriminaliteto, varnost v lokalnih skupnostih, ekološka kriminaliteta, legitimnost policijske dejavnosti in kazenskega pravosodja, legitimnost in samozaznava legitimnosti v zavodih za prestajanje kazni zapora), kar pomeni trajnost na teh področjih raziskovanja.

Ciljni raziskovalni projekti

Ciljni raziskovalni projekti (CRP) so usmerjeni v aplikativno raziskovanje za prakso. Zato so naročniki teh projektov (skupaj z Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS – ARIS) različni sektorji vlade (npr. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija idr.), ki ugotovitve projektov kasneje uporabljajo pri pripravi strokovnih podlag za odločanje in oblikovanje sektorskih politik. Pri izvedbi projektov raziskovalci Fakultete za varnostne vede ne bi mogli brez tvornega sodelovanja ne samo z naročniki, ampak tudi s številnimi deležniki zagotavljanja varnosti. V zadnjih dvajsetih letih so tako raziskovalci fakultete vodili naslednje CRP:

- Ustreznost in nadaljnji razvoj sistemske ureditve zasebnega varovanja in področnega strokovnega interesnega združevanja v Republiki Sloveniji (2022–2024).
- Policijsko delo v skupnosti (2022–2024),
- Razvoj celovitih modelov ocenjevanja nacionalnovarnostne ogroženosti in merjenja uspešnosti, učinkovitosti ter kakovosti policijskega dela: pregled tujih pristopov, dobrih praks in njihova aplikacija za Slovenijo (2021–2023),
- Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov (2021–2023),
- Primerjava ureditve dejavnosti zasebno varnostnih subjektov v Sloveniji in državah članicah EU (2019–2021),

- Učinkovitost sistemskega nadzora nad Policijo na področju spoštovanja človekovih pravic ter zakonskih in strokovnih standardov policijskega dela (2019–2021),
- Policija in drugi deležniki zagotavljanja varnosti – vidiki pluralne policijske dejavnosti v lokalnih skupnostih (2018–2020),
- Občutek ogroženosti in vloga policije pri zagotavljanju varnosti na lokalni ravni (2010–2012),
- Razvoj modela za izbor kandidatov za tajno sodelovanje (2006–2008),
- Analiza in dopolnitev slovenskega šolskega sistema pri obravnavi nasilja z vidika zlorabe drog (2004–2006).

Raziskovalci Fakultete za varnostne vede so sodelovali tudi v ciljnih raziskovalnih projektih drugih raziskovalnih organizacij (Nacionalni inštitut za javno zdravje, Ministrstvo za šolstvo, Fakulteta za družbene vede idr.). Poudariti je treba tudi raziskovalno in konferenčno sodelovanje fakultete z Ministrstvom za notranje zadeve in policijo v različnih projektih, še posebej v času predsedovanja Svetu Evropske unije (2021) na področju preprečitve nasilja med mladimi ter razvoj raziskovalnega dela predvsem na področju policijske dejavnosti.

Projekti za javni sektor in gospodarstvo

Poleg mednarodnih, temeljnih in ciljnih raziskovalnih projektov fakulteta podpira tudi projekte, katerih naročniki so različne organizacije iz javnega sektorja in gospodarske družbe. Po značaju gre za aplikativne projekte, s katerimi si naročniki pomagajo pri naslavljanju zelo različnih varnostnih in z varnostjo povezanih problemov in vprašanj. Naj naštejemo samo nekatere tovrstne projekte v zadnjih desetih letih:

- Zelen in odporen prehod za varno in uspešno družbo (2022–2025),
- Razvoj modela ocenjevanja tveganja in potreb – MOT (2021–2023),
- Predstavitev rezultatov študije o profesionalnih kompetencah, samolegitimnosti in usmerjeni skupinski intervjuji v zavodih za prestajanje kazni zapora (2023),

- Raziskava na področju profesionalnih kompetenc pri zaporskih delavcih in odnosi v zavodih za prestajanje kazni zapora (2022–2023),
- Preoblikovanje mestnega redarstva MU MOL na podlagi posodobitve občinskega programa varnosti MOL (2019–2021),
- Študija o potrebah izboljšanja delovanja komunikacijskih sistemov v organizacijskih enotah za sprejemanje klicev na interventnih številkah (2019),
- Detektivska dejavnost v Republiki Sloveniji – analiza trenutnega stanja, smeri prihodnjega razvoja in spremembe normativno-pravne ureditve (2017–2019),
- Parkiraj izgovore drugam! Ne na mesta, rezervirana za invalide (2017–2018),
- Svetovanje pri vpeljavi sistema zagotavljanja varnosti informacij v HIT d.d. Nova Gorica (2017–2018),
- VarKib – Varnostno opismenjevanje uporabnikov v kibernetnem prostoru – temelj varne prihodnosti (2015),
- Ciklični sistem vzdrževanja informacijske varnosti (2014),
- Stanje in priprava kriterijev za prenovu informacijske infrastrukture RKS (2014),

- Zagotavljanje (informacijske) varnosti in skladnosti z ZVOP-1 v projektu Nacionalna športna kartica (2013–2014).

Programska skupina

Po prvih TRP, CRP, mednarodnih in drugih projektih je konec leta 2014 fakulteta prvič v zgodovini dobila raziskovalno skupino Varnost v lokalnih skupnostih. Za vsako, še posebej pa fakulteto z majhnim številom raziskovalcev, je to izredno pomemben projekt. Vsebina projekta je svojevrstna nadgradnja CRP Občutek ogroženosti in vloga policije pri zagotavljanju varnosti na lokalni ravni (2010–2012), gradi pa tudi na izkušnjah iz EU projektov URBIS (2012–2014) in EEMUS (2012–2013).

Programska skupina Varnost v lokalnih skupnostih je potekala oz. poteka v dveh fazah. V prvi fazi (2015–2018) je bilo raziskovanje usmerjeno bolj na splošno zagotavljanje varnosti v lokalnih skupnostih. V drugi fazi (2019–2024) pa je bolj usmerjeno v primerjavo ruralnih in urbanih okolij. V okviru dela programske skupine od leta 2015 dalje organiziramo nacionalno konferenco

PROGRAMSKA SKUPINA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE ORGANIZIRA KONFERENCE O VARNOSTI V LOKALNIH SKUPNOSTIH, NA KATERIH PREDSTAVLJA VSAKOLETNE UGOTOVITVE. PO TRADICIJI SE »NA ODRU« ZA SKUPNO FOTOGRAFIJO ZBEREJO VSI – ORGANIZATORJI, REFERENTI, GOSTI IN UDELEŽENCI. NA SLIKI: UDELEŽENCI 8. NACIONALNE KONFERENCE O VARNOSTI V LOKALNIH SKUPNOSTIH, KI JE DECEMBRA LETA 2022 POTEKALA V PROSTORIH MESTNE OBČINE CELJE. UDELEŽENCE STA POZDRAVILA TUDI GENERALNI DIREKTOR POLICIJE BOŠTJAN LINDAV IN REKTOR UNIVERZE V MARIBORU ZDRAVKO KAČIČ.

s področja varnosti v lokalnih skupnostih skupaj s slovensko policijo in občinami (2015 – Ljubljana, 2016 – Murska Sobota, 2017 – Novo mesto, 2018 – Slovenska Bistrica, 2019 – Nova Gorica, 2020 – Ljutomer, 2021 – Podčetrtek, 2022 – Celje). V okviru programske skupine sta se usposabljali dve mladi raziskovalki. Prva je raziskovala dejavnike zagotavljanja varnosti v urbani Ljubljani in doktorski študij zaključila pred kratkim (Pirnat, 2021). Druga mlada raziskovalka pa skupaj z vodjem programa izvaja mednarodno primerjalno študijo o samonaznanitvi mladoletniškega prestopništva in viktimizacij ISRD4 (2019–2024).

Mednarodno mreženje in organizacija konferenc

V zadnjih petnajstih letih je še posebej intenzivno sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot so Evropska skupina za preučevanje družbenih norm (GERN), Evropsko kriminološko združenje (ESC), Ameriško kriminološko združenje (ASC), Združenje za doktorske programe s področja kriminologije in kazenskega pravosodja (ADPCCJ), Organizacija za varnost in sodelovanje (OVSE), Razvojni program Združenih narodov (UNDP), United Nations Academic Impact (UNAI), Ženevski center za upravljanje varnostnega sektorja (DCAF), Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC), Max Planck Balkan Criminology Network (MPBCN), Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), Evropska mreža za preprečevanje kriminalitete (EUCPN), in drugimi, kjer sodelavci fakultete poleg raziskovalnega dela opravljajo svetovalno in razvojno delo.

Organiziranje konferenc je namenjeno širjenju znanstvenih spoznanj in povezovanju s prakso. Glede mednarodnega povezovanja je najpomembnejšo vlogo odigrala mednarodna bienalna konferenca Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe (1996–), ki je imela prvoten naziv Policing in Central and Eastern Europe, vendar smo spremenili ime konference zaradi imena fakultete in širšega

MEDNARODNA BIENALNA KONFERENCA O POLICIJSKI DEJAVNOSTI V SREDNJI IN VZHODNI EVROPI SE JE SKLADNO S ŠIRJENJEM PODROČJA DELOVANJA FAKULTETE LETA 2012 PREIMENOVALA V KONFERENCO O KAZENSKEM PRAVOSODJU IN VARNOSTI (CRIMINAL JUSTICE AND SECURITY IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE). NA SLIKI: POZDRAVNI NAGOVOR VARUHNJE ČLOVEKOVIH PRAVIC ZDENKE ČEBAŠEK TRAVNIK. FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE IMA TESNE STIKE Z URADOM VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC, ZATO JE UDELEŽBA NJEGOVIH PREDSTAVNIKOV NA PREDAVANJIH ŠTUDENTOM IN KONFERENCAH, KI JIH ORGANIZIRA FAKULTETA, PREJ PRAVILO KOT IZJEMA.

področja varstvoslovja, ki presega zgolj policijsko dejavnost. Pomembno vlogo za promocijo in razvoj mednarodnega uveljavljanja so imele tudi kriminološke konference, pri čemer je treba poudariti soorganizacijo Evropske kriminološke konference 2009 v Ljubljani (skupaj s Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani, Inštitutom za kriminologijo in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti).

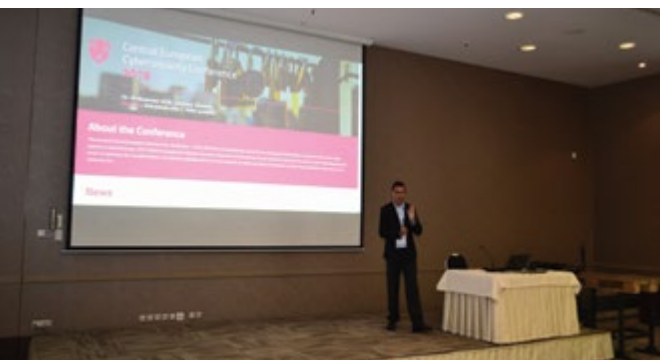

LETA 2010 JE V LJUBLJANI POTEKALA DELAVNICA NATO, LETA 2011 PA JE IZŠLA ZNANSTVENA MONOGRAFIJA O UPRAVLJANJU OKOLIŠKIH TVEGANJ V JUGOVZHODNI EVROPI.

Velja omeniti tudi soorganizacijo kongresa International Society of Criminology v Filadelfiji leta 2005 in udeležbo študentov Fakultete za varnostne vede, ki so predstavili prispevke pred velikani svetovne kriminologije (Meško idr., 2005). V kategorijo odmevnih mednarodnih konferenc gre šteti tudi delavnico NATO Research and Science, ki smo jo organizirali leta 2010 in katere rezultat je znanstvena monografija Understanding and Managing Threats to the Environment in Southeastern Europe (Meško idr., 2011). Mednarodne konference s področja informacijske varnosti – Central European Cybersecurity Conference potekajo od leta 2017 dalje.

OD LETA 2012 DALJE FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE VSAKO LETO ORGANIZIRA NACIONALNO KONFERENCO O INFORMACIJSKI VARNOSTI. STROKOVNJAKI S TEGA PODROČJA ZADNJA LETA VEDO, DA JE PRVI TEDEEN V NOVEMBRU REZERVIRAN ZA NJIHOVO SREČANJE V PORTOROŽU.

RAZISKOVALCI KATEDRE ZA INFORMACIJSKO VARNOST SO, PO NEKAJ NACIONALNIH POSVETIH, ZAČELI POGLEDOVATI V MEDNARODNI PROSTOR. OD LETA 2017 DALJE S TUJIMI PARTNERJI ORGANIZIRAJO KONFERENCO O KIBERNETSKI VARNOSTI V SREDNJI EVROPI.

Doktorski študij in z njim povezano raziskovanje

Raziskovalno delo v okviru doktorskega študija ima več razsežnosti. Prvič gre za raziskovanje med doktorskim študijem raziskovalcev Fakultete za varnostne vede. Drugič gre za raziskovanje v okviru doktorskega študijskega programa Varstvoslovje. Tretjič pa gre za sodelovanje raziskovalcev Fakultete za varnostne vede kot predavateljev in mentorjev na doktorskih programih drugih univerz.

Po pridružitvi Univerzi v Mariboru so sodelavci, ki še niso imeli doktoratov, dejavno študirali na doktorskih programih drugih fakultet in na Fakulteti za varnostne vede. Po letu 2004 so doktorski študij zaključili naslednji sodelavci fakultete, ki so na fakulteti dejavni še danes: Andrej Sotlar (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2007), Igor Areh (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2007), Benjamin Flander (Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, 2010), Katja Eman (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2012), Danijela Frangež (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2012), Tinkara Pavšič Mrevlje (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2013), Maja Modic (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2013), Aleš Bučar Ručman (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2013); Blaž Markelj (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2014), Simon Vrhovec (Fakulteta za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, 2015), Kaja Prislan (Fakulteta za varnostne vede

Univerze v Mariboru, 2016), Rok Hacin (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2018), Boštjan Slak (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru, 2019), Vanja Ida Erčulj (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2019) in Ajda Šulc (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2023).

Doktorski študij je krona prizadevanj fakultete in pomeni polnokrvnost akademske institucije, saj z doktorskim študijem zagotavlja trajnostni razvoj in ustvarjanje svojega znanja. Doktorski program Varstvoslovje smo na fakulteti začeli izvajati v študijskem letu 2007/2008, prva doktorica varstvoslovja pa je študij zaključila leta 2011. Doktorski študij na fakulteti je postal sestavni del raziskovalne dejavnosti fakultete, saj je bilo veliko doktorskih študentov z mentorji vključenih v raziskovalne projekte Inštituta za varstvoslovje. Tudi dvig zahtevnosti doktorskega študija glede obveznih objav v mednarodnih revijah z vplivom pred zagovorom doktorske naloge na Univerzi v Mariboru je možno razumeti kot močan pritisk v to smer. Naši doktorski študenti so od samega začetka doktorskega študija skupaj z mentorji objavili veliko število izvirnih znanstvenih del v nacionalnih in mednarodnih revijah ter znanstvenih monografijah pri slovenskih in mednarodnih založbah. Do sedaj je zaključilo doktorski študij sedemindvajset študentov (tabela 16).

DO SEDAJ JE
DOKTORSKI PROGRAM
VARSTVOSLOVJE
ZAKLJUČILO 27
DOKTORANDOV.
PRVA DOKTORICA
VARSTVOSLOVJA JE
LETA 2011 POSTALA
ELIZABETA MIČOVIĆ,
NA SLIKI Z MENTORJEM
GORAZDOM MEŠKOM
IN SOMENTORICO
AVRELIJO CENČIČ.

TABELA 16: SEZNAM ZAKLJUČENIH DOKTORSKIH DEL NA DOKTORSKEM ŠTUDIJSKEM PROGRAMU VARSTVOSLOVJE

Leto	Študent	Naslov doktorske disertacije	Mentor	Somentor
2011	Elizabeta Mičović	Prepoznavanje nevidnih viktimizacije z vidika varne hrane in varstva potrošnikov	Gorazd Meško	Avrelija Cencič
2011	Ljubo Vošnjak	Strukturalna analiza zaskrbljenosti ljudi v zvezi s kriminaliteto in sodobnimi negotovostmi	Gorazd Meško	/
2011	Franc Županič	Varnostni vidiki prehoda iz intervencije v sanacijo v primeru letalske nesreče	Iztok Podbregar	/
2011	Robert Brumnik	Družbena sprejemljivost biometrične tehnologije v boju proti terorizmu	Iztok Podbregar	/
2012	Katja Eman	Ekološka kriminaliteta – kriminološko-primerjalni in varstvoslovni vidiki*	Gorazd Meško	Charles B. Fields
2012	Darja Bernik	Model omejevanja davčnih vrtljakov kot posebne oblike organizirane kriminalitete v Evropski Uniji in Sloveniji	Bojan Tičar	/
2012	Danijela Frangež	Kriminalistični vidiki odkrivanja in dokazovanja spolnih zlorab otrok	Anton Dvoršek	/
2013	Maja Jere	Stališča policistov in državljanov do zagotavljanja varnosti v lokalnih skupnostih v Sloveniji*	Gorazd Meško	Mahesh Nalla
2013	Jure Škrbec	Vpliv korupcije na pravno državo v Republiki Sloveniji	Bojan Dobovšek	/
2013	Eva Bertok	Starševski nadzor in prestopništvo najstnikov v urbanem okolju	Gorazd Meško	Peter Umek
2014	Aleksander Jevšek	Kriminalistična postmortalna diagnostika v konceptu prenove mrliškopregledne službe	Anton Dvoršek	Jože Balažič
2014	Blaž Markelj	Grožnje informacijski varnosti pri rabi mobilnih naprav	Igor Bernik	/
2014	Damjan Potparič	Oblikovanje nacionalnega modela kriminalističnoobveščevalne dejavnosti	Anton Dvoršek	/
2016	David Smolej	Model krepitve delovne zavzetosti zaposlenih v slovenski policiji	Branko Lobnikar	Vinko Gorenak
2016	Peter Pungartnik	Vpliv kazni na spreminjanje stališč in ravnanj udeležencev cestnega prometa v Sloveniji	Peter Umek	Matevž Bren
2016	Kaja Prislán	Večkriterijski model učinkovitosti informacijske varnosti v organizacijah	Igor Bernik	/
2017	Jaroš Britovšek	Zasebna obveščevalna dejavnost v Republiki Sloveniji – teoretični, pravni in praktični vidiki	Andrej Sotlar	Bojan Tičar
2017	Saša Kuhar	Preiskovanje kaznivih dejanj zoper umetnine v Republiki Sloveniji	Bojan Dobovšek	/

2018	Rok Hacin	Primerjava samozaznane legitimnosti zaporskega osebja in zaznave obsojencev o legitimnosti zaporskega osebja*	Gorazd Meško	Charles B. Fields
2018	Katja Rejec Longar	Modeli odvzema premoženja nezakonitega izvora – pravni, organizacijski in izvedbeni vidiki	Branko Lobnikar	Katja Šugman Stubbs
2018	Bruno Blažina	Strukturna analiza samomorov v slovenski policiji	Peter Umek	/
2019	Samo Tomažič	Model odzivanja na kibernetске napade v jedrskih objektih	Igor Bernik	/
2019	Boštjan Slak	Vpetost organizirane kriminalitete v formalno ekonomijo – odkrivanje, preiskovanje in dokazovanje	Bojan Dobovšek	/
2020	Janez Juvan	Oblikovanje modela delovanja mednarodne skupnosti v državah Zahodnega Balkana za doseganje dolgoročne stabilnosti in varnosti	Andrej Sotlar	Bojan Dobovšek
2021	Andreja Rožnik	Situacijska preprečevanje nezakonite trgovine z električnimi in elektronskimi odpadki	Gorazd Meško	/
2021	Jasna Fedran	Načrt integritete kot oblika preprečevanja korupcije v Republiki Sloveniji	Bojan Dobovšek	Matevž Bren
2021	Urška Pirnat	Oblike, vzroki in odzivi na kriminaliteto v urbanih lokalnih skupnostih	Gorazd Meško	/

* Doktorska disertacija v angleškem jeziku.

Pomembno je omeniti tudi sodelovanje predavateljev Fakultete za varnostne vede na doktorskih programih drugih univerz in organizacijo doktorskih šol. Kot najpomembnejše priznanje dokorskemu programu Varstvoslovje (ang. Criminal Justice and Security) je uvrstitev programa v Association of Doctoral Programs in Criminology and Criminal Justice v ZDA. Doktorski program Fakultete za varnostne vede je edini neameriški program med vsemi ameriški programi univerz, ki imajo akreditiran doktorski študij s področja kriminologije in kazenskega pravosodja. Od leta 2004 dalje fakulteta sodeluje na doktorskih šolah GERN. Leta 2018 je na Fakulteti za varnostne vede organizirala poletno doktorsko šolo za doktorske študente iz Evrope (GERN, 2018). Sodelovali smo tudi pri izvedbi doktorskih šol GERN na univerzah v Dortmundu (2016) in Portu (2019). Že dobro desetletje sodelujemo na dokorskem programu International Criminology, ki ga kot multidisciplinarni program izvaja Katoliška univerza v Milanu. Profesorji so kot člani komisij, zunanji ocenjevalci pa tudi mentorji sodelovali na več doktorskih šolah v Sloveniji in po Evropi (Velika Britanija, Belgija, Irska, Nemčija, Poljska, Češka, Litva, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija idr.) ter širše (ZDA, Južna Afrika, Rusija). Ne nazadnje je vodenje delovne skupine Evropskega kriminološkega združenja (ESC) za akademske univerzitetne programe s področja kriminologije (2004–2019) pomembno vplivalo na razvoj doktorskega študija na fakulteti v začetni fazi in kasneje v procesih posodabljanja programa.

Namesto zaključka – značilnosti raziskovalne organizacije

Temelj raziskovalne dejavnosti so bili in vedno bodo ljudje, najprej raziskovalci, toda tudi podporno okolje je čedalje bolj pomembno. Trenutna kadrovska struktura Fakultete za varnostne vede kot raziskovalne organizacije izkazuje posrečeno kombinacijo izkušenj, interdisciplinarnosti in svežih idej v razponu več kot 30 let. To daje raziskovalni skupini potrebno kontinuiteto in stabilnost, a hkrati tudi fleksibilnost. Tako so se že v devetdesetih letih prejšnjega stoletja na Višji šoli za notranje zadeve zaposlili kasnejši predstojniki kateder, člani vodstev in nosilci razvoja področij,

ki še danes tvorijo železni repertoar raziskovanja na fakulteti: Bojan Dobovšek (1992–2014, 2018–), Gorazd Meško (1992–), Andrej Sotlar (1993–), Branko Lobnikar (1994–2022, 2023–) in Benjamin Flander (1997–). Kasneje so se jim pridružili Igor Areh (2000–), Bernarda Tominc (2000–2002, 2005–) Aleš Bučar Ručman (2004–), Bojan Tičar (2005–), Danijela Frangež (2007–), Igor Bernik (2008–), Katja Eman (2008–), Tinkara Pavšič Mrevlje (2009–), Maja Modic (2010–) in Blaž Markelj (2010–). V zadnjem desetletju pa še Boštjan Slak (2013–), Simon Vrhovec (2014–), Rok Hacin (2014–), Kaja Prislan (2015), Miha Dvojmoč (2015), Lana Cvikel (2017), Vanja Erčulj (2018–), Anže Mihelič (2018–), Mojca Kompara Lukančič (2019–), Iza Kokoravec (2020–), Ajda Šulc (2021–), Teja Primc (2022–) in Monika Klun (2023–). Raziskovalci prihajajo z različnih znanstvenih področij, kar zagotavlja interdisciplinarni pristop in preprečuje sekuritizacijo raziskovanja varnostnih problemov.

Če je prvih dvajset let razvoja šole veljalo nepisano pravilo, da redno zaposleni pedagogi in raziskovalci prihajajo predvsem iz operativnih služb policije oziroma Ministrstva za notranje zadeve, se je kasneje to začelo spreminjati in danes so raziskovalci z izkušnjami iz policije oz. Ministrstva za notranje zadeve v veliki manjšini. Tudi po tem je fakulteta bližja drugim fakultetam, ni pa rečeno, da to pri marsikomu v policiji ni povzročalo določene skepse, še posebej kadar ugotovitve kakšnih raziskav za policijo niso bile najbolj ugodne. Toda s profesionalnim pristopom raziskovalcev, pa tudi večanjem števila zelo dobro izobraženih vodilnih in vodstvenih kadrov v policiji in Ministrstva za notranje zadeve je tudi tovrstnih pomislekov vse manj. In ne nazadnje, tudi spolna struktura raziskovalcev se počasi, a zagotovo spreminja. Nekoč izrazito moška »trdnjava« ima danes 15 raziskovalcev in 13 raziskovalk, če prištejemo še strokovne službe fakultete, pa se to razmerje krepko obrne na stran žensk (25 proti 17).

OB 50. OBLETNICI DELOVANJA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE IN NJENIH PREDHODNIC SO SODELAVCI KATEDER IN INŠTITUTA ZA VARSTVOSLOVJE PRIPRAVILI IZČRPNO MONOGRAFIJO, V KATERI SO POPISALI KLJUČNE MEJNIKE RAZISKOVANJA IN POUČEVANJA V CELOTNEM PETDESETLETNEM OBDOBJU. IZ NJE SMO ČRPALI TUDI KRONISTI PRIČUJOČEGA POGLAVJA.

MONOGRAFIJA ZNANSTVENO RAZISKOVANJE IN PEDAGOŠKA DEJAVNOST FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE UNIVERZE V MARIBORU 1973–2023 JE BILA PREDSTAVLJENA NA T. I. RAZISKOVALNEM ZAJTRKU JUNIJA LETA 2023. DOGODKA SO SE POLEG NEKDANJIH IN SEDANJIH RAZISKOVALCEV UDELEŽILI TUDI SKORAJ VSI NEKDANJI DEKANI IN TAJNIKI ŠOLE, GENERALNI DIREKTOR POLICIJE IN PROREKTOR ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO DEJAVNOST UNIVERZE V MARIBORU.

Študent naj bo

Študij na Fakulteti za varnostne vede se je skozi petdesetletno zgodovino močno spreminjal. Spreminjali so se pogoji za vpis, način študija, predmetniki, število študentov, predavateljev in strokovnih sodelavcev, urejenost prostorov, praktično vse se je z leti spremenilo. Prva leta je obstajal samo študij iz dela, kar pomeni, da so bili študenti v rednem delovnem razmerju v državnih organih razporejeni na študij. Kasneje se je pridružil še študij ob delu in redni študij, kot ga poznamo danes, odprt za vse, ki izpolnjujejo vpisne pogoje. Ker o študiju največ povedo spomini študentov, v nadaljevanju predstavljamo nekaj njihovih izpovedi.

Drago Kupnik izhaja iz prve generacije študentov Oddelka za notranje zadeve pri Višji upravni šoli v Ljubljani, ki se je vpisala v študijskem letu 1973/1974 in diplomirala leta 1975. Takole se spominja tistih časov: »Moji občutki in občutki prve generacije študentov so gotovo bili bistveno drugačni, kot so občutki današnjih generacij, ki se podajajo v povsem znan in preizkušen izobraževalni sistem, z lepim in zahtevnim študentskim življenjem. Razlika med našo in sedanjo generacijo študentov je po mojem mnenju velika. Mi smo študij sprejeli z velikim pričakovanjem in željo po znanju, istočasno pa z veliko obveznostjo, saj smo bili vsi v rednem delovnem razmerju, z večletnimi delovnimi izkušnjami v milici,

DRAGO KUPNIK JE BIL PRIPADNIK PRVE GENERACIJE ŠTUDENTOV NOTRANJIH ZADEV, KI JE ZAČELA ŠTUDIRATI LETA 1973.

kriminalistični službi, službi državne varnosti ipd. Res pa je tudi, da smo po uspešnem zaključku študija vsi imeli zagotovljena delovna mesta, in to ne slaba, česar sedanji diplomanti zagotovo niso deležni. Za našo generacijo je bilo prav gotovo zelo pomembno, da smo bili prvi med izbranci, ki smo začeli orati ledino na tem področju. Prav tako smo se v neformalnih skupinah pripravljali na kolokvije in izpite ter si medsebojno pomagali, kar je pripomoglo k uspešnosti pri opravljanju izpitov, vendar kljub temu vsem ni vedno uspelo na prvem izpitnem roku. Zelo malo je bilo posameznikov, ki so se individualno pripravljali na izpite, prav tako je bilo zelo malo posameznikov, ki študija niso zaključili. Veliko študentov prve generacije je nadaljevalo študij na pravni in ostalih fakultetah, nekaj jih je končalo tudi podiplomski študij, kar pomeni, da smo kljub oranju ledine na področju varstvoslovja dobili zadovoljivo osnovo za nadaljnji študij in za uspešno opravljanje odgovornih nalog. Homogenost prve generacije študentov se je nadaljevala tudi po zaključku študija in pri reševanju zahtevnih operativnih nalog, ki smo jih opravljali na različnih področjih dela.« (Sotlar idr., 2013)

SO LETA MINILA: ŠTUDENTI PRVE GENERACIJE IZ LETA 1973 NA OBISKU NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE LETA 2019.

Deset let kasneje je Višjo šolo za notranje zadeve obiskovala Dragica Wohlfeiler Borin, ki je diplomirala leta 1984. Bila je ena prvih študentk na šoli, v njeni generaciji sta bili samo dve! Ali kot se spominja: »Takrat sta bili policija in vojska, in tako tudi Višja šola za notranje zadeve, izključno svet moških. Če je vanj zašla ženska, je bila lahko kvečjemu tajnica ali snažilka.« (Sotlar idr., 2013) Tak občutek je dobila tudi na pripravi za sprejemni izpit, ki jo je takole opisala: »Tako je videlo, da smo tri vrste kandidatov: taki, ki izpit hočemo opraviti, pa nismo preveč zaželeni, taki, ki ga nočejo opraviti, a ga vseeno bodo, ker so baje perspektivni, in taki, ki niso imeli izbire, ker so jih kadrovniki napodili študirat, saj so dobivali višjo plačo, kot bi jim pripadala glede na njihovo izobrazbo.« (Sotlar idr., 2013) A sprejemni izpit je opravila in se vpisala v prvi letnik, skupaj še z okoli tridesetimi kolegi in kolegico. Večina kolegov ju je lepo in spoštljivo sprejela, se je pa našel tudi kak posameznik, ki je menil, da kot ženski na šoli nimata kaj iskati. Toda sčasoma so se vsi privadili nanju. Ker je šlo za študij ob delu je bil čas predavanj prilagojen delovnim obveznostim študentov. Tako so predavanja potekala v četrtek popoldne po službi, ves petek in v soboto

zjutraj. Tako so študenti lažje koordinirali službo, družino in študij. Predavanja so bila razvrščena v sklope, med enim in drugim pa je bilo dovolj časa za pripravo na izpite iz prejšnjega sklopa. Po zaključku sklopa so študenti običajno skupaj s predavateljem določili datum izpita, kar je bilo takrat zelo liberalno. Zato je bil po navadi tudi uspeh na izpitu boljši. Splošne predmete s pravnih področij so predavali profesorji s Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, za specialne predmete pa so bili zadolženi predavatelji z Višje šole za notranje zadeve ali njihovi pogodbeni sodelavci iz državne uprave. Kot se spominja Dragica Wohlfeiler Borin, so bili predvsem za ženske nekateri predmeti zelo naporni, še posebej izpit iz splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki je kot pogoj zahteval tudi 14-dnevno vojaško usposabljanje. S kolegico sta se z vodstvom šole in nosilcem predmeta poskušali dogovoriti, da opravita samo teoretični del, praktičnega usposabljanja pa naj bi bili kot nežnejši spol in kot materi ter ženi oproščeni. Vendar ni nič pomagalo in na koncu sta na vadbišču na Jasnici opravili vse praktične obveznosti kot njuni moški kolegi! Dragica Wohlfeiler Borin je kasneje diplomirala tudi na Pravni fakulteti, še danes pa je ponosna, da je bila

ena izmed prvih žensk, ki so diplomirale na Višji šoli za notranje zadeve in pridobile naziv pravnica notranjih zadev (Sotlar idr., 2013).

Desetletje kasneje se je na Višjo šolo za notranje zadeve vpisal Ljubo Vošnjak. V zgodovino fakultete se je zapisal kot študent, ki je diplomiral iz največjega števila študijskih programov, ki so jih ponujale Višja šola za notranje zadeve in njene naslednice! Pridobil je kar pet diplom, in sicer: višješolsko leta 1995, visokošolsko leta 1999, specialistično leta 2006, magistrsko leta 2009 in doktorsko leta 2011, ko je postal drugi doktor znanosti s področja varstvoslovja. Takole se spominja svoje neverjetne študijske poti: »Če se prav spomnim, sem višješolski študij začel na klasičen, tradicionalno policijski način, v družbi samih kolegov. Tudi obvezno izražanje spoštovanja do nekaterih profesorjev se je odražalo z obveznim vstajanjem ob njihovem prihodu v predavalnico. Potem pa šok na visokoškolskem programu čez dve leti. Fantastična popestritev nabora študentov. Priključile so se nam uka željne kolegice z vseh koncev Slovenije. Napredek je bil očiten. Nič več vstajanja, ženska družba, ja in še nekaj v smislu napredka. Popolnoma novo za nas. Kontakt z nekaterimi profesorji samo po internetu, e-prijava na izpit! Od leta 1993, ko sem se vpisal na takratno Višjo šolo za notranje zadeve, pa do leta 2011, ko sem uspešno obranil svojo doktorsko disertacijo, se jih je nabralo več kot 60, vsekakor lepo število. Na fakulteti sem poleg strokovne usposobljenosti pridobil vrsto multidisciplinarnih znanj, ki sem jih uspešno uporabljal v svojem delovnem okolju. Vesel in ponosen sem, da sem vztrajal in bil del zgodovine Fakultete za varnostne vede, ki je napolnila mojo skrinjo znanja in s svojim izobraževalnim sistemom ves čas odražala značilen napredek, ki je našo fakulteto razvil v spoštovano institucijo.« (Sotlar idr., 2013)

DRAGICA WOHLFEILER BORIN JE BILA ENA PRVIH ŽENSK, KI SO DIPLOMIRALE NA VIŠJI ŠOLI ZA NOTRANJE ZADEVE.

LJUBO VOŠNJAK JE V LETIH 1995–2011 DIPLOMIRAL NA KAR PETIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE, VKLJUČNO Z DOKTORSKIM PROGRAMOM. NA SLIKI OB ZAGOVORU DOKTORATA Z MENTORJEM GORAZDOM MEŠKOM.

ALEKSANDRA GRADIŠNIK IN PRIMOŽ RESNIK Z DEKANOM GORAZDOM MEŠKOM IN ANDREJEM SOTLARJEM, SOUREDNIKOM SPOMINSKE PUBLIKACIJE LETA 2013

Študentsko življenje se je v zadnjih dvajsetih letih seveda precej spremenilo. K temu niso prispevali samo številni novi študijski programi na vseh bolonjskih stopnjah, ampak tudi študentska populacija, kjer gre v prvi vrsti za redne študente, ki prihajajo na fakulteto po končani srednji šoli. Ali kot sta ob 40. obletnici fakultete zapisala Aleksandra Gradišnik, sekretarka Študentskega sveta, in Primož Resnik, prodekan za študentska vprašanja: »Študenti predstavljamo največji ter najbolj živahen del fakultete. Zasluge za uspešnost in razvoj fakultete lahko pripišemo dobremu sodelovanju, spoštovanju, ter ne nazadnje vzajemnemu zaupanju študentov in zaposlenih na Fakultete za varnostne vede. Mladi in vedoželjni študenti so prihodnost fakultete, saj s svojim pogledom na življenje dajejo čar in energijo študiju, katerega z izkušnjami in modrostmi oplemenitijo profesorji. Priložnosti, ki jih ponuja Fakulteta za varnostne vede, je ogromno, samo izkoristiti jih je treba tukaj in zdaj. Izbira študija je izziv, ki mora predstavljati zgolj tisto, kar si želiš postati in delati, kajti šele takrat govorimo o uspehu. Uspeh pa je uresničevanje sanj.« (Sotlar idr., 2013)

ŠTUDENSKI SVET FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE V PREDNOVOLETNEM VZDUŠJU

Kljub drugačnemu trendu na slovenskih fakultetah, na Fakulteti za varnostne vede ohranjamo tudi pomemben delež izrednega študija, kar je z vidika vseživljenjskega učenja tudi nujnost. Tudi samo število študentov je v primerjavi s prvimi leti obstoja šole neprimerljivo, zato je današnja vloga študentov pri delovanju in soupravljanju fakultete bistveno pomembnejša in močnejša kot nekoč. Tako na fakulteti deluje Študentski svet, preko katerega študenti avtonomno urejajo svoje delovanje ter zagotavljajo in soupravljajo delovanje Fakultete za varnostne vede. V postopkih, ki ga neposredno zadevajo (habilitacije, soglasje k višini šolnin za izredni študij, mnenja k predlaganim spremembam študijskih programov in drugo), Študentski svet podaja mnenja, soglasja, pripombe in opažanja ostalim organom Fakultete za varnostne vede (Senatu, Akademskemu zboru, dekanu, Poslovodnemu odboru) in Študentskemu svetu Univerze v Mariboru. Študentskemu svetu predseduje predsednik, ta položaj po funkciji pripada prodekanu za študentska vprašanja. Preko Študentskega sveta so tako študenti vključeni na vse ravneh akademskega življenja in imajo svoje predstavnike v vseh organih in delovnih skupinah fakultete ter komisijah Senata. Študentski svet

skrbi tudi za pripravo obštudijskih dejavnosti, katerih namen je povezovanje študentov tudi izven časa študijskega procesa ter aktivno in koristno preživljanje prostega časa. Med najbolj znane oblike dejavnosti študentov (zunaj ozkega okvira študija) v zadnjih letih sodijo strokovne ekskurzije po Sloveniji in v tujini, udeležba na vojaškem taboru, številne dobrodelne akcije, družabna srečanja študentov in zaposlenih, predavanja o kariernih možnostih, kulturno in športno udejstvovanje. Kar se tiče slednjega, je Fakulteta za varnostne vede prejela tudi certifikat »Športnikom prijazno izobraževanje«, ki ga podeljuje Olimpijski komite Slovenije – Zveza slovenskih Olimpijcev, za spodbudo dejavnosti na področju dvojne kariere športnikov in športnikom prijaznega izobraževanja. Zato ne preseneča, da med našimi študenti zlahka najdemo tudi vrhunske športnike, člane reprezentanc in udeležence olimpijskih iger.

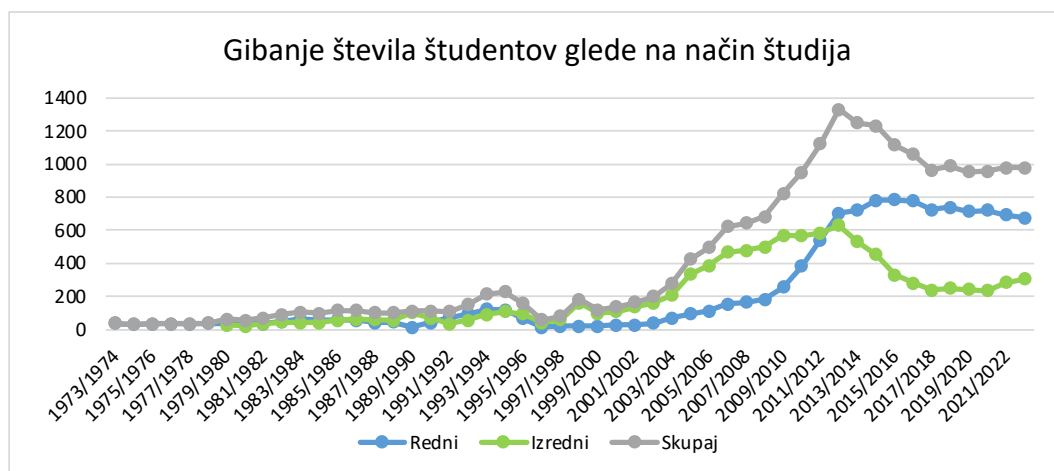
Pripoved o študentih zaključujemo z Mirčem Milenkovicem, ki se je s Fakulteto za varnostne vede srečal kot študent visokošolskega programa konec drugega desetletja 21. stoletja, študij pa zaključuje kot absolvent magistrskega programa in prodekan za študentska vprašanja. Takole pravi: »Z gotovostjo lahko potrdim, da je bila odločitev za študij na Fakulteti za varnostne vede ena izmed najboljših odločitev v mojem življenju. S študijem sem izredno zadovoljen in sem zelo ponosen in vesel, da sem lahko študentska leta preživel na tej fakulteti. Skupaj s kolegi in kolegicami smo z veseljem hodili na predavanja, saj so bila leta po zaslugi predavateljev in predavateljic ter seveda obravnavanih tematik in razprav zelo zanimiva. Prav tako sem zelo vesel, da se lahko fakulteta pohvali z zelo pestro izbiro mednarodnih partnerskih institucij, ki študentom omogočajo številne študijske izmenjave, na katerih lahko pridobimo ogromno dodatnega znanja in izkušenj, za katere verjamem, da nam bodo velikokrat v življenju prišle še kako prav. Kljub nekoliko dotrajani stavbi na fakulteti med študenti prevladuje dobro in pestro vzdušje, tudi med stresnimi izpitnimi obdobji, ko pogovore o zabavah in drugih obštudijskih dejavnostih zamenjajo pogovori o prihajajočih izpitih ter »analize« ravnokar odpisanih izpitov. Zelo ponosen sem tudi na delovanje Študentskega sveta, v katerem sodelujem že od samega začetka študija, saj skupaj z ostalimi študentskimi predstavniki vedno

aktivno rešujemo vse zagate, s katerimi se študenti srečujemo in s pomočjo številnih obštudijskih dejavnosti skrbimo, da je na fakulteti dogajanje vedno pestro in zanimivo. Čeprav si na začetku študija nisem predstavljal, da bom kdaj opravljal funkcijo prodekana za študentska vprašanja, pa sem izredno vesel, da sem ta izziv sprejel in da sem imel med opravljanjem te funkcije ob sebi odlično ekipo študentskih predstavnikov, s katerimi smo ob podpori vodstva fakultete in ostalih strokovnih služb, aktivno reševali vse težave in skrbeli, da smo bili študenti vedno slišani in upoštevani.«

MIRČE MILENKOV, PRODEKAN ZA ŠTUDENTSKA VPRAŠANJA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE V LETIH 2020–2023.

Seveda za konec ne moremo mimo nekaterih števil. Že več kot dve desetletji fakulteta ne izobražuje več zgolj strokovnjakov za potrebe policije oziroma notranjih zadev, niti ni več interna kadrovska šola z zelo omejenim vpisom. Diplomante s področja varstvoslovja danes potrebujejo praktično vse službe s področja nacionalne varnosti, zasebno varovanje in detektivska dejavnost, organi lokalne samouprave in mnoge gospodarske družbe. Tako je sredi devetdesetih let 20. stoletja število študentov začelo skokovito naraščati (graf 1).

GRAF 1: GIBANJE ŠTEVILA ŠTUDENTOV GLEDE NA NAČIN ŠTUDIJA V ŠTUDIJSKIH LETIH OD 1973/1974 DO 2021/2022

Od leta 1975, ko je zaključila študij prva generacija študentov notranjih zadev, pa do avgusta leta 2023 je na vseh študijskih programih diplomiralo 6.863 študentk in študentov (tabela 17).

V študijskem letu 2022/2023 je na Fakulteti za varnostne vede študiralo 980 študentov in absolventov na vseh treh stopnjah študija, na rednem in izrednem študiju (tabela 18).

TABELA 17: ŠTEVILO DIPLOMANTOV PO ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH OD LETA 1975 DO LETA 2023

Predbolonjski študijski programi	VIŠ Varnost in notranje zadeve	1.245
	VS Varnost in notranje zadeve	1.395
	VS Varstvoslovje	1.043
	UNI Varstvoslovje	389
	Specializacija – Kriminalistično preiskovanje Specializacija – Policijski management Specializacija – Poslovno varnostni management Specializacija – Informacijska varnost	110
Bolonjski študijski programi	VS Varnost in policijsko delo	1.254
	VS Informacijska varnost	221
	UNI Varstvoslovje	657
	MAG Varstvoslovje	522
	DR Varstvoslovje	27
	Skupaj	6.863

TABELA 18: ŠTEVILO ŠTUDENTOV V ŠTUDIJSKEM LETU 2022/2023

Štud. program	Št. študentov
VS Varnost in policijsko delo – redni študij	252
VS Informacijska varnost – redni študij	115
UN Varstvoslovje – redni študij	202
VS Varnost in policijsko delo – izredni študij	196
VS Informacijska varnost – izredni študij	41
MAG Varstvoslovje – redni študij	107
MAG Varstvoslovje – izredni študij	53
DR Varstvoslovje – izredni študij	14
Skupaj	980

Knjižnica

Visokošolskih institucij si ne moremo predstavljati brez knjižnic, ki s svojimi storitvami pomembno prispevajo k razvoju institucije in podpirajo tako izobraževalno kot tudi raziskovalno dejavnost.

Knjižnica Fakultete za varnostne vede je bila ustanovljena leta 1989 v okviru takratne Višje šole za notranje zadeve, od leta 1996 pa je polnopravna članica sistema vzajemne katalogizacije COBISS. SI. Ob ustanovitvi je knjižnična zbirka obsegala približno 3.000 monografskih publikacij in nad 20 naslovov serijskih publikacij (Sotlar idr., 2013). V naslednjih letih se je knjižnična zbirka povečala in danes obsega več kot 18.120 enot knjižničnega gradiva. Knjižnica sodeluje in se povezuje s sorodnimi visokoškolskimi ter specialnimi knjižnicami in je del Knjižničnega informacijskega sistema Univerze v Mariboru – KISUM. Knjižnica Fakultete za varnostne vede tako danes sodi med najpomembnejše knjižnice, ki so specializirane za področje varnosti, družbenega nadzorstva, kazenskega pravosodja in človekovih pravic.

KNJIŽNIČNO GRADIVO: KNJIŽNICA ŽE DOLGA LETA IZVAJA POLITIKO PROSTEGA DOSTOPA DO GRADIVA

OBISKOVALCA KNJIŽNICE FAKULTETE ZA
VARNOSTNE VEDE PRIČAKA MAJHEN, A PRIJETEN
PROSTOR ZA IZPOSOJO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.

Knjižnica je namenjena študentom in zaposlenim Univerze v Mariboru, vendar je dostopna tudi širši javnosti. Knjižnično zbirko sestavljajo učbeniki in drugo učno gradivo, strokovne in znanstvene monografije, priročniki, konferenčni zborniki, slovarji, enciklopedije, druge zaključene monografije, serijske publikacije ter neknjižno gradivo.

Knjižnica svojim članom in uporabnikom nudi vpogled in uporabo knjižnične zbirke v prostem pristopu, uporabo knjižničnega kataloga COBISS+, dostop do elektronskih virov in njihovo uporabo, izposajo knjižničnega gradiva na dom in za uporabo v knjižnici, svetovanje uporabnikom pri iskanju, izbiri in uporabi informacijskih virov, usposabljanje za uporabo knjižnice, informacijsko opismenjevanje, posredovanje pri medknjižnični izposoji gradiva drugih knjižnic v Sloveniji in tujini, vodenje bibliografije raziskovalcev v sistemu COBISS.SI za zaposlene, zunanje sodelavce ter

ČITALNICA KNJIŽNICE S ŠTEVILNIMI DOMAČIMI
IN TUJIMI REVIJAMI

TRI GENERACIJE VODIJ
KNJIŽNICE. Z LEVE: JELKA
SMREKAR, VODJA V LETIH
1989–1994, VLADOŠA ZEGA,
VODJA V LETIH 1997–2010,
IN BARBARA ERJAVEC,
VODJA OD LETA 2018 DALJE.

študente Fakultete za varnostne vede. Knjižnica sodeluje tudi pri raziskovalnih projektih in izvajanju raziskovalne dejavnosti fakultete ter na ta način prispeva k razvoju varstvoslovja. Od leta 2009 sodeluje pri gradnji Digitalne knjižnice Univerze v Mariboru (DKUM), ki vključuje zaključna dela študentov in omogoča oddajo objav zaposlenih na Univerzi v Mariboru v institucionalni repozitorij. (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2023)

Razvoju knjižnice in fakultete nasploh so dale neizbrisen pečat tudi vodje knjižnice: Jelka Smrekar od leta 1989 do leta 1994, Bojana Novak-Fajfar od leta 1994 do leta 1997, Vladoša Zega od leta 1997 do leta 2010, Nataša Knap od leta 2010 do leta 2018 in Barbara Erjavec od leta 2018 dalje.

Knjižnica oziroma njene bibliotekarke so zelo povezane tudi z izdajateljsko in založniško dejavnostjo fakultete. Slednja je namreč ena od glavnih podpornih funkcij izobraževanja in raziskovanja na fakulteti. Kakovostno

študijsko gradivo je predpogoj za kakovostno izobraževanje, objave novih spoznanj in idej v različnih publikacijah pa nudijo osnovo za študij in znanstvenoraziskovalno delo. Z izdajateljsko dejavnostjo prispevamo k razvoju področja varstvoslovja (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, n. d.). Izdajateljska dejavnost fakultete se je začela razvijati po letu 1988, ko so bile izdane prve monografije. Razmah izdajanja učbenikov je sledil po letu 1996, ko je bila v ta namen ustanovljena Komisija za izdajateljsko dejavnost, danes Komisija za založniško dejavnost Fakultete za varnostne vede. Prvi učbeniki so bili napisani na teme organizacije dela policije in tujih jezikov, sledili pa so jim učbeniki s področij obveščevalne dejavnosti, kriminalistike, kriminologije, statistike, psihologije, prava in drugih (Sotlar idr., 2013). V zadnjih letih so se učbenikom in drugemu študijskemu gradivu pridružili tudi številni znanstvene monografije, tematski in konferenčni zborniki, ki največkrat nastanejo v tesnem sodelovanju z Univerzitetno založbo Univerze v Mariboru.

Strokovne službe

S

Strokovne službe Fakultete za varnostne vede danes predstavljajo tajništvo, referat za študentske zadeve, knjižnica, računovodstvo, računalniško-informacijski center in tehnično službo.

Delo strokovnih služb na fakulteti vodi in usklajuje tajnik fakultete. V okviru svojih delovnih nalog sodeluje pri večini ključnih procesov na pravnem, organizacijskem in drugih področjih dela, običajno pa je vključen tudi v številne ad hoc projekte, ki se izvajajo na fakulteti. Svoje naloge, pravice in pristojnosti opravlja v skladu z Zakonom o visokem šolstvu, Odlokom o preoblikovanju Univerze v Mariboru, Statutom Univerze v Mariboru in drugimi zakoni ter splošnimi akti in pooblastili dekana fakultete.

Naloge tajnika je v petih desetletjih obstoja šole opravljal samo 6 oseb. To priča, kako pomembna sta konstantnost in kontinuiteta za delovanje visokošolskega zavoda. Prva, ki je opravljala naloge tajnika šole je bila Vida Pervinšek. Delo je opravljala tako na Oddelku za notranje zadeve Višje upravne šole kot na Višji šoli za notranje zadeve, in sicer vse do leta 1982, ko je bil za tajnika šole imenovan Jože Kostanjevec. Leta 1984 ga je zamenjala Vilma Kavšček in delo opravljala naslednjih osem let.

VIDA PERVINŠEK JE BILA V PRVIH LETIH ŠTUDIJA S PODROČJA NOTRANJIH ZADEV SKORAJ VSE – OPRAVLJALA JE DELO TAJNICE, REFERENTKE, MNOGIM ŠTUDENTOM PA JE PRI PREMAGOVANJU NJIHOVIH PROBLEMOV NUDILA SKORAJ MATERINSKO OPORO.

JOŽE KOSTANJEVEC, TAJNIK VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE V LETIH 1982–1984

TAJNIKI ŠOLE OZ. FAKULTETE, KI SO ZAZNAMovali ŠTIRI DESETLETJA NJENEGA RAZVOJA. Z LEVE: MIRA BRITOVŠEK, TAJNIK V LETIH 1992–2012, ANJA ZAHIROVIČ, TAJNIK OD LETA 2012 DALJE, IN VILMA KAVŠČEK, TAJNIK V LETIH 1984–1992.

TINA ŠTRAKL JE BILA TAJNIK FAKULTETE V LETIH 2018–2019 IN 2021–2022.

Leta 1992 je za tajnika na Višjo šolo prišla Mira Britovšek in to delo opravljala celih dvajset let! Se pravi tudi v času, ko je šola/fakulteta zaradi hitrega razvoja doživela največje spremembe v svoji zgodovini. Mira Britovšek s svojo pripadnostjo, preudarnostjo in načinom dela ni samo veliko prispevala k razvoju fakultete, ampak je postavila zgled prihodnjim tajnikom fakultete.

Po njeni upokojitvi leta 2012 je naloge tajnika prevzela Anja Zahirovič, ki to delo opravlja še danes. Kot tajnik pa se je preizkusila tudi Tina Štrakl, ki je v letih 2018–2019 in 2021–2022 nadomeščala Anjo Zahirovič v času porodniške odsotnosti.

Tajnik fakultete je odgovoren za zakonitost delovanja fakultete in učinkovito organizacijo strokovnih služb. Je ključnega pomena za nemoteno in učinkovito delovanje fakultet. Vsi tajniki Fakultete za varnostne vede in njenih predhodnic do sedaj so izkazali visoko mero strokovnosti, odgovornosti, požrtvovalnosti, predvsem pa pripadnosti fakulteti, s čimer so pripomogli k razvoju fakultete.

Referat za študentske zadeve je srce fakultete. Je kraj, kjer se začne in zaključi pot vsakega študenta. V začetnem obdobju delovanja šole so

REFERAT ZA ŠTUDENTSKE ZADEVE JE KRAJ, KJER ŠTUDENT ZAČNE IN ZAKLJUČI SVOJ ŠTUDIJ. NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE JE ZNAN TUDI PO TEM, DA GA ŠTUDENTI V ANKETAH PO NAVADI OCENIJO NAJVIŠJE MED VSEMI SLUŽBAMI FAKULTETE. TO PRIČA, DA SE REFERENTKE ŠE KAKO ZAVEDAJO, DA SO TUKAJ V PRVI VRSTI ZARADI ŠTUDENTOV IN NJIHOVIH POTREB.

referentske naloge opravljali kar tajniki fakultete, z večanjem števila študentov pa so tudi na tem področju nastopile spremembe. Tako so referat za študentske zadeve vodile Lidija Vesel (1988–1994), Vlasta Strajnar (1995–2004) in mag. Maja Novak (2004–2014), v njeni odsotnosti pa Jožica Škraban (2008–2009). Referat se je v zadnjem obdobju kadrovske okrepil, od leta 2014 pa ga vodi Barbara Čuvan.

Računalniško-informacijski center (RIC) je od leta 1986 do leta 2006, ko se je upokojil, vodil Bojan Fekonja, tudi sam diplomant Višje šole za notranje zadeve, ki je v nekem obdobju sodeloval tudi v pedagoškem procesu. Od leta 2006 dalje RIC vodi Aleksander Podlogar.

Za finančne in kadrovske zadeve so vse do prehoda fakultete pod Univerzo v Mariboru skrbeli na Ministrstvu za notranje zadeve. Od ustanovitve leta 2004 je Službo za finančne in materialne zadeve vodila Anita Lilek, od leta 2011 dalje pa jo vodi mag. Nina Kržič. V času njene odsotnosti sta službo vodili tudi Silva Batista (2013–2015) in Jana Hribar (2017). Za kadrovske zadeve je po priključitvi Univerzi v Mariboru sprva skrbela Mira Britovšek, od leta 2009 pa je zanje zadolžena Tina Štrakl.

Tudi za tehnično vzdrževanje šole so nekoč skrbele službe Ministrstva za notranje zadeve, po priključitvi Univerzi v Mariboru pa je fakulteta zaposlila tehnika – vzdrževalca.

Insignije

Izraz insignija izvira iz latinščine (insignia) in pomeni znak, simbol, emblem ali oznako časti. Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika (2014) so insignije predmeti kot znamenja oblasti, časti in dostojanstva. V visokošolskem prostoru imajo rektorji in dekani akademske insignije: togo in verigo, ponekod tudi pokrivalo, kravato ali kakšen drug dodatek. Akademske insignije se nosijo ob svečanih priložnostih, kot so inavguracije, podelitve diplomskih listin, obeležitve pomembnih dogodkov idr.

Akademska toga se uvršča med insignije posamezne univerze. Njeni začetki segajo v 12. stoletje, v obdobje nastanka prvih univerz. Sprva je toga služila kot uradno oblačilo predavateljev, ki so večinoma prihajali iz duhovniških vrst, ko pa so vedno večji del predavanj na univerzah prevzemali laiki, ki so predavali v posvetnih oblačilih, je toga začela počasi izginjati. Tako je že v 17. stoletju običaj vsakodnevnega nošenja akademskih oblačil povsod prenehal, razen v Angliji, Franciji, Španiji, na Portugalskem in na nekaterih univerzah v južni Nemčiji in Avstriji. Akademske toge so tako postale oblačila za formalne priložnosti – ceremonije. Akademske insignije danes ponovno pridobivajo svojo veljavo. So orodje promocije, marketinga in komunikacije s širšo javnostjo, znotraj univerz pa soustvarjajo njihovo podobo, poudarjajo pripadnost ter pri zaposlenih in študentih vzbujajo ponos (Geršak, 2018).

DEKANI FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE IN NJENIH PREDHODNIC SO DO LETA 2023 NOSILI KLASIČNE ENOBARVNE ČRNE TOGE.

TOGA DEKANA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE, KI SE UPORABLJA OD LETA 2023 DALJE, JE ENOTNA ZA VSE DEKANE FAKULTET UNIVERZE V MARIBORU.

Na Univerzi v Mariboru se je pred inavguracijo zadnjega rektorja oblikovala iniciativa za idejno zasnovo nove podobe akademske toge. Idejna zasnova in tehnološka izvedba toge rektorja sta potekali v okviru Raziskovalno-inovacijskega centra za design in oblačilno inženirstvo Fakultete za strojništvo Univerze v Mariboru, kjer je togo oblikovala Sonja Šterman, prototip oblačila pa je izdelal VB oblačilni inženiring iz Tešanovcev. Na osnovi toge rektorja so bili izdelani tudi prototipi tog za prorektorje, dekane, prodekane in častne doktorje Univerze v Mariboru. Idejna zasnova toge temelji na tradiciji in simboliki, preneseni v oblačilo v obliki prepoznavnih detajlov. Ker je Univerza v Mariboru druga največja in druga najstarejša univerza v Sloveniji, torej univerza s tradicijo, so oblikovalci ohranili obliko daljše akademske toge, linije katere poudarjajo stabilno silhueto, lepoto in akademsko dostojanstvo. Barvna zasnova temelji na tradicionalni črni barvi, ki jo v skladu s celostno grafično podobo Univerze v Mariboru dopolnjujeta modra in zlata v obliki obrob. Obrobe, ki se nizajo z notranjega dela ovratnika navzven, predstavljajo liste knjige in vsa znanja, ki smo jih pridobili, razvili in ponotranjili, da lahko na temelju kulture dialoga in sodobnih učnih oblik ter metod, v odprtosti za sodelovanje vodimo mlade na poti do znanja in zastavljenih ciljev. Prenos znanja na študente in v širšo družbeno skupnost izraža oblika ovratnika, ki simbolizira odprto knjigo. Prisotnost Univerze v Mariboru v slovenskem prostoru je simbolično ponazorjena v obliki sedmih gub na prednji in zadnji strani toge, pri čemer izrazitejša sredinska guba ponazarja steber, ki predstavlja Univerzo v Mariboru, preostalih šest gub pa predstavlja mesta, v katerih je Univerza v Mariboru prisotna (Geršak, 2018). Ko si nadenejo toge, moški nosijo kravate v modri barvi z logotipom Univerze v Mariboru, ženske pa šalu oz. ruti podoben dodatek v modri barvi.

DEKANSKA VERIGA IZ ČASOV VIŠJE ŠOLE ZA NOTRANJE ZADEVE

DEKANSKA VERIGA PO PRIDRUŽITVI UNIVERZI V MARIBORU

Dekanska veriga je dragocen in simboličen nakit, ki predstavlja avtoriteto in status nosilca. Z njo dekan simbolno prevzema odgovornost za ustanovo, ki jo vodi. Vsaka veriga je edinstvena in je oblikovana v skladu z zgodovino, vrednotami in posebnostmi institucije, ki jo predstavlja.

Na Fakulteti za varnostne vede so bile do sedaj promovirane tri dekanske verige. Prvo dekansko verigo je Višja šola za notranje zadeve prejela leta 1988 iz rok predsednika Izvršnega sveta Skupščine SRS (Sotlar idr., 2013). S preoblikovanjem v fakulteto in vključitvijo v Univerzo v Mariboru je bila 15 let kasneje oblikovana druga dekanska veriga.

Zadnja veriga je bila po sklepu Poslovnega odbora Fakultete za varnostne vede oblikovana v čast 50. obletnice fakultete in njenih predhodnic. Za idejno zasnovo in celostno oblikovanje verige sta bili izbrani oblikovalki Janja Baznik in Eva Seljan Mljač, za izdelavo verige pa Zlatarstvo Koman iz Škofje Loke.

NOVA DEKANSKA VERIGA (2023)

Janja Baznik

Univerzitetna diplomirana oblikovalka Janja Baznik je po Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani zaključila študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, smer vizualne komunikacije. Njeni glavni področji ustvarjanja sta oblikovanje in ilustracija, projekti pa raznoliki, saj vključujejo oblikovanje dogodkov, celostnih grafičnih podob, protokolarnih vsebin in oblikovanje knjig. Z oblikovanjem insignij ima že kar nekaj izkušenj saj je skupaj z Evo Seljan Mljač oblikovala župansko verigo Občine Kostanjevica na Krki in mestni prstan. Oblikovala je tudi župansko verigo Mestne občine Krško. Janja Baznik verjame, da je oblikovanje več kot le estetika – je preplet simbolike, prvin likovne teorije, pozornosti do detajlov in preišljene kompozicije. Ta filozofija se odraža tudi v njenih delih. Leta 2007 je prejela Brumnovo nagrado odličnosti za plakat BIO20, ki je bil kasneje razstavljen tudi v Brnu in v Zagrebu.

Janja Baznik z družino živi in ustvarja v Kostanjevici na Krki.

Eva Seljan Mljač

Magistrica inženirka arhitekture Eva Seljan Mljač se je po Likovni gimnaziji izobraževala na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani in na Oxford Brookes University v Veliki Britaniji. Po študiju je pridobivala izkušnje v arhitekturnih birojih v Sloveniji in po Evropi. Preusmerila se je iz klasične arhitekture in se specializirala za oblikovanje prodajnih prostorov. V zavodu UMMI je vodila strokovne delavnice za nadarjene učence srednjih tehničnih sol, kot certificirana maskerka pa je izkušnje nabirala tudi v modni in filmski industriji. Izkušnje z oblikovanjem insignij je pridobila, ko sta z Janjo Baznik oblikovali župansko verigo Občine Kostanjevica na Krki in mestni prstan. Pri svojem delu stremi k trajnostnem oblikovanju in etičnim marketinškim praksam, v prostem času pa rada bere o psihologiji in antropologiji.

Eva Seljan Mljač z družino živi in ustvarja v Švici.

PROCES OBLIKOVANJA NOVE DEKANSKE VERIGE FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE

Proces izdelave koncepta dekanske verige se je začel z zbiranjem informacij o delovanju fakultete, njeni zgodovini, vrednotah in posebnostih. Vse pridobljene informacije je bilo treba prečistiti, organizirati in jih prevesti v vizualni jezik, ki bo predal sporočilo na dekanski verigi.

Ključ do ideje se je pokazal prav v definiciji varstvoslovja, ki se glasi:

Varstvoslovje je interdisciplinarna veda, ki proučuje pojav varnosti in varstva, razvija in proučuje mehanizme, ki jih družba razvija za zagotavljanje varnosti in varstva države, lokalnih skupnosti, gospodarskih družb ter posameznikov pred vedenjem, ki lahko škodi posamezniku, skupnosti in/ali državi ter razvija teorije in metode na področju varstvoslovja.

Definicija varstvoslovja je postala vodilo za snovanje dekanske verige Fakultete za varnostne vede. Predvsem del, ki govori o tem, da varstvoslovje proučuje mehanizme za zagotavljanje varnosti. Mehanizmi se s svojim delovanjem, estetikom in simboliko tesno povezujejo z vidiki fakultete kot izobraževalne ustanove in varstvoslovja samega. Tako postanejo vizualni jezik za sporočila, ki jih nosi dekanska veriga.

Mehanizme sestavljajo manjši in večji delci, ki vsak zase nimajo posebnega pomena, znotraj sistema pa postanejo nepogrešljivi in omogočajo delovanje mehanizma. Prav tako deluje ustroj fakultete, ki jo sestavljajo posamezniki, ki s svojimi različnimi vlogami dajejo nepogrešljiv prispevek v tem sistemu. Znanja, ki jih študenti pridobivajo med študijem, na koncu sestavljajo strokovnega in kompetentnega diplomanta.

Tudi v varnostnih sistemih poznamo številne mehanizme. Takšne, s katerimi se srečujemo vsak dan, ki so lahko mehanski, kot so ključavnice, ali digitalni, kot so mehanizmi za kriptiranje informacij.

Dekanska veriga je zasnovana kot sistem. Sestavlja jo trinajst medaljonov, toliko, kot je črk v besedi varstvoslovje. Razdeljena je na dvanajst povezovalnih medaljonov in enega osrednjega. Povezovalni medaljoni so sestavljeni iz treh plasti. Vsak od njih nosi košček grafike. Na posamezni ploščici informacija ni razvidna in se izriše šele, ko ploščice položimo eno vrh druge.

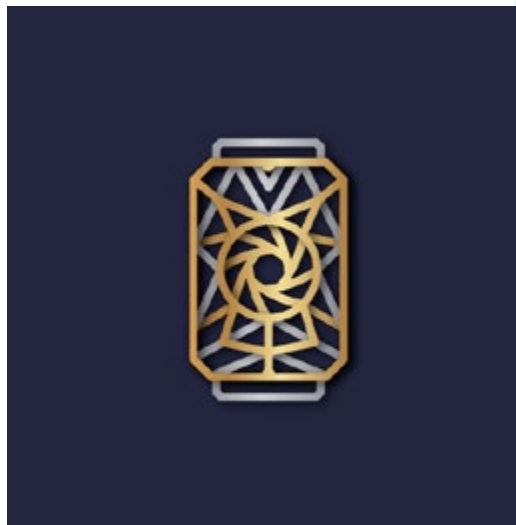
Vsak od povezovalnih medaljonov predstavlja eno od področij varnostnih ved. Medaljoni imajo tudi podpomen. Na eni strani verige predstavljajo proces mehanizmov varnosti v šestih stopnjah: analiziranje, vrednotenje, načrtovanje, oblikovanje, razvoj in vodenje varnostnih procesov.

Na drugi strani verige pa predstavljajo fakulteto: družbeno odgovornost, etiko, interdisciplinarnost, motiviranost in vztrajnost, vodenje in usmerjanje ter predajanje znanja. Ta sporočila so podana skozi posamezne mehanizme, ki so vpleteni v vsak medaljon in predstavljajo določeno tematiko.

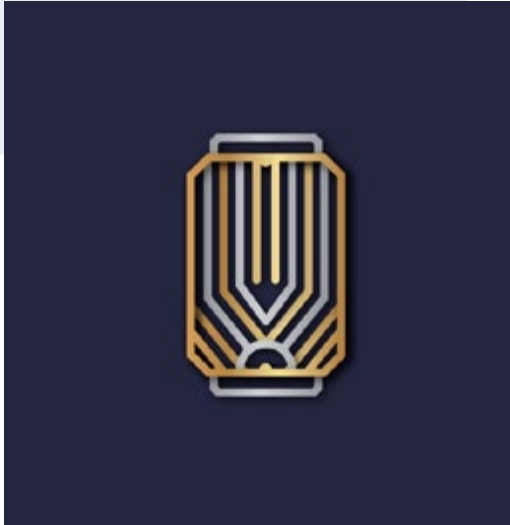
VAROVANJE / ANALIZA

Varovanje predstavljajo vrata/sef, kompleksen mehanizem, ki omogoča varovanje premoženja. Okrog so nanizane črte različnih dolžin, kar je shematizacija grafa – analize, kot prvi korak v procesu varnostnih mehanizmov.

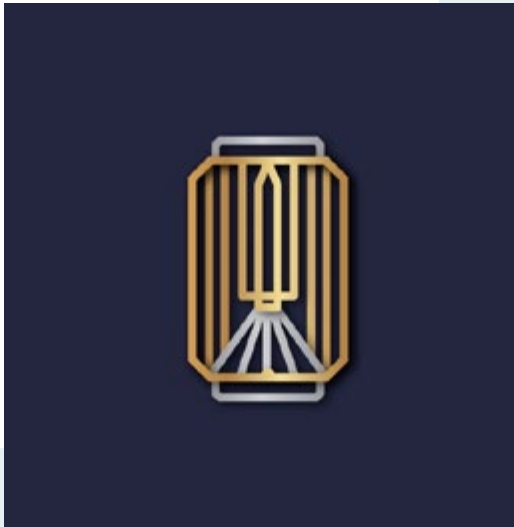
KRIMINALISTIKA / VREDNOTENJE

Drugi medaljon predstavlja kriminalistiko, vedo o odkrivanju, raziskovanju in preprečevanju kaznivih dejanj. Ta dejavnost zahteva dobro sposobnost opazovanja in razumevanja povezav med opaženim, sestavljanje koščkov v celoto. Zato se v medaljonu pojavi mreža kot stiliziran prikaz kognitivnega delovanja možganov, ustvarjanja povezav. Ta se razvije iz zaslonke, mehanske naprave, ki je vdelana v fotografsko kamero; del naprave, ki vpliva tudi na globinsko ostrino. To predstavlja vrednotenje kot drugi korak varnostnih procesov.

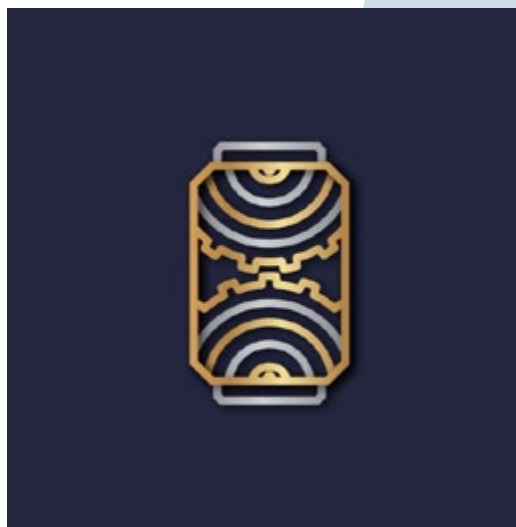
INFORMACIJSKA VARNOST / NAČRTOVANJE

Informacijska varnost, varstvo podatkov in informacij predstavlja detajl kriptirnega stroja, ki po pritisnjeni tipki na napravi podatek usmeri v eno izmed obstoječih poti in v tem procesu črko zamenja z drugo. Pisalo, ki se izriše v sredini, pa ponazarja načrtovanje.

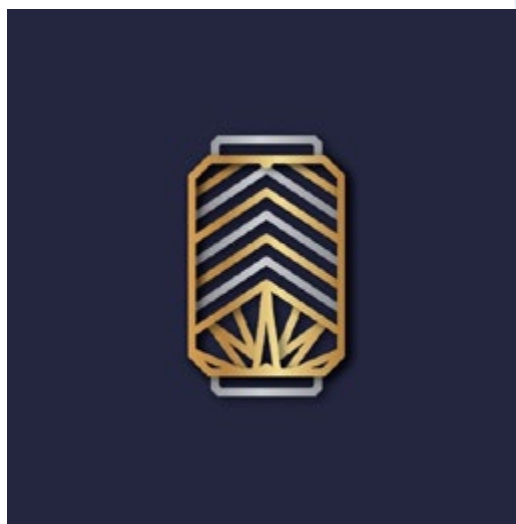
FORENZIKA / OBLIKOVANJE

Natančno opazovanje predstavlja mikroskop, ki je eno izmed nepogrešljivih orodij pri forenzičnih preiskavah. Oblikovanje ponazarjajo srebrne linije, ki se povezujejo v točko – bistvo.

PSIHOLOGIJA / RAZVOJ

Psihološke procese, ki jih proučuje psihologija, ponazarjata zobati kolesi. Dve, saj predstavljata dve polovici naših možganov. Prav tako zobata kolesa simbolizirajo razvoj v procesu varnostnih mehanizmov.

POLITOLOGIJA / VODENJE VARNOSTNIH PROCESOV

V tem medaljonu se prepletata politologija in vodenje varnostnih procesov, ki sta ponazorjena s kompasom in linijami, ki nakazujejo smer ali pot.

POLICIJSKA DEJAVNOST / DRUŽBENA ODGOVORNOST

Ker je poslanstvo policije varovanje življenja, telesne integritete, premoženja ljudi, preprečevanje in obvladovanje varnostnih incidentov ter zmanjševanje občutka strahu, je v tem medaljonu upodobljen stiliziran mehanizem notranjosti ključavnice. V njem pa se izrišeta roki, ki predstavljata družbeno odgovornost.

INFORMATIKA / ETIKA

Informatika je predstavljena z eno izmed možnih vizualizacij algoritma – labirintom. Ta se formira v obliko drevesa, ki predstavlja etiko. Labirint prav tako predstavlja iskanje prave poti.

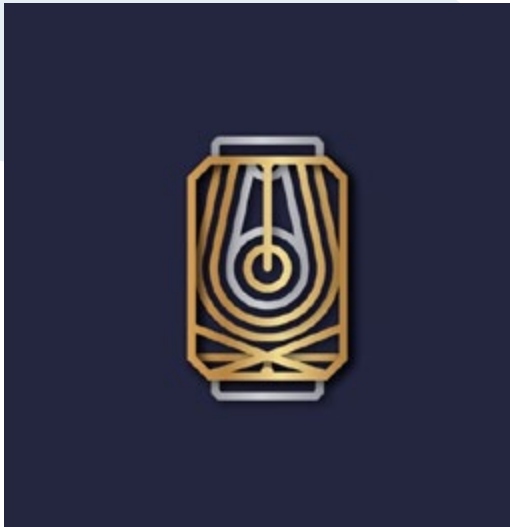
KRIMINOLOGIJA / INTERDISCIPLINARNOST

Kriminologija raziskuje vzroke za nastanek kriminalitete, zato je na medaljonu prikazano sestavljanje smiselne celote. Naši možgani v linijah različnih dolžin in smeri takoj začnejo iskati vzorce in jih sestavljajo v smiselno sliko. Formirajo se geometrijske podobe kock, ki ponazarjajo interdisciplinarnost.

OBVEŠČEVALNI SISTEMI / MOTIVIRANOST IN VZTRAJNOST

Obveščevalni sistemi pridobivajo, vrednotijo in posredujejo informacije. Zato motiv izhaja iz mehanizma snemalne naprave. Spodnje linije predstavljajo informacije, ki jih prestrežejo okrogle oblike. V sredini se linije na novo organizirajo in pojavijo zgoraj, kar simbolizira sprejemanje, analiziranje in predajanje informacij. Nazobčane linije pa spominjajo na goro, Triglav in simbolično predstavljajo motiviranost in vztrajnost.

SOCIOLOGIJA / VODENJE IN USMERJANJE

Ker sociologija raziskuje pogoje, procese in posledice človekovega bivanja, je v medaljonu uporabljen mehanizem, ki ga za pogon uporablja kolo. Simbolno kolo ponazarja tudi uravnoteženje, ki je pomemben dejavnik pri vodenju in usmerjanju.

PRAVO / PREDAJANJE ZNANJA

Tehtnica je prepoznavni simbol v pravu, ki skupaj s knjigo ponazarja predajanje znanja v dvanajstem medaljonu dekanske verige.

OSREDNJI MEDALJON

V kontrast kompleksni simbolni sestavi povezovalnih medaljонов ima osrednji medaljon zelo jasen pomen. V njem se pojavijo podobe odprte knjige, ščita in meča in tako povzema delovanje fakultete v njeni primarni nalogi, predajanju znanja o varnostnih vedah.

Opremljen je z napisom Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru. Njegova posebnost je, da simbolno predstavlja dekana ali dekanjo. Kot je ta medaljon del sistema verige, je v svojem delovanju dekan ali dekanja nepogrešljiv del v sistemu univerze.

OBESK / BROŠKA

Ploščica vstavljena v okvir osrednjega medaljona se ob prenehanju mandata na novo osmisli in se podeli dekanu ali dekanji v spomin na delovanje. Spremeni se v broško ali obesk na traku. Na zadnji strani se gravira ime in priimek dekana ali dekanje in letnico delovanja. Nanj se pritrdi magnet, pod katerega se lahko napelje tudi trak. Tako se lahko medaljon nosi po želji posameznika.

FVV / 1973

V verigi je skrit tudi detajl začetnic FVV in letnica ustanovitve fakultete 1973.

Naš dom

Fakulteta za varnostne vede domuje v stavbi na Kotnikovi ulici 8 v Ljubljani. Zdajšnji naziv je Kotnikova ulica dobila leta 1923, pred tem pa se je imenovala Karel Kotnikova ulica (1910–1923) oziroma Prístavska ulica (1877–1910). Ulica nosi ime po Karlu Kotniku, mecenu, veleposestniku in tovarnarju (Skupščina mesta Ljubljane, Geodetska uprava, n. d.; Suhadolnik in Budna Kodrič, 2017).

Pregled stavbne dediščine na Kotnikovi ulici 8 prikaže zanimiv razvoj stavbe z vidika sociološkega razvoja in generiranja posameznih dejavnosti, ki so bile prisotne za zidovi sedanje fakultete. Od izgradnje prvih industrijskih stavb na tem mestu (tovarna vžigalic, parni mlin), preko Marijinega doma sester usmiljenk, Doma Narodne milice, Doma Ljudske milice, Doma Maksa Perca, Strokovne šole za notranje zadeve in Šole za miličnike, Višje šole za notranje zadeve do današnje Fakultete za varnostne vede. V prostorih na Kotnikovi ulici 8 sta nekaj časa delovala tudi Godba milice in Muzej slovenske policije (Čelik, 1991; Dražil, 2019; Kranjc idr., 2019; Suhadolnik in Budna Kodrič, 2017).

POGLED IZ ZRAKA NA KOTNIKOVO ULICO 8
IN NJENO OKOLICO V TRIDESETIH LETIH 20.
STOLETJA (VIR: KRANJC IDR., 2019).

NAJVEČJA PREDAVALNICA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE NEKOČ IN DANES: V PROSTORU KAPELE NEKDANJEGA MARIJINEGA DOMA SESTER USMILJENK (VIR: KRANJC IDR., 2019) SE DANES V GLAVNEM »MOLI« LE V IZPITNEM OBDOBJU.

Skupna površina prostorov, ki jih fakulteta uporablja danes, znaša 2.373,78 m², obsega pa osem predavalnic, računalniško učilnico, laboratorije, knjižnico, telovadnico in pisarniške prostore (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2023). Žal stavba nikoli v svoji častitljivi zgodovini ni bila projektirana za izvajanje visokošolske izobraževalne in raziskovalne dejavnosti, kar tudi laiku zlepa ne uide. Poleg nefunkcionalnosti in prostorske omejenosti nosi stavba od leta 2015 dalje pečat potresno, statično in požarno ogroženega objekta. Razlogov je torej več kot dovolj, da se izvede že dolgo načrtovana celovita prenova stavbe.

V zadnjih letih smo postorili veliko pri urejanju pravnega statusa naše stavbe. Po končanem denacionalizacijskem postopku sta Vlada RS in Univerza v Mariboru podpisali pogodbo o brezplačnem prenosu solastninske pravice na stavbi, kjer svojo dejavnost opravlja Fakulteta za varnostne vede, na Univerzo v Mariboru. Tako je Fakulteta za varnostne vede prvič postala lastnica prostorov. Četudi niso popolni, ker so potresno in drugače ogroženi ter neprimerni za sodobno visokošolsko dejavnost, so naši in si zaslužijo celostno obnovo! Žal je bilo ob pogostih menjavah naših sogovornikov na strani države in njihovih snedenih obljubah veliko tudi izgubljenega časa in priložnosti za hitrejšo obnovo. Vendar so se tudi tu stvari začele odvijati v pravo smer. V letu 2021 je bil izdelan predlog idejne zasnove prenove stavbe, ki smo ga do potankosti pretresli na vseh ravneh fakultete. Naletel je na široko podporo in veliko pripravljenost med zaposlenimi, da pomagajo s svojimi predlogi in zahtevami stroke ter idejno zasnovo še izboljšajo. V letu 2022 je bilo izvedeno javno naročilo za izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za rekonstrukcijo, energetske in statično sanacijo objekta fakultete. Izbrani izvajalec bo projektantsko delo opravil

v letih 2023 in 2024, ko naj bi se začela gradbena dela. Ob optimalnem poteku vseh potrebnih opravil naj bi se študenti in zaposleni v obnovljene prostore fakultete vselili konec leta 2025 oziroma v začetku leta 2026. Maja leta 2023 je Upravni odbor Univerze v Mariboru potrdil spremenjen in dopolnjen dokument identifikacije investicijskega projekta rekonstrukcije, energetske in statične sanacije objekta Fakultete za varnostne vede, s čimer so izpolnjeni predpogoji za realizacijo investicije.

In kako bo izgledal naš prenovljen dom? Rekonstruirana stavba Fakultete za varnostne vede bo umeščena v južni del celotnega prostorskega kompleksa na Kotnikovi ulici 8 in bo obsegala klet, pritličje in štiri nadstropja. Zahodni del bo namenjen predvsem raziskovanju, skupnim službam in podpori študijskim dejavnostim, južni in vzhodni del bosta prvenstveno namenjena vsem oblikam izobraževanja in zagotavljanju ustreznih kompetenc diplomantov fakultete. Prostori bodo zagotavljali vse potrebno za delovanje fakultete, ustrezali najnovejšim standardom in trendom glede raziskovanja in poučevanja ter zagotavljali ustrezno osnovo za nadaljnji dolgoročni razvoj. Ocenjena neto tlorisna površina s skupnimi in servisnimi prostori po projektni nalogi znaša 4.580 m², od tega podzemni del s skladišči in manjšo garažo 772 m².

STAVBA FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE PRED IN PO PRENOVI – POGLED S KOTNIKOVE ULICE: KER JE STAVBA VZDOLŽ KOTNIKOVE ULICE SPOMENIŠKO ZAŠČITENA, BODO OBISKOVALCE ŠE NAPREJ POZDRAVLJALE NJENE DOBRO ZNANE KONTURE.

STAVBA FAKULTETE ZA
VARNOSTNE VEDE PO PRENOVI
– POGLED IZ ATRIJA

Naša vizija obnove stavbe je:

- izkoristiti vse vire, ki jih poznamo za dolgoročno trajnostno delovanje stavbe (sončna elektrarna, toplotne črpalke, energetska ustrezna gradnja),
- povezati zgodovino stavbe in okolico s proizvodnjo električne energije (na obstoječem mestu je bil prvi parni stroj za proizvodnjo električne energije, nekaj let kasneje pa čez cesto na Kotnikovi ulici prva mestna elektrarna, kar nadaljujemo z izgradnjo sončne elektrarne),
- vrniti mestu čim več zelenih površin (izgradnja zelene strehe in ozelenitev atrija),
- umakniti mirujoči promet (motorna vozila) v klet in
- narediti dnevno izkušnjo študentov/zaposlenih/obiskovalcev enkratno.

Stavba fakultete z okolico bo zagotavljala vsem deležnikom, da uživajo v programu stavbe, delu/študiju, pri tem pa delujejo kot celota: ljudje/stavba/okolica. Stavba bo prispevala k mestotvornosti, zaposleni in študenti pa se bodo aktivno vključevali v delovanje okolice, se povezovali z mestnimi dejavnostmi in se ob tem poklonili zgodovini, ki je prispevala k celovitemu projektu rekonstrukcije stavbe.

NOTRANJOST STAVBE FAKULTETE
ZA VARNOSTNE VEDE PO PRENOVI:
MAJHNE IN UTESNJE NE PROSTORE
BODO ZAMENJALI ODPRTI IN SVETLI
PROSTORI.

Seznam zaposlenih 1973–2023

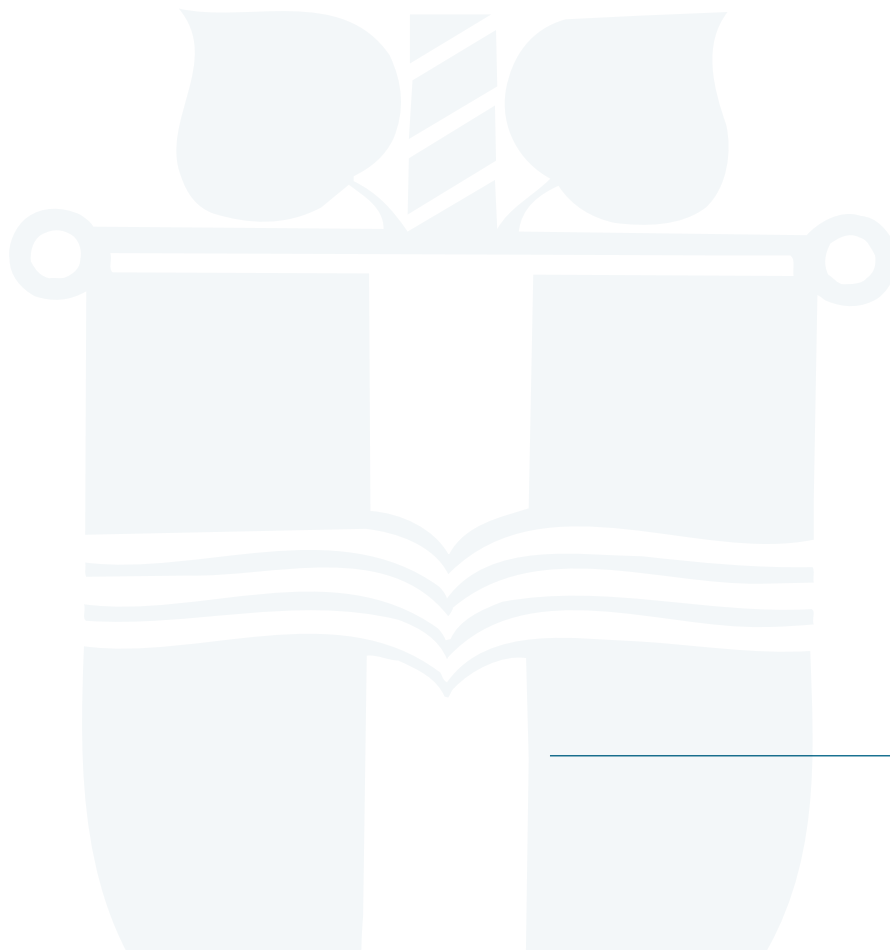
	Ime in priimek	Obdobje zaposlitve
1.	Andrej Anžič	1988–1999
2.	Igor Areh	2000–
3.	Branko Ažman	2001–2022
4.	Petra Bajc	2019–
5.	Emanuel Banutai	2007–2012
6.	Anita Bašelj	2008–2021
7.	Silva Batista	2013–2015
8.	Gregor Bec	2011–
9.	Ivan Bele	1995–2005
10.	Igor Belič	1991–2008
11.	Igor Bernik	2008–
12.	Eva Bertok	2011–2012, 2017–2022
13.	Matevž Bren	2010–2021
14.	Mira Britovšek	1992–2012
15.	Bogomil Brvar	1981–1989
16.	Aleš Bučar Ručman	2004–
17.	Tinkara Bulovec	2020–2022
18.	Jure Butinar	2006–2011

19.	Lana Cvikl	2017–
20.	Tomaž Čas	1990–1995
21.	Nace Čebulj	2014–2016
22.	Barbara Čuvan	2012–
23.	Slavko Debelak	1982–1989
24.	Melita Djurić	1988–2001
25.	Bojan Dobovšek	1992–2014, 2018–
26.	Miha Dvojmoč	2015–
27.	Anton Dvoršek	1981–1994, 1997–2012
28.	Nastja Dvoršek	2011–2013
29.	Katja Eman	2008–
30.	Vanja Ida Erčulj	2018–
31.	Barbara Erjavec	2006–2007, 2008–
32.	Bojan Fekonja	1986–2006
33.	Benjamin Flander	1997–
34.	Pavle Forjan	1973–1980
35.	Danijela Frangež	2007–
36.	Vinko Gorenak	1999–2000, 2007–2007
37.	Rok Hacin	2014–
38.	Monika Hozjan	2021–2022
39.	Jana Hribar	2017–2017
40.	Slavka Indof	1995–2010
41.	Teodora Ivanuša	2008–2013
42.	Aleksandra Jančar	2018–2019
43.	Stanko Jančar	1990–1992, 1994–1995
44.	Ivica Janjac	1996–1997, 1998–2000
45.	Peter Jeglič	1980–1991
46.	Karmen Jereb	2018–2021
47.	Darja Jug	1987–1988
48.	Igor Kaučič	1985–1989
49.	Vilma Kavšček	1984–1992
50.	Goran Klemenčič	1996–2008, 2009–2009
51.	Nataša Knap	2004–2018
52.	Vanja Kolenc	2015–2015

53.	Iza Kokoravec	2020–
54.	Mojca Kompara Lukančič	2019–
55.	Borivoj Kos	1991–1994
56.	Jože Kostanjevec	1982–1984
57.	Sonja Kotnik	1989–2010
58.	Zoran Krunič	1992–1998
59.	Nina Kržič	2011–
60.	Saša Kuhar	2016–2017
61.	Anita Lilek	2004–2011
62.	Branko Lobnikar	1994–2022, 2023–
63.	Maja Loknar	2022–
64.	Zlatka Lupšina	1991–2000
65.	Štefanija Luštrek	1983–1990
66.	Violeta Malič	2021–
67.	Zdravko Malnar	1989–1992
68.	Blaž Markelj	2010–
69.	Pavel Martonoši	1982–1990
70.	Darko Maver	1998–2001, 2002–2014
71.	Ada Mendragič	2022–
72.	Erika Melihen Rot	1984–1987
73.	Gorazd Meško	1992–
74.	Anže Mihelič	2018–
75.	Miran Mitar	1988–2013
76.	Maja Modic	2010–
77.	Boris Moravec	2004–2011
78.	Lidija Movrin	1993–1997
79.	Vanja Movrin	2021–2022
80.	Tina Murovič	2023–
81.	Kristjan Musek Lešnik	1996–1999
82.	Bojana Novak-Fajfar	1994–1997
83.	Maja Novak	2004–2014
84.	Mojca Omahen	2012–2013
85.	Milan Pagon	1992–2008
86.	Tinkara Pavšič Mrevlje	2009–

87.	Teja Per	2010–2022
88.	Anton Perenič	1995–1999
89.	Vida Pervinšek	1973–1982
90.	Urška Pirnat	2016–2021
91.	Iztok Podbregar	2006–2013
92.	Peter Podgorelec	2018–2018
93.	Aleksander Podlogar	1996–
94.	Teja Primc	2022–
95.	Kaja Prislan Mihelič	2015–
96.	Kristijan Prostran	1996–1998
97.	Katja Rančigaj	2008–2010
98.	Branko Repe	1991–1996
99.	Franci Rojko	1994–1996
100.	Borivoj Rozman	1993–1994
101.	Polonca Selič	1993–1995
102.	Boštjan Slak	2013–2015, 2015–
103.	Jelka Smrekar	1989–1994
104.	Andrej Sotlar	1993–
105.	Darja Stele	2004–
106.	Vlasta Strajnar	1995–2012
107.	Miha Šepec	2018–2019
108.	Jerneja Šifrer	2007–2015
109.	Barbara Škabar Cerar	2018–2022
110.	Jožica Škraban	2006–2021
111.	Aljoša Španger	2007–2021
112.	Tina Štrakl	2008–
113.	Alenka Štritof	1999–2000
114.	Ajda Šulc	2021–
115.	Petra Švegl	2018–2019
116.	Daša Tavčar	2022–
117.	Bojan Tičar	2005–
118.	Bernarda Tominc	2000–2002, 2005–
119.	Cvetko Tovornik	1990–1992
120.	Peter Umek	1990–2013

121.	Urban Vehovar	2005–2009
122.	Lidija Vesel	1988–1994
123.	Mojca Vidmar	1979–1983
124.	Rafael Viltušnik	1997–1999
125.	Bojana Virjent	1989–2009
126.	Simon Vrhovec	2014–
127.	Milan Vršec	1981–1994
128.	Mia Zagoričnik	2015–2019
129.	Anja Zahirović	2010–
130.	Ljubo Zajc	1991–1998
131.	Vladoša Zega	1997–2010
132.	Sabina Zgaga	2011–2014
133.	Bojan Zorec	1992–2013
134.	Franc Žibert	2005–2009
135.	Boris Žnidarič	1984–1990

VIRI

- Čelik, P. (1991). *Policijski: orožniki, miličniki, policisti*. ČZP Delo.
- Dražil, G. (2019). *Likovna dediščina Doma Narodne milice na Kotnikovi 8* [pano]. Mednarodni grafični likovni center.
- Geršak, J. (2019). Akademska toga – insignije rektorja Univerze v Mariboru. *UMniverzum: Interna revija Univerze v Mariboru*, (7), 32.
- Kranjc, M. A., Pohl, K., Butara, B., Pavlič, M. in Rudman, M. (2019). *Vrednotenje stavbne dediščine: Kotnikova 8 v Ljubljani*. Zavod za varstvo kulturne dediščine.
- Meško, G. (2023). Raziskovalno delo Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru v zadnjih petdesetih letih (1973–2023) V G. Meško (ur.), *Znanstveno raziskovanje in pedagoška dejavnost Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (1973–2023)* (str. 9–42). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.
- Modic, M. (2023). Pregled programov izobraževanja na področju varstvoslovja na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. V G. Meško (ur.), *Znanstveno raziskovanje in pedagoška dejavnost Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (1973–2023)* (str. 43–75). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.
- Skupščina mesta Ljubljane, Geodetska uprava. (n. d.). *Ulični list*.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika* (2. dopolnjena in deloma prenovljena izdaja). (2014). Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. <http://www.fran.si/>
- Sotlar, A., Dvojmoč, M. in Tominc, B. (2023). Izobraževanje in raziskovanje na ožjem področju varnostnih ved. V G. Meško (ur.), *Znanstveno raziskovanje in pedagoška dejavnost Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (1973–2023)* (str. 113–134). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.
- Sotlar, A., Knap, N. Britovšek, M. in Dobovšek, B. (ur.). (2013). *40 let spominov na razvoj varstvoslovja*. Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru.
- Suhadolnik, J. in Budna Kodrič, N. (2017). *Šentpetersko predmestje: zgodovinski in arhitekturni oris mestnega predela in objektov, lastniki hiš in arhivsko gradivo Zgodovinskega arhiva Ljubljana: razstava Zgodovinskega arhiva Ljubljana, atrij Mestne občine Ljubljana in avla Zgodovinskega arhiva Ljubljana*. Zgodovinski arhiv Ljubljana. Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede. (2023). *Samoevalvacijsko poročilo za študijsko leto 2021/2022*.
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede. (n. d.). *Založniška dejavnost*. <https://www.fvv.um.si/vstopna-stran/o-fakulteti/zalozniska-dejavnost/>
-

Od notranjih zadev do varstvoslovja – zgodba o nastajanju in razvoju Fakultete za varnostne vede

Uredniki

ANDREJ SOTLAR, ANJA ZAHIROVIĆ, MAJA MODIC, BARBARA ERJAVEC
Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana,
Slovenija

andrej.sotlar@um.si; anja.zahirovic@um.si;
maja.modic@um.si; barbara.erjavec@um.si

Spominska publikacija »Od notranjih zadev do varstvoslovja – zgodba o nastajanju in razvoju Fakultete za varnostne vede«, ki proslavlja petdeset let razvoja, ustvarjanja, izobraževanja, raziskovanja in deljenja znanja s področja, ki ga danes zaznamuje nova interdisciplinarna veda varstvoslovje, je nastala na osnovi pričevanj direktorja Oddelka za notranje zadeve pri Višji upravni šoli, osmih dekanov ter študentov, predstavnikov petih različnih obdobj razvoja fakultete. Ob spominih na razvoj od nekdanje višje šole pa vse do današnje Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru so posebej predstavljene tudi značilnosti študijskih programov in raziskovalne dejavnosti. Poleg tega so predstavljeni knjižnica in druge strokovne službe ter institucija tajnika fakultete, kot stebra zakonitosti in stabilnosti fakultete. Ker je univerza tudi prostor simbolike, je predstavljen simbolni pomen dekanskih insignij – toge in verige. Publikacijo zaključujeta predstavitev prenove stavbe, v kateri deluje fakulteta, in seznam zaposlenih na Fakulteti za varnostne vede in njenih predhodnicah med letoma 1973 in 2023.

Ključne besede:

notranje zadeve,
varstvoslovje,
izobraževanje,
raziskovanje,
razvoj,
Fakulteta za varnostne vede,
50 let

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

DOI <https://doi.org/10.18690/um.fvv.7.2023>

ISBN 978-961-286-776-8

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede